

HELYI TANTERV - NÉMET MINT IDEGEN NYELV

Bevezető

Az idegen nyelvi kommunikáció – az anyanyelvi kommunikációhoz hasonlóan – az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különbözőtevékenységi formákban. Ilyen a hallott és olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban. Ezek a tevékenységek az élet különböző területein – oktatás és képzés, munka, családi és társas élet, szabadidős tevékenységek – az egyén szükségleteinek megfelelően folynak. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése. A nyelvhasználó tudásszintje változhat a különböző nyelvek, nyelvi tevékenységek (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése, írásképesség és közvetítő készség), valamint az idegen nyelvet használó társadalmi-kulturális háttére, igényei és érdeklődése szerint.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök:

A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez. Az élethosszig tartó tanuláshoz a nyelvhasználónak el kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

ALAPELVEK, CÉLOK

Az élő idegen nyelv műveltségi terület céljait korunk emberének kommunikációs igényei határozzák meg, összhangban az Európa Tanács ajánásaival.

Az élő idegen nyelvek ismerete elengedhetetlen:

- a világ dolgaiban való megbízható tájékozódáshoz;
- a felelős, szabadon meghozott döntésekhez;
- a munkaerőpiacon való boldoguláshoz;
- a nemzetközi kommunikációba való bekapcsolódáshoz;
- saját és más kultúrák értékeinek megértéséhez és megbecsüléséhez.

A korszerű idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül, ezért tevékenységközpontú. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg. A feladatok megoldása során receptív, produktív, illetve interaktív nyelvi tevékenységeket végeznek. Mivel a valóságban a legtöbb megoldandó feladat több készség együttes alkalmazását teszi szükségessé, ezeket integráltan tanítjuk.

A nyelvtanítás során törekedni kell arra, hogy a hallott vagy olvasott szöveg autentikus, a feladatvégzés szempontjából hiteles legyen. Az internet segítségével a tanulók maguk is viszonylag könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, részeseivé válhatnak az adott kultúrának, kapcsolatot teremthetnek a célnyelven beszélőkkel, ami komoly motivációs forrás lehet, és nagyban elősegítheti az autonóm tanulóvá válást. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projektmunkának, ezek szintén erősíthetik a motivációt.

A tanuló a nyelvtanulási folyamat során kapjon világos/egyértelmű információt a tanulás céljáról, folyamatáról és módszereiről. Legyen alkalma a tanulási folyamat során saját kommunikációs szükségleteit megfogalmazni, témákat, tevékenységeket, eljárasmódokat kérni vagy javasolni. Nyíljon lehetősége önálló feladatmegoldásra, ismerje meg azon források használatát (szótárak, kézikönyvek, nyelvtankönyvek, gyakorlóanyagok, elektronikus források stb.), amelyek segíthetik az önálló munkában. Munkájának rendszeres tanári értékelése mellett sajátítsa el az önértékelés módszereit.

A tanulónak legyen alkalma életkori sajátosságainak, érdeklődésének és kommunikációs szükségleteinek megfelelő, a való élet feladataihoz közel álló nyelvi tevékenységekben részt venni. Munkája során lehetőleg autentikus vagy adaptált, esetleg leegyszerűsített autentikus szövegekkel dolgozzon. Legyen módja változatos formában (pármunka, csoportmunka stb.) részt venni kommunikatív interakciókban és alkalma a célnyelv autentikus használatát megtapasztalni.

A NYELVTANULÁS CÉLRENDSZERE

A kommunikatív kompetencia fejlesztése

A tanulók legyenek képesek megoldani nyelvhasználatot igénylő valós feladataikat az élet különbözőterületein, a magánéletben, a közéletben, az oktatásban vagy a munka világában.

A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

A kommunikatív kompetencia több elemből áll. Részei a nyelvi, a szociolingvisztikai és a szövegkompetencia.

- A nyelvi kompetencia magában foglalja a lexikai, grammatikai, szemantikai, fonológiai és morfológiai, helyesírási ismereteket, továbbá az ezek alkalmazásához szükséges készségeket, illetve bázisképességeket. A nyelvi kompetencia az olvasott és a hallott szöveg értésén, a beszédkésztségen, az interakción, valamint az íráskészség fejlesztésén keresztül aktiválódik.

- A szociolingvisztikai kompetencia azon társadalmi szokások és szabályok ismeretét jelenti, amelyek erősen befolyásolják a kommunikáció sikerességét, és amelyeket a tanárnak – az anyanyelvi kultúrától való eltérése miatt – tudatosítania kell a nyelvtanulóknak (például udvariassági szokások, megszólítások, nyelvi rituálék, testbeszéd, humor, stílusrétegek, dialektusok).

- A szövegkompetencia fejlesztése során a nyelvtanuló elsajátítja, hogyan épül fel egy szöveg, milyen elemek biztosítják annak koherenciáját a beszélt és az írott nyelvben, az interakció szabályait, illetve a különböző típusú szövegek jellegzetes nyelvi elemeit. A sikeres kommunikáció érdekében a tanulónak meg kell ismerniük és használniuk kell azokat a nyelvi eszközöket, amelyekből és amelyekkel helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki.

A célnyelvi műveltség és az interkulturális kompetencia fejlesztése

A tanulók legyenek képesek a saját és más kultúrák különbségeinek, illetve hasonlóságainak értelmezésére, váljanak nyitottabbá és érzékenyebbé más kultúrák irányába. Fontos a pozitív attitűd és motiváció kialakítása a nyelvtanulás, valamint általában más nyelvek és kultúrák megismerése iránt.

A nyelv nem választható el attól a kultúrától, amely létrehozta és élte, ezért a nyelvtanítást mindig össze kell kapcsolni a mindennapi élet kultúrájának megismertetésével, és segíteni kell a tanulókat abban, hogy a szélesebb értelemben vett célnyelvi műveltség elérhetővé váljon számukra. Különösen fontos a tanulás és tanítás során a nyelvtanuló interkulturális tudatosságának kialakítása, fejlesztése:

A diák legyen képes felismerni és megérteni a saját és az idegen kultúra jellegzetességeit, a köztük lévő hasonlóságokat és különbségeket, továbbá ismerje és alkalmazza a más kultúrák képviselőivel való kapcsolatteremtéshez szükséges stratégiákat.

A nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek kihasználása

A tanuló legyen képes a tantervben szereplő más műveltségterületek egy-egy érdekes és fontos problémáját a tanult idegen nyelven is feldolgozni.

Az élő idegen nyelvek tanítását és tanulását meghatározó alapelvekkel és a Nat célkitűzéseivel összhangban kívánatos a tantárgyközi integráció lehetőségének elősegítése. Az idegennyelv-tanulás többek között olyan nyelvi, kulturális, szociokulturális, történelmi és interkulturális ismeretekkel gazdagíthatja a tanulókat, amelyeket más tantárgyak esetében is hasznosíthatnak. Ugyanakkor törekedni kell arra, hogy más műveltségterületek ismereteivel az idegen nyelvi órák során is találkozzanak a diákok.

Az IKT alkalmazások készség szintű kialakítása és fejlesztése

A tanulók szerezzenek tapasztalatokat és jártasságot a kommunikációs és információs technológiák felhasználásában idegen nyelvi tanulmányaik során, ezzel is segítve az autonóm nyelvtanulóvá válást.

Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) minden eddigénél több lehetőséget biztosítanak a nyelvtanulóknak és tanároknak a célnyelvvel és célnyelvi közösséggel kialakítható közvetlen kapcsolatra. Az IKT jelentősen növelheti a nyelvtanítás és nyelvtanulás eredményességét, közvetlen hozzáférést biztosítva a célnyelvi kultúrához, azaz lehetővé teszi autentikus célnyelvi modellek keresését és felhasználását. Az IKT a korszerű nyelvtanítás, a differenciálás kiváló eszköze.

A nyelvtanulási stratégiák kialakítása

A nyelvtanulási folyamat sikeressége szempontjából kiemelt jelentőségűek a nyelvtanulási stratégiák. Az idegennyelv-tanulás nyújtson további lehetőséget az eredményes tanulás módszereinek elsajátítására: az előzetes tudás mozgósítására, az egyénre szabott módszerek kialakítására, a csoportos, együttműködő tanulásra, az önművelés igényének kialakítására, az élethosszig tartó tanulás fontosságának felismerésére.

A TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

Az értékelés visszajelzés-arról, hogy a tanuló a készség-fejlesztés területén az adott időpontban (a tanév közben folyamatosan vagy a tanév végén) éppen hol tart. Visszajelzés a tanulónak (és a

szülőnek), hogy melyek az erős és gyenge pontjai, milyen attitűd jellemzi a nyelvtanuláshoz való viszonyát, honnan meríthet bátorítást, önbizalmat, illetve hová kell még energiát befektetnie.

Fontos, hogy az értékelés rendszeres legyen, tartalmazzon formális (pl. dolgozat) és nem formális (órai munka) elemeket. Az értékelés során is ügyelni kell a differenciálás elvére, például külön feladatokkal ösztönözhetjük a motiváltabb tanulókat.

A tanuló továbbhaladásának követelményeit az iskola pedagógiai programja tartalmazza. Jelen helyi tanterv továbbhaladási feltétele: az elégséges osztályzat megszerzése év végén.

Az értékelés módjai:

- önértékelés
- társértékelés (pár-, csoportmunkában)
- szóbeli értékelés;
- írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés;
- minősítő-szelektáló (szummatív)
- összegző-lezáró értékelés (osztályzás)

Az írásbeli számonkérés formái: szódolgozat, írásbeli felelet, témazáró dolgozat, szorgalmi feladat, projekt munka, órai munka, egyéb. Az írásbeli számonkérés célja a szókincs, az olvasás értés, a (gépi) beszédértés és íráskészség, valamint a nyelvhelyesség mérése.

A szóbeli számonkérés formái: felelet, témazáró felelet, prezentáció, egyéb. A szóbeli számonkérés célja a beszédkészség és beszédértés mérése.

A TANTERV ALKALMAZÁSÁHOZ SZÜKSÉGES KÉPESÍTÉSI KÖVETELMÉNYEK

ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK

Szakképesítéssel rendelkező nyelvtanár, aki rendszeresen figyelemmel követi a tantárgya módszertani újdonságait, és beépíti ezeket a mindennapi tanítási gyakorlatába.

A nyelvtanításban a kommunikatív készségfejlesztés (és nem az ismeretátadás) áll a tanítás középpontjában, melyek megkövetelik a változatos tanulói tevékenységformák következetes alkalmazását. Szükséges, hogy a nyelvet tanító pedagógus gazdag és korszerű módszertani apparátussal rendelkezzen (pl. egyéni, páros és csoportmunka, projektmunka, kiegészítő eszközök alkalmazása).

A hatékony nyelvtanulás legfontosabb személyi feltétele a kis csoportlétszám, az osztott csoport, mert így mindenkivel kiegyensúlyozottan tud foglalkozni a nyelvtanár, képes irányítani az egyéni vagy pármunkát, és összehangolni a néhány fős csoportok tevékenységét a csoportmunka során.

A legfontosabb tárgyi feltételt a tanterem célszerű berendezése biztosíthatja. Célszerű a nyelvórákat olyan tanteremben tartani, ahol mozgatható asztalok vagy padok, illetve székek állnak rendelkezésre.

Ez a kommunikációt elősegítő ülésrend kialakításához szükséges. Legyen lehetőség az órán elkészített tárgyak (pl. képek) és szemléltetőeszközök elhelyezésére.

Legyen a teremben lehetőleg CD- és/vagy DVD lejátszó-

A TANKÖNYVEK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

Fontos alapelv, hogy nem a tankönyv hivatott meghatározni a nyelvoktatást, hanem a koncepcionális, tanterv-alapon végiggondolt nyelvoktatás megvalósításához kell kiválasztani a megfelelő tankönyvet, tankönyvcsaládot.

A tankönyv akkor hasznos eszköze a nyelvoktatásnak, ha mindig az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztését célozza, akkor korszerű, ha eleget tesz a Közös Európai Referenciakeretben megfogalmazott és a NAT-ban nevesített nyelvtudási szintek funkcionális nyelvhasználati előírásainak, a korszerű módszertannak. Egy tankönyv akkor jó, ha a tanárnak öröm tanítani belőle, és a tanulónak öröm tanulni belőle. Tartozzon a tankönyvhöz minél több kiegészítő anyag. Lényeges szempont lehet a kiválasztásban, hogy a tankönyv feleljen meg az életkori sajátosságoknak és a magyar nyelvtanuló - esetenként speciális - igényeinek.

Legyen a tankönyv tartalmában és kivitelezésében motiváló, a nyelvtanulás iránt kedvet ébresztő.

FEJLESZTÉSI FELADATOK, NYELVI SZINTEK

A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a NAT-ban azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt Közös európai referenciakeret (KER) határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust.

A kerettanterv az elérendő célokat és nyelvi szinteket kétéves képzési szakaszokra bontva határozza meg. A minimálisan elérendő szintek a következők:

	4. évfolyam	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam	12. évfolyam
Első idegen nyelv	KER-szintben nem megadható	A1	A2	B1 mínusz	B1
Második idegen nyelv	–	–	–	A1	A2

Időkeret, óraszámok iskolánk gimnáziumi és szakközépiskolai osztályaiban a 2013/14-es tanévtől kezdődően (felmenő rendszerben) német nyelvből:

Óraterv – 9-12. évfolyam				
Tantárgy	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Német, 1. idegen nyelv – reál osztály	3	3	3	3
Német, 2. idegen nyelv – reál osztály	3	3	3	3
Német, 1. idegen nyelv (emelt) – humán osztály	5	5	5	5
Német, 2. idegen nyelv (emelt) – humán osztály	5	5	5	5
Német, 1. idegen nyelv – ált. osztály	4	4	4	4
Német, 2. idegen nyelv – ált. osztály	3	3	3	3
Német, 1. idegen nyelv – szakközépiskolai osztály	4	4	4	4
Német, 2. idegen nyelv – szakközépiskolai osztály	2	2	2	2

Az éves óraszámokat és az KER-szintekhez kapcsolódó tananyagelosztást az egyes helyi tantervek tartalmazzák.

MELLÉKLET

Szintleírások (a KER alapján)

A1, minimumszint

Ezen a szinten a diák megérti és használja a mindennapok gyakoribb kifejezéseit és alapvető fordulatait, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Be tud mutatkozni, be tud mutatni másokat; képes válaszolni személyes jellegű (például, hol lakik), valamint ismerős emberekre, dolgokra vonatkozó kérdésekre; és fel is tud tenni ilyen jellegű kérdéseket. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Olvasott szöveg értése	Megérti az ismerős szavakat, egyszerű mondatokat feliratokon, reklámokban, katalógusokban.
Hallott szöveg értése	Megérti az ismerős szavakat, fordulatokat, amelyek személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkoznak.
Beszédképesség	Részt vesz egyszerű beszélgetésekben, ha a partner lassan, jól artikulálva beszél. Feltesz és megválaszol

	egyszerű kérdéseket ismerős témára és helyzetre vonatkozóan. Egyszerű fordulatokkal le tudja írni lakóhelyét, ismerőseit.
Interakció	Fel tud tenni és meg tud válaszolni személyes adatokra vonatkozó kérdéseket. Képes egyszerűen kommunikálni, de feltétlenül szüksége van ismétlésekre, körülírásokra és módosításokra.
Íráskészség	Képes egyszerű nyomtatványt kitölteni, rövid üdvözetet megírni.
Nyelvhelyesség	Csupán korlátozott módon tud használni néhány egyszerű, betanult nyelvtani szerkezetet és mondatfajta. Rendelkezik alapszókinccsel, amely bizonyos konkrét szituációkra vonatkozó szavakból és fordulatokból áll.

A2, alapszint

Ezen a szinten a diák megért olyan mondatokat és gyakrabban használt kifejezéseket, amelyek az őt közvetlenül érintő területekhez kapcsolódnak (pl. nagyon alapvető személyes és családdal kapcsolatos információk, vásárlás, helyismeret, iskola, állás). Az egyszerű és begyakorolt nyelvi helyzetekben képes úgy kommunikálni, hogy egyszerű és direkt módon cserél információt családi vagy mindennapi dolgokról. Tud egyszerű nyelvi eszközöket használva beszélni saját háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.

Olvasott szöveg értése	Megérti rövid, egyszerű szövegek, köztük történetek lényegét. A kért információt ki tudja keresni.
Hallott szöveg értése	Megérti a leggyakoribb fordulatokat és szókinccset, ha számára ismert dologról van szó. Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek, bejelentések, egyéb gyakori szövegek lényegét.
Beszédkésztség	Részt vesz egyszerű, begyakorolt, hétköznapi témáról szóló beszélgetésben, amely ismert tevékenységhez kapcsolódó közvetlen információcserét igényel. Megérteti magát a társasági beszélgetésben. Röviden le tudja írni például a családját, lakóhelyét, tanulmányait.
Interakció	Fel tud tenni kérdéseket, egyszerű állításokra reagál. Képes jelezni, mikor követi a kommunikációt, de ritkán ért meg eleget ahhoz, hogy saját maga fenn tudja tartani a beszélgetést.
Íráskészség	Rövid feljegyzéseket, üzeneteket, magánlevelet tud írni.
Nyelvhelyesség	Néhány egyszerű szerkezetet helyesen használ, de még rendszeresen elkövet alapvetőhibákat. Szókinccse elegendő az alapvető kommunikációs szükségletek kielégítésére.

B1, küszöbszint

Ezen a szinten a diák megérti a világosan megfogalmazott, mindennapi szövegek fontosabb információit, amelyek ismert témáról szólnak, gyakori helyzetekhez kapcsolódnak, például munka, iskola, szabadidő. Önállóan elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely a nyelvterületre utazás során adódik. Képes egyszerű, összefüggő szöveget alkotni ismert vagy az érdeklődési

körébe tartozó témában. Le tudja írni élményeit, a különböző eseményeket, érzéseit, reményeit és törekvéseit, továbbá röviden meg tudja indokolni a különböző álláspontokat és terveket.

Olvasott szöveg értése	Megérti olyan szövegek lényegét, illetve a bennük lévő információt, amelyek hétköznapi, gyakori témákkal foglalkoznak. Megérti az eseményekről, érzelmekről, véleményekről szóló írásokat.
Hallott szöveg értése	Főbb vonalaiban megérti a rendszeresen előforduló, ismerős témáról szóló köznyelvi beszédet/társalgást. Megérti a legfontosabb információkat olyan rádió- és tévéműsorokban, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési köréhez vagy tanulmányaihoz kapcsolódó témákról szólnak, és amelyekben viszonylag lassan és világosan beszélnek.
Beszédképesség	Felkészülés nélkül részt tud venni a nyelvtérületen utazás közben felmerülő helyzetekben, valamint ismerős, mindennapi témákról adódó beszélgetésekben. Egyszerű, összefüggő fordulatokkal mondja el élményeit, céljait. Röviden megindokolja és megmagyarázza véleményét. Képes elmesélni egy történetet, és erről véleményt megfogalmazni.
Interakció	Szemtől szemben képes egyszerű kommunikáció kezdeményezésére, fenntartására és befejezésére ismerős vagy számára érdekes témákban. Meg tudja ismételni az elhangzottak egy részét, hogy meggyőződjön arról, beszélgetőpartnerével egyformán értelmezik-e az elmondottakat.
Írásképesség	Meg tud fogalmazni egyszerű, rövid, összefüggő szöveget ismert, hétköznapi témákban. Beszámol élményeiről, véleményéről.
Nyelvhelyesség	Kiszámítható helyzetekkel kapcsolatos, begyakorolt szerkezetek és mondatfajták gyakran használt körét viszonylag helyesen alkalmazza. Megfelelő szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy ki tudja magát fejezni a

B2, középszint

Ezen a szinten a diák megérti az összetett konkrét vagy elvont témájú szövegek gondolatmenetét, beleértve az érdeklődési körének megfelelő szakmai beszélgetéseket is. Folyamatos és természetes interakciót tud kezdeményezni és fenntartani anyanyelvű beszélővel. Képes világos és részletes szöveget alkotni változatos témakörökben, kifejezni véleményét aktuális témákról a lehetséges előnyök és hátrányok részletezésével.

Olvasott szöveg értése	Megérti a jelenkor problémáival kapcsolatos szövegek (cikkek, beszámolók, narratívák) lényegét, illetve a bennük rejlő információt, érvelést. Jórészt megérti az eseményekről, érzelmekről, véleményekről szóló, irodalmi prózai szövegeket.
Hallott szöveg értése	Megérti a hosszabb előadást, képes követni az összetett érvelést, ha ezek számára nem

	idegen szakterületet érintenek. Megérti a rádióban és tévében elhangzó, aktuális eseményekről szóló hírműsorok lényegét, valamint a köznyelvet használó játékfilmek többségét.
Beszédkésztség	Felkészülés nélkül folyékonyan és természetesen vesz részt mindennapi témákat érintő, anyanyelvű beszélőkkel folytatott társalgásban. Részletesen kifejti, megindokolja, megmagyarázza és megvédi véleményét, el tud mondani egy történetet.
Interakció	Képes beszélgetést kezdeményezni, megfelelő időpontban szólal meg, valamint be tudja fejezni a társalgást, ha szükséges, bár ezt nem mindig elegánsan valósítja meg. Ismerős témák esetén fenn tudja tartani a beszélgetést azáltal, hogy megértését jelzi, illetve más személyeket is be tud vonni a beszélgetésbe.
Íráskésztség	Képes világosan fogalmazni részletes, összefüggő szöveget a jelenkor problémáiról és az érdeklődésével egybevágó témákról. Beszámol élményeiről, kifejti véleményét, érvel egy álláspont mellett és ellen.
Nyelvhelyesség	A nyelvtant viszonylag magas fokon uralja. Nem vét félreértést okozó hibát, és legtöbb hibáját képes kijavítani. Általános témákban és saját érdeklődési területén jó szókinccsel rendelkezik ahhoz, hogy szabatosan fejezze ki magát.

Helyi tanterv az

Élő idegen nyelv - Német nyelv tantárgyhoz a gimnáziumok

9–12. évfolyama számára

1. idegen nyelv

Heti 3 óra

Készült a Nat 2012: 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet Idegen nyelv műveltségterület, valamint az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

3. sz. melléklet: Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3.2.02.1) (3.2.03.1), (3.3.1);

6. sz. melléklet: Kerettanterv a szakközépiskolák 9-12. évfolyama számára (6.2.02.1), (6.3.1), (6.4.2); és

A 7. számú melléklet: A miniszter által egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy egyes sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez készített kerettantervek (7.2.2.3.1) megnevezésű kerettantervek előírásai alapján.

9–10. évfolyam

Az idegen nyelvek tanításába a tantárgy jellegéből adódóan minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető.

A 9. évfolyamon a nyelvtanítás egyik fontos feladata a különböző helyről és gyakran különböző nyelvi előképzettséggel rendelkező tanulók egységes nyelvi szintre hozása.

Az előzetes tudás egyrészt nagyobb haladást tehet lehetővé, másrészt kihívás a tanárnak, hogy differenciált feladatokkal motiválni tudjon minden tanulót.

A 10. évfolyam végére a tanulók idegen nyelvi tudása lehetővé teszi, hogy a körülöttük lévő világról idegen nyelven is szerezzenek információt, és ezzel a lehetőséggel már tudatosan éljenek. A különböző célok és tartalmak idegen nyelvi fejlesztésében segítenek eligazodni a témakörök táblázatában megadott kapcsolódási pontok. Ebben a képzési szakaszban a NAT *fejlesztési területei és nevelési céljai* a tanulók életéhez és környezetéhez kapcsolódó témák feldolgozása során valósíthatók meg. Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy az idegen nyelv *kulcskompetencia*, amely segítséget nyújt a magánéletben és a tanulásban, a későbbi szakmai pályafutás során az eligazodásban és a boldogulásban.

Az első idegen nyelvből a gimnázium 10. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála második és harmadik szintjei közé, azaz egy A2-B1 közötti tudásszintre. Ez lehetőséget ad az intenzív készségfejlesztésre, a felzárkózásra és a nyelvi csoportok közös, de szükség szerint differenciált haladására és az egyéni szükségletek figyelembevételére is. Megfelelő alapul szolgál emellett ahhoz, hogy a továbbiakban minden tanuló eljusson a gimnáziumi tanulmányok végén minimumként előírt B1 szintre.

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és a kommunikációs és információs technológiák használatára. Tudatosítani kell a nyelvórai és az iskolán kívüli nyelvtanulás lehetőségeit, hogy ez is segítse a tanulókat az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Ebben a nyelvtanítási szakaszban is fontosak a korosztályi sajátosságok. A tanárnak figyelembe kell vennie, hogy a legtöbb tanuló az önkeresés időszakát éli, kritikus önmagával szemben, erősek a kortárs csoport hatásai. Ugyanakkor építhet a tanár a tanulók nyelvi kreativitására, problémamegoldó és kritikai gondolkodására is. A nyelvoktatás sikerében meghatározóak a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések, a konstruktív támogatás és a tanulók számára is átlátható értékelés. Ugyancsak segítséget jelent számukra, ha gyakorlatot

szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, azok önálló javításában.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló már megérti a leggyakrabban előforduló szókincsset és bizonyos nyelvi fordulatokat, ha közvetlen, személyes témákról van szó. Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek és közlések lényegét.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A köznyelvi beszéd megértése főbb vonalaiban rendszeresen előforduló ismerős témákról. Egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveinek megértése két beszélő esetén. A legfontosabb információk megértése képekkel támogatott hangzó anyagokban, amelyek az érdeklődési körhöz kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A fejlesztés tartalma	
Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Az ismerős témájú, egyszerűen és világosan megfogalmazott, rövid köznyelvi stílusú beszéd vagy előadás főbb pontjainak megértése. Egyszerű műszaki információk megértése. Részletes, összetett útbaigazítás követése. Telefonbeszélgetésekben elhangzó alapvető információk megértése. Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. A hangzó szövegben az okot, magyarázatot, következményt vagy ellentétet előrejelző szavak felismerése. Szövegértési stratégiák alkalmazása, például ismerős beszédtema esetén az ismeretlen szavak kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből, a várható vagy megjósolt információk keresése, szükség esetén összefoglalás, visszakérdezés, ismétlés, magyarázat kérése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Információk, instrukciók, üzenetek, útbaigazítás, hírek a televízióban és a rádióban, rövid interjúk, reklámok, dalok, videók.	
Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló egyszerű és begyakorolt feladatok során kommunikál az iskolával, otthonnal és szabadidővel kapcsolatos témákról. Rövid beszélgetésekben vesz részt. Kérdez és válaszol kiszámítható, mindennapi helyzetekben.

	Egyszerű gondolatokat és információkat cserél ismerős témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Boldogulás a mindennapi élet legtöbb nyelvi helyzetében spontán módon. Gondolatok cseréje, véleménynyilvánítás, érzelmek kifejezése az érdeklődési körbe tartozó témákkal kapcsolatban. A leggyakoribb kommunikációs forgatókönyvek ismerete, egyre kevesebb zökkenővel történő alkalmazásuk. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzethez stílusban, regiszterhasználatban.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén - időnként szavak, fordulatok ismétlését vagy magyarázatát kérve. Érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (pl. tetszés, nemtetszés, meglepetés, boldogság, szomorúság, érdeklődés és közömbösség). Mindennapi problémák felvetése, megvitatása, választási lehetőségek összevetése (pl. mit csináljanak, hova menjenek, melyiket válasszam, stb.). Érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, véleménycsere. Történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről. Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok megoldása (pl. közlekedési információk beszerzése, szállásfoglalás, programegyeztetés, reakciók kifejezése). Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése kevésbé begyakorolt helyzetekben is (pl. boltban, postán, bankban). Egyszerű utasítások adása, követése és kérése, udvarias kérés. Egyszerű, tényszerű információ megszerzése és továbbadása. Felkészülésen alapuló interjú, az információk ellenőrzése, megerősítése időnként segítség igénybevételével. Előre elkészített kérdőív alapján strukturált interjú készítése. Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel a célnyelven. Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása. A beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, a félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata. A kommunikációs eszközök széles körének rugalmas alkalmazása és reagálás azokra. A fontosabb udvariassági szabályok, szokások ismerete és alkalmazása. A mindennapi témák, család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események megbeszéléséhez	

eleendő szókincs rugalmas alkalmazása, körülírás.

Az elemi szókincs viszonylag magabiztos és általában helyes alkalmazása.

Az idegen nyelvi normának megfelelő, az anyanyelvi hatások kiküszöbölésére törekvő nyelvhasználat ismerős kontextusokban.

A szövegszervezés eszközeinek egyre tudatosabb használata.

A gondolatok, problémák viszonylag pontos kifejezése.

Érthető, egyre kevesebb félreértésre okot adó kiejtés, intonáció.

Részvétel a szóbeliség jegyeit viselő digitális kommunikációban: fórum, chat, Skype.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Személyes és telefonos társalgás, megbeszélés; tranzakciós és informális párbeszéd, utasítások, interjúk, viták.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló egyszerűen beszél önmagáról, a családjáról, más emberekről, lakóhelyéről, tanulmányairól, iskolájáról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önkifejezés begyakorolt szerkezetekkel a szintnek megfelelő témakörökben. A folyamatoshoz közelítő, érthető beszéd, a mondanivaló nyelvtani és szókincsbeli megtervezése és szükség szerinti módosítása. Egy gondolat vagy probléma lényegének kifejtése megközelítő pontossággal.
A fejlesztés tartalma	
Az érdeklődési körnek megfelelő témák lényegének folyamatoshoz közelítő kifejtése a gondolatok többnyire lineáris összekapcsolásával.	
Elbeszélések vagy leírások lényegének folyamatoshoz közelítő összefoglalása a gondolatok többnyire lineáris összekapcsolásával.	
Egyszerű élménybeszámoló az érzések és reakciók vázlatos bemutatásával.	
Valóságos vagy elképzelt események részleteinek egyszerű bemutatása.	
Könyv vagy film cselekményének vázlatos összefoglalása.	
Történet elmondása.	
Vélemény, tervek és cselekedetek rövid és egyszerű magyarázata.	
Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témáról.	
Részvétel előre megírt, ismerős témájú csoportos előadásban.	
A begyakorolt nyelvi eszközök megbízható használata, ezek átrendezése, bővítése ismerős	

helyzetekben a mondanivaló kifejezésére.

A közlés bevezetése, kifejtése és lezárása alapvető eszközeinek használata.

Önellenőrzés és önkorrekción, például a kommunikáció megszakadása esetén más stratégia alkalmazásával a mondanivaló újrakezdése.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadás, prezentáció (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, versek, mondókák, rapszövegek.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló képes többféle szövegfajtát olvasni, tudja, hogy a szövegfajták sajátosságainak ismerete segít a szöveg megértésében. Megtalálja az adott helyzetben fontos konkrét információkat egyszerű, ismerős témákról szóló mindennapi szövegekben.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Hétköznapi nyelven írt, érdeklődési körhöz kapcsolódó, lényegre törő autentikus vagy kismértékben szerkesztett szövegek megértése. Az érvelés gondolatmenetének felismerése.

A fejlesztés tartalma

Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, esetleg kismértékben szerkesztett, világos tartalmú és szerkezetű, hétköznapi nyelven írott szövegekben.

Az adott feladat megoldásához szükséges információk kiszűrése hosszabb szövegekből is.

Az érvelés gondolatmenetének felismerése, a lényeges következtetések felismerése világosan írt érvelő szövegekben.

Érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése a köznyelven írt szövegekben.

Mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek, e-mailek megértése.

Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megértése.

Az egyszerű szövegfajták szövegfelépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során.

A mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése.

A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.

Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfűzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír,

beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, egyszerűirodalmi szövegek, dalszövegek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló összefüggő mondatokat ír olyan témákról, amelyek közvetlen szükségletekre, élményekre, eseményekre és konkrét információkra vonatkoznak. Ismerős témákról gondolatait egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban fejezi ki írásban. Néhány műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír minta alapján az őt érdeklő, ismert témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű, rövid, összefüggő szövegek fogalmazása ismert, hétköznapi témákról. Írásbeli beszámoló eseményekről, élményekről, érzésekről, benyomásokról és véleményről. Írásbeli interakció elkezdése, fenntartása és befejezése. Jegyzet készítése olvasott és hallott köznyelvi szövegből, illetve saját ötletéről. Minták alapján több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegek létrehozása a műfaj főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.
A fejlesztés tartalma	
Egyszerűszöveg írása a tanuló érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témákról, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával. Beszámoló írása élményekről, eseményekről (pl. utazás). Egyszerűbb cselekvéssor, történet leírása összefüggő szövegben. Érzések, gondolatok és reakciók rövid leírása; rövid vélemény írása indoklással. Egyszerű információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása (pl. barátoknak, szolgáltatóknak, tanároknak). Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban). Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése; online ügyintézés. Életrajz írása. Lényegre koncentráló leírás készítése. Tényszerű információk összefoglalása. Egyszerű, világos köznyelvet használó előadás fő pontjainak lejegyzése; saját ötletéhez jegyzet készítése. Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése.	

Egyszerű, tagolt írásmű létrehozása: bevezetés, kifejtés, lezárás.

Egyszerű írásbeli műfajok alapvető szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben / e-mailben megszólítás, záró formula); a formális és informális regiszterhez köthető néhány szókincsbeli és helyesírási sajátosság alkalmazása.

Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rapszöveg, rígmus, dalszöveg, rövid jelent, paródia írása, illetve átírása).

Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltése.

Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és alkalmazása.

A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.

Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak megjelenítése a fogalmazásban.

A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyílazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képaláírások; üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok. Tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek; személyes információt, ténnyt, ill. tetszést/nemtetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók. Egyszerű ügyintézőlevelek/e-mail-ek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzések. Rövid leírások; jegyzetek, versek; rapok; rígmusok; dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák.

TÉMAKÖRÖK, FOGALOMKÖRÖK

A 9–12. évfolyamokra ajánlott témakörök és fogalomkörök egyes elemei újra és újra megjelenhetnek, lehetőséget adva arra, hogy a korábban megszerzett ismeretek újabb nézőpontból kerüljenek feldolgozásra, és így bővüljenek, mélyüljenek.

Témakörök - 9. évfolyam

Személyes vonatkozások, család

A tanuló személyének és környezetének bemutatása.

Családi kapcsolatok.

Mindennapi teendők, vásárlás, iskolai tevékenységek

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás.

Etika: önismeret

Ember és társadalom

Barátok, kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.

Öltözködés, divat, ruhadarabok vásárlása. Konfliktusok és kezelésük
Kapcsolódási pontok:

Etika: társas kapcsolatok

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke. Tájékozódás a városban

A lakóhely szolgáltatásai, ügyintézés

Időjárás

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom.

Biológia-egészségtan: az időjárás tényezői.

Földrajz: településtípusok.

Az iskola

Tantárgyak. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe Az ismeretszerzés különböző módjai.

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek: a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás.

A munka világa

Foglalkozások Diákmunka.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.

Életmód

Ételek, kedvenc ételek Élelmiszerek, ételek a célországokban.

Életünk és a stressz: szabadidős stressz

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: testi és lelki egészség, egészséges ételek.

Biológia-egészségtan: egészséges életmód

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szabadidős elfoglaltságok, sportágak

Kulturális lehetőségek a célországokban. (Német városok, tartományok nevezetességei.)

Kapcsolódási pontok:

Földrajz: más népek kultúrái.

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás, szolgáltatások. Zsebpénz. Fogyasztás, reklámok.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: zsebpénz.

Témakörök - 10. évfolyam

Személyes vonatkozások, család

Személyes tervek.

Családtagok életének fontos állomásai

A családi élet mindennapjai, otthoni teendők, háztartási munkák.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás.

Etika: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.

Ember és társadalom

Emberek belső jellemzése.

Kapcsolat generációk között.

A tizenévesek világa: lakóközösség, munkamegosztás Női és férfi szerepek

Hasonlóságok és különbségek az emberek között, szokások más országokban

Kapcsolódási pontok:

Etika: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés

Környezetünk

Lakótársak.

Különböző lakások a világban, berendezések, szokások más országokban.

A lakóhely nevezetességei, a lakóhely szolgáltatásai

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom..

Az iskola

Egy iskola bemutatása. Iskolatípusok. Osztályzás.

Külföldi és hazai iskola közti különbségek. Az internet szerepe a tanulásban.

Tanulás külföldön, nyelvtanulás.

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek: a tanulás technikái,

élethosszig tartó tanulás.

Informatika: digitális tudás

A munka világa

Nyári munkavállalás.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pályaeorientáció és munka.

Életmód

Háztartási munkák. Magyar ételkülönlegességek

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Turisztikai célpontok: városnézés, látnivalók, nevezetességek, múzeum.

Házibuli.

Kapcsolódási pontok:

Földrajz: más népek kultúrái.

Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei: a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés.

Szabadság, nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazás repülőgéppel, repülőtéren.

Jegyvásárlás.

Német városok nevezetességei (Potsdam)

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: közlekedési ismeretek

Földrajz: egyes országok turisztikai jellemzői.

Tudomány és technika

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Számítógépes tevékenységek.

Az internet szerepe a tanulásban és a munkában.

Kapcsolódási pontok:

Informatika: számítógépen keresztül való tanulás infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás (menetjegy), pénzváltás.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pénzügyi ismeretek.

Fogalomkörök – 9. évfolyam			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	jelenidejűség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.
		Präsens mit Vokalwechsel trennbare Verben	Der Zug fährt gleich ab. Er liest das Buch vor.
	múltidejűség (1)	Präteritum (szabályos és rendhagyó igék) Perfekt (sein/haben)	Er machte einen Fehler. Ich ging in die Schule. Ich habe ein Eis gegessen. Er ist nach Hause gefahren.
	Jövőidejűség	Futur mit werden	Ich werde einen Kochkurs besuchen.
	személytelenség	es, man	Es regnet. Man spricht hier deutsch.
Birtoklás kifejezése			
		haben	Hast du ein Auto?
		Possessivpronomen	Das ist meine Familie.

		(mein, dein)	
		Genitiv mit von, -s	Peters Vater besucht uns heute. Wer ist dieser Mann?- Der Vater von Peter!
Térbeli viszonyok			
	irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.
		in(A/D)	Er geht ins Kino. Er war im Kino.
Időbeli viszonyok			
	gyakoriság	Wie oft? selten, manchmal, oft, immer, nie einmal, zweimal	Ich spiele oft mit Peter. Ich mache Gymnastik zweimal am Tag. Ich gehe wöchentlich zweimal schwimmen.
	időpont	in, um, am, wann? diese/dieses/diesen	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag Diesen Montag geht es nicht.
Mennyiségi viszonyok			
	számok		eins, zwei, hundert
	határozott mennyiség		eine Portion Pommes
	határozatlan mennyiség	alles, viel, wenig, nichts, mehr-mehrere	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Ich brauche mehr Geld/mehrere Bücher.
Minőségi viszonyok			
		Wie?	Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.
Modalitás		mögen, möchte können, wollen	Ich mag es nicht. Ich möchte ein Eis. Er kann nicht schwimmen. Ich will nach Hause gehen.
	felszólítás		Komm morgen wieder! Spielt Tennis! Nehmen Sie bitte Platz! Gehen wir jetzt!

Esetviszonyok			
		Nominativ, Akkusativ Dativ Präpositionen mit dem Akkusativ (für) Präpositionen mit dem Dativ (mit)	Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn. Er gibt seinem Freund die Karte. Ich brauche das Zimmer für einen Tag. Ich komme mit meiner Freundin
Logikai viszonyok	kérdőszók	Was? Wer? Wo? Wann? Wohin? Woher? Wieviel?	Wer ist der Mann dort? Woher kommen Sie? Wohin fährst du?
Szövegösszetartó eszközök	Kötőszók Névmások (Nominativ, Akkusativ, Dativ)	und/oder/aber/denn das, ich, mich, mein, mir, dir dieser/diese/dieses	Ich bin Arzt und wohne in Berlin. Er lebt in Ungarn, aber er spricht kein Ungarisch. Ich zeige dir ein Foto. Dieser Mann ist mein Freund.
	Tagadás		Nicht, nein, kein
Fogalomkörök – 10. évfolyam			
Cselekvés, törtézés, létezés kifejezése			
	igepárok	liegen/legen, stehen/stellen	Das Buch liegt nicht hier. Ich lege das Buch auf den Tisch.
	múltidejűség (2)	Modalverben im Präteritum (konnte, wollte, musste, durfte)	Er konnte uns nicht helfen.
		sich-Verben	Ich freue mich. Er duscht sich.
Birtoklás kifejezése			
		gehören + D. (<gehören zu)	Dieses Fahrrad gehört mir. (Zur Wohnung gehört eine Garage.)
Térbeli viszonyok			
		auf, vor, hinter, neben (A/D)	Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.
		Präpositionen mit dem Akkusativ (über,	Sie spazieren durch den Park.

		durch)	Er geht über die Brücke.
Időbeli viszonyok			
		voriges/nächstes gegen monatlich/wöchentlich	Voriges Jahr fuhren wir nach Berlin. Er wird gegen acht nach Hause kommen. Ich habe zwei Stunden wöchentlich.
	időtartam	Wie lange? von... bis seit dátum	Ich war von 5 bis 6 in der Konditorei. Seit vier Jahren wohne ich in dieser Stadt. am vierten Oktober
Mennyiségi viszonyok			
	sorszámok	erst, viert	Gehen Sie die erste Straße links.
	határozatlan mennyiség	Viel/wenig<> viele, wenige	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Viele meinen, es stimmt nicht!
		Was für ein? Welcher? (Adjektivdeklinations)	Das ist eine leichte Aufgabe. Ich finde den roten Rock modisch. Sie hat einen reichen Mann geheiratet.
	Hasonlítás fokozás	so...,wie als	Er ist nicht so gross, wie mein Bruder. Dieses Auto fährt schneller als ein Zug. Sie ist am schönsten.
Minőségi viszonyok			
		Was für ein?/Welcher? Adjektivdeklinations	Was für ein Film ist das? Das ist ein deutscher Krimi. Welchen Film willst du sehen? – Den deutschen Krimi.
Modalitás			
		dürfen	Dürfen wir hier spielen?

	Feltételes mód	wäre/hätte, würde könnte/müsste	Ich wäre lieber zu Hause. Er hätte gern ein Auto. Könntest du mir helfen?
Esetviszonyok			
		Dativ (2) Genitiv Prapositionen mit dem Akkusativ (entlang)	Keinem Gast gefällt dieses Angebot. Die Tür des Zimmers führt in den Garten. Gegen Sie hier den Fluß entlang.
Logikai viszonyok			
	alárendelések	Kausalsatz Objektsatz	Wir sind müde, weil wir heute sehr viel gelernt haben. Ich weiß (nicht) dass (ob) dir das schon klar ist.
Szövegösszetartó eszközök			
	Kötőszók	trotzdem, weil, dass, ob kettős kötőszók (entweder-oder, weder-noch, sowohl-als auch)	Er ist krank, trotzdem geht er arbeiten. Er ist böse, weil es immer regnet. Er meint, daß es nicht stimmt. Er fragt, ob es stimmt. Er hat weder eine Frau noch ein Tier.

11–12. évfolyam

Az idegen nyelv jellegéből adódóan a nyelvoktatásba tartalmát és céljait tekintve minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A gimnáziumi tanulmányok végére a tanulók kellő tapasztalattal és tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően pedig, széleskörű információszerzésre és viszonyításra képesek. A gimnáziumi évekre egységesen meghatározott témakörökhöz megadott szempontok segítenek eligazodni abban, hogyan valósíthatók meg az idegen nyelvek oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési célok, és hogyan fejleszthetők a kulcskompetenciák a nyelvtanítás során. A nevelési célok közül ezen a szinten is kiemelt fontosságú a tanulás tanítása, mivel a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik vagy munkájuk során, egész életükön át.

Az első idegen nyelvből a gimnázium 12. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála (KER) harmadik szintjére, azaz a B1 szintre. A 12. évfolyamon lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tanulók megismerjék a nyelvi érettségi felépítését, követelményeit, és elsajátítsák az ezeknek megfelelő stratégiákat; megismerjék az érettségi során

használt értékelési szempontokat, és alkalmazni tudják azokat önértékeléseik során; illetve gyakorlatot szerezzenek az érettségi vizsga feladatainak megoldásában is.

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és az infokommunikációs technológiák használatára.

A 12. évfolyam a tanulók számára a továbbtanulás vagy a munka világába történő kilépés előtti utolsó tanév. A nyelvoktatásban is hangsúlyt kell kapnia az ezekre történő felkészítésnek, a szükséges készségek fejlesztésének. A tanulók jövőjét érintő fontos döntésekben a nyelvtanár sokat segíthet, például a feldolgozott témák megfelelő kiválasztásával, az ok-okozati viszonyokat, következményeket feltáró feladatokkal.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló főbb vonalaiban megérti a köznyelvi beszédet a számára rendszeresen előforduló ismerős témákról. Megérti a legfontosabb információkat az aktuális eseményekről szóló vagy az érdeklődési köréhez kapcsolódó rádió- és tévéműsorokban, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismerős témákról szóló köznyelvi beszéd megértése főbb vonalaiban és egyes részleteiben is. Egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveinek megértése több beszélő esetén is. Fontos információk megértése azokban a rádió- és tévéműsorokban, filmjelenetekben, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési körhöz kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A fejlesztés tartalma	
A köznyelvi beszéd főbb fordulatainak megértése rendszeresen előforduló, ismerős témák esetén. A hallott szöveg gondolatmenetének nagy vonalakban való követése, egyes tényszerű részinformációk megértése, amennyiben a beszéd világos, és ismerős kiejtéssel folyik. Mindennapi társalgásban a világos beszéd követése szükség esetén visszakerdezések segítségével. Ismerős témájú, lényegre törő előadás vagy beszéd követése. Egyszerű műszaki információ megértése, részletes útbaigazítások követése. Telefonbeszélgetésekben a főbb információk megértése. Ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és egyszerűbb hangfelvételek lényegének megértése. Egyszerű nyelvezetű film követése, amelyben a cselekményt nagyrészt a vizuális eszközök és az események közvetítik.	

A köznyelvi szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése. A szövegértési stratégiák alkalmazása, például ismerős beszédtema esetén az időnként előforduló ismeretlen szavak jelentésének kitalálása a szövegösszefüggésből és a mondat jelentésének kikövetkeztetése. Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Hosszabb használati utasítások, információk, instrukciók, előadások, beszédek, viták, interjúk, dalok, visszaemlékezések, rögzített telefonos szövegek, reklámok, viccek, tévé- és rádióműsorok, filmelőzetesek, filmek.	
Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló felkészülés nélkül megbirkózik a mindennapi élet legtöbb helyzetével. Gondolatokat cserél, véleményt mond az érdeklődési körébe tartozó témákról. Boldogul a leggyakoribb kommunikációs helyzetekben. Stílusában, regiszterhasználatában legtöbbször alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önálló boldogulás a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is Gondolatokat cseréje, véleménynyilvánítás és érvelés az érdeklődési körbe tartozó és általános témákról is. A leggyakoribb kommunikációs forgatókönyvek ismerete és biztonsággal történő alkalmazása. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzethez stílusban, regiszterhasználatban.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén, felkészülés nélkül. Érzelmek kifejezése és reagálás mások érzelmeire, mint például reménykedés, csalódottság, aggodalom, öröm. Problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, választási lehetőségek összehasonlítása. A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, álláspont kifejtése, rákérdezés mások nézeteire. Gondolatok, vélemény kifejezése kulturális témákkal kapcsolatban, például zene, film, könyvek. Elbeszélés, újságcikk, előadás, eszmecsere, interjú vagy dokumentumfilm összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása. Nézetek világos kifejtése, érvek egyszerű cáfolata.	

Választási lehetőségek összehasonlítása, előnyök és hátrányok mérlegelése. Utazások során felmerülő feladatok, például közlekedés, szállás intézése vagy ügyintézés a hatóságokkal külföldi látogatás során. Váratlan nehézségek kezelése (pl. elveszett poggyász, lekéssett vonat). Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése akár váratlan nehézségek esetén is, panasz, reklamáció. Részletes utasítások adása, követése és kérése (pl. hogyan kell valamit csinálni). Interjúban, konzultáción való részvétel kezdeményezése és információ megadás (pl. tünetek megadása orvosnál). Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel. Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, szó átvétele, átadása, mások bevonása, beszélgetés lezárása. Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata. A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása és reagálás azokra közismert nyelvi megfelelőik semleges stílusban való használatával. Az udvariassági szokások ismerete és alkalmazása. A mindennapi témák, család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események megtárgyalásához elegendő szókincs és annak általában helyes alkalmazása. Ismerős kontextusokban elfogadhatóan helyes nyelvhasználat. A szövegszervezés alapvető eszközeinek megbízható használata. Általában tisztán érthető kiejtés és intonáció. A szóbeli interaktív vizsgálathoz szükséges kommunikációs stratégiák. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciók, utasítások, interjúk, viták.	
Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló már változatosabban és részletesebben tudja bemutatni a családját, más embereket, lakóhelyét, tanulmányait, iskoláját stb.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Folyamatos önkifejezés a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével ismerős témakörökben. Érthető és folyamatos beszéd, a mondanivaló tudatos nyelvtani és szókincsbeli megtervezése és szükség szerinti módosítása.

Egy gondolat vagy probléma lényegének tartalmilag pontos kifejtése.	
A fejlesztési tartalma	
Folyamatos megnyilatkozás az érdeklődési körnek megfelelő témákról a gondolatok lineáris összekapcsolásával.	
Elbeszélések vagy leírások lényegének összefoglalása folyamatos beszédben, a gondolatok lineáris összekapcsolásával.	
Részletes élménybeszámoló az érzések és reakciók bemutatásával.	
Valóságos vagy elképzelt események részleteinek bemutatása.	
Könyv vagy film cselekményének összefoglalása és az ehhez kapcsolódó reakciók megfogalmazása.	
Álmok, remények és ambíciók, történetek elmondása.	
Vélemények, tervek és cselekedetek rövid magyarázata.	
Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témákról.	
Előre megírt, lényegre törő, követhető előadás ismerős témáról.	
Az összefüggő beszéd tervezése során új kombinációk, kifejezések begyakorlása, alkalmazása.	
Az összefüggő beszédben kompenzáció alkalmazása, például körülírás elfelejtett szó esetén.	
Ismerős kontextusokban a nyelvi norma követésére törekvő nyelvhasználat.	
A nyelvi eszközök rugalmas használata a mondanivaló kifejezésére, ezek adaptálása kevésbé begyakorolt helyzetekben.	
A közlés magabiztos bevezetése, kifejtése és lezárása alapvető eszközökkel.	
Önellenőrzés és önkorrekción, például a félreértéshez vezető hibák felismerése és javítása.	
Mindezeknek a szóbeli érettségi vizsgán történő alkalmazására való felkészülés.	
<i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>	
Leírások, képleírások, témakifejtés (például vizuális segédanyag alapján), elbeszélő szöveg, érveléssor, előadás, prezentáció (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, versek, rapszövegek.	
Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló megérti a hétköznapi nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő szövegek fő gondolatait. Tudja, hogy a szövegek olvasásakor a helyzetnek megfelelő stratégiákat kell alkalmaznia, és képes az ismeretlen elemek jelentését a szöveggörnyezet segítségével kikövetkeztetni.
A tematikai egység	A nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési körhöz kapcsolódó, lényegre

nevelési-fejlesztési céljai	törő szövegek megértése. Az írott vélemény, érvelés követése, ezekből a lényeges részinformációk kiszűrése.
A fejlesztés tartalma	
A fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, hétköznapi nyelven íródott szövegekben, például levelekben, brosúrákban és rövid, hivatalos dokumentumokban. A feladat megoldásához szükséges információk megtalálása hosszabb szövegekben is. A fontos gondolatok felismerése ismerős témákról szóló, lényegre törő újságcikkekben. A gondolatmenet és a következtetések felismerése világosan írt érvelésekben. A köznyelven írt szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése. A mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek megértése annyira, hogy sikeres írásbeli kommunikációt tudjon folytatni. Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megértése. Ismert témájú hivatalos levélben az elintézéshez szükséges információk megértése. Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. A feladat elvégzéséhez szükséges információk összegyűjtése a szöveg különböző részeiből, illetve több szövegből. Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. Az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfűzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, viccek egyszerű irodalmi szövegek.	
Fejlesztési egység	Írás
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmaz ismert, hétköznapi témákról. Írásban beszámol eseményekről, élményeiről, érzéseiről, benyomásairól és véleményéről; írásbeli interakciót kezdeményez, fenntartja és befejezi. Jegyzetet készít olvasott vagy hallott köznyelvi szövegből, illetve saját

	ötleteiről. Minták alapján rövid, lényegre törő szövegeket alkot az ismert műfajok főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Részletesebb, összefüggő és tagolt szövegek fogalmazása ismert, hétköznapi és elvontabb témákról. Eseményekről, élményekről, érzésekről, benyomásokról és véleményről írásbeli beszámolás, valamint vélemény alátámasztása. Hatékony írásbeli interakció folytatása. Jegyzetkészítés olvasott vagy hallott, érdeklődési körhöz tartozó szövegről, illetve saját ötletekről. Több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegek létrehozása a műfaj főbb jellegzetességeinek és stílusjegyeinek alkalmazásával.
A fejlesztés tartalma	
Egyszerű, összefüggő, lényegre törő szöveg írása számos, érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témában, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával. Hírek, gondolatok, vélemények és érzések közlése olyan elvontabb és kulturális témákkal kapcsolatban is, mint például a zene vagy a művészet. Információt közlő/kérőfeljegyzések/üzenetek írása pl. barátoknak, szolgáltatóknak, tanároknak. Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban). Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése, online ügyintézés. Életrajz, lényegre koncentráló leírás, elbeszélés készítése. Riport, cikk, esszé írása. Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése. Saját ötletekről jegyzet készítése. Interaktív írás esetén megerősítés, vélemény kérése, az információ ellenőrzése, problémákra való rákérdezés, ill. problémák elmagyarázása. Az írás egyszerű tagolása: bevezetés, kifejtés, lezárás; bekezdések szerkesztése. Néhány egyszerű szövegkohéziós és figyelemvezető eszköz használata. Az alapvető írásbeli műfajok fő szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben/e-mailben megszólítás, záró formula; a formális és informális regiszterhez köthető néhány szókincsbeli és helyesírási sajátosság). Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rap, rigmus, dalszöveg, rövid jelent,	

paródia írása, illetve átírása).

Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltésük.

Kész szövegekből számára hasznos fordulatok kiemelése és saját írásában való alkalmazása.

Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak a fogalmazásban való megjelenítése.

Írásának tudatos ellenőrzése, javítása; félreértést okozó hibáinak korrigálása.

A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyílazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képaláírások. Üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok. Tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek; személyes információt, tényt, ill. tetszést/nemtetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók. Egyszerű ügyintéző levelek/e-mail-ek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzések. Rövid leírások; jegyzetek; riportok, cikkek, esszék, felhívások, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák.

Témakörök a 11. évfolyamon

A már előfordult témák kapcsolódási pontjait ld. az előző évfolyamoknál.

Ember és társadalom

Családi ünnepek, ünnepek itthon és a nagyvilágban.

Környezetünk

Az otthon: vidék kontra város

Növények és állatok a környezetünkben.

Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben.

Időjárási viszonyok

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom.

Biológia-egészségtan: élőhely, életközösség, védett természeti érték,

változatos élővilág.

Az iskola

Nyelvtanulás külföldön, iskolai hagyományok.

A munka világa

Nyári munkavállalás. Önéletrajz, állásinterjú.

Foglalkozások és a szükséges kompetenciák.

Életmód

Betegségek, baleset, sérülések. Gyógykezelés (orvosnál). Testrészec.

Étkezési szokások. Egészséges ill egészségtelen életmód.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek.

Biológia-egészségtan: testrészec, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, betegségmegelőzés, elsősegély.

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Extrém sportok

Számítógép, internet. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.

Kapcsolódási pontok

Testnevelés és sport: a rendszeres testedzés.

Utazás, turizmus

Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai.

Turisztikai célpontok. Turisztikai célpontok Németországban.

Osztálykirándulás.

Témakörök a 12. évfolyamon

A felsoroltakon kívül az eddig tárgyalt témakörök átismétlése, az érettségire való felkészítés esetén.

Ehhez segítség: Somló Katalin: Abitraining Mittelstufe

A már előfordult témák kapcsolódási pontjait ld. az előző évfolyamoknál

Ember és társadalom

Jellemvonások. Barátságok, szerelem. Konfliktusok a családban és kezelésük.

Szülő-gyerek kapcsolat

Az iskola

Továbbtanulás, érettségi. Magyar-oszták érettségi. Felsőoktatás

Környezetünk

Környezetszennyezés, környezetvédelem. Energiatakarékosság.

Környezetvédelmi akciók Németországban.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel: környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, energia takarékoság, újrahasznosítás.

Biológia-egészségtan: védett természeti érték

A munka világa

Pályaválasztás, továbbtanulás

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.

Életmód

Vásárlás, szolgáltatások. Közlekedés autóval.

Életmód nálunk és célnyelvi országokban

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Olvasás, rádió, tévé, filmek, számítógép, internet.

Kapcsolódási pontok:

Magyar nyelv és irodalom: irodalmi művek olvasása,

Ének-zene: klasszikus zene, pop- zene.

Tudomány és technika

Médiák, számítógép, mobiltelefon, találmányok. Az autó részei.

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:

tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok.

Gazdaság és pénzügyek

Családi kassza: kiadások, bevételek. Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank).

Folyószámla. Fogasztás, reklámok.

Fogalomkörök - 11. évfolyam			
Cselekvés, történelem,			

létezés kifejezése			
	Szenvedő szerkezet	Passiv im Präsens, Präteritum, Perfekt Zustandspassiv Passiv mit Modalverben	Sie werden am Flughafen abgeholt. Es wurde schon längst erledigt. Sind die Gäste schon eingeladen worden? Das Fenster ist geöffnet. Das Auto kann nicht repariert werden.
	Műveltetés	lassen	Sie lasen das Essen liefern.
Modalitás			
	Modalverben	sollen	Du könntest/müsstest das viel schneller machen.
	Feltételes mód	sollte	Wir sollten ihn anrufen.
Logikai viszonyok			
		Temporalsatz (als, wenn) Finalsatz (um+zu, damit) zu + Infinitiv szerkezetek	Wenn er zu Hause ist, sieht er immer nur fern. Als er jung war, fuhr er öfter ins Ausland. Sie steht früh auf, um für das Wochenende einzukaufen. Vergiss nicht, mich anzurufen.
Függő beszéd		jelen időben (Präsens)	Sie sagte, dass sie heute ins Kino geht.
Szöveg összetartó elemek			
	Kötőszók	obwohl, trotzdem	Obwohl die Aufgabe schwer war, konnten viele sie richtig lösen.
	Kölcsönös névmások	(mit)einander	Sie helfen einander.
	Relativsatz/Relativpronomen	der/dessen wer/wen/wem/wessen wo	Er ist der Mann, der gestern gekommen ist/dessen Auto gestohlen wurde. Ich weiß nicht, wer die Frau ist.

Fogalomkörök – 12. évfolyam

Új anyagrészek

A 12. évfolyamon az eddig tanultak átismétlése, pl érettségire való felkészítés esetén.

Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	múlt idő	Plusquamperfekt	Er hatte alles gemacht, als wir ankamen.
	műveltetés	lassen (Präteritum)	Wir ließen unsere Nähmaschine reparieren.
	feltételeesség	óhajtó mondat	Wenn Sie doch helfen könnten!
		feltételes múlt	Ich hätte das nie gedacht. Es wäre schön gewesen, wenn...
Modalitás			
		haben+zu, sein + zu	Sie haben das Formular zu unterschreiben. Das ist kaum zu glauben.
Minőségi viszonyok			
	Adjektivdeklinatión-	Főnévvé vált melléknevek Melléknévi igenév	Wir haben alle Verwandten eingeladen. ein gedeckter Tisch, die fehlende Seite
Logikai viszonyok			
	alárendelések	Temporalsatz (bevor, nachdem, bissobald, solange) anstatt dass/anstatt zu ohne dass/ohne zu	Sie ging weg, bevor der Film zu Ende ging. Sie antwortet, anstatt die Sache zu überlegen.
Szövegösszetartó eszközök			
	kötőszók névmások	da derjenige/diejenige einer/eines/eines	Da er krank war, konnte er nicht mitspielen. Sie war diejenige, die uns immer helfen konnte. Es ist eines des besten Autos.
Vonzatos igék, vonzatos melléknevek		pl profitieren von, stolz auf	

Függelék

Az alábbi táblázatok az egyes KER-szintekhez rendelt tartalmazzák azokat a kommunikációs eszközöket valamint a hozzájuk tartozó *német* nyelvi példákat, amelyeknek megvalósítására az adott szinten lehetőség van.

A kommunikációs eszközök csoportosítása a következő:

1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök
2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

A fogalomkörök az alábbi viszonylatok kifejezésére szolgálnak:

1. Cselekvés, történet, létezés
2. Birtoklás
3. Térbeli viszonyok
4. Időbeli viszonyok
5. Mennyiségi viszonyok
6. Minőségi viszonyok
7. Logikai viszonyok

NÉMET

9-10. évfolyam

Kommunikációs szándékok

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
bemutatás, bemutatkozás	Das ist Peter. Ich heiße ...
<i>telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés</i>	<i>Guten Tag, das ist ...</i> <i>Auf Wiederhören! Tschüs!</i>
személyes levélben megszólítás és	Liebe(r)...
elbúcsúzás	Viele Grüße. Dein(e)...
érdeklődés hogyan lett és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir?

	Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte.
bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten. / Gute Besserung!

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

sajnálkozás	Es tut mir Leid!
öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll!
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön!
remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
bánat	Schade, dass...
bosszúság	Das ist aber schlimm!

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach... <i>Was denkst darüber?</i>
valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht!
érdeklődés, érdektelenség	<i>Ich interessiere mich für ... (nicht).</i>
tetszés, nem tetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, lehetőség, kötelezettség	ich will, ich möchte, ich kann, ich muss, ich darf
ígéret, szándék, terv	Ich mache das schon! Ich will...
dicséret, kritika, ellenvetés	Klasse! Blödsinn! <i>Das stimmt, aber...</i>
érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia iránt	<i>Und was wünschen Sie? Möchtest du einen Kaffee oder lieber Tee?</i>

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist... / <i>Es geht um...</i>
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12. / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch, weder...noch
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob..
bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. / Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob
ismerés, nem ismerés	<i>Ich kenne .. gut / nicht.</i>

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	Gib mir bitte ...! / Kannst du bitte...?
tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
segítségkérés és arra reagálás	<i>Können Sie mir bitte bei ... helfen? Ja, gerne. Ich kann leider nicht!</i>

javaslat és arra reagálás	Möchtest du...? Ja, gerne! / Können wir gehen?
meghívás és arra reagálás	Kommst du mit? Ja. Nein, es tut mir Leid.
kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Nein, danke. Ja, bitte.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal! / <i>Wie meinst du das?</i>
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.
betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?
<i>beszélési szándék jelzése, téma bevezetése</i>	<i>Dabei fällt mir gerade ein,...</i>
<i>megerősítés</i>	<i>Ja, das stimmt.</i>
<i>témaváltás, beszélgetés lezárása</i>	<i>Und was sagst du zu...? Nun, so viel für heute.</i>

11-12. évfolyam

(Mivel a kommunikációs szándékok újra és újra előfordulnak a 4 tanév során, ezért itt az előző 2 év anyaga is szerepel.)

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
bemutatás, bemutatkozás és bemutatkozás	Das ist Peter. Ich heiße... / Ich möchte Ihnen ... vorstellen?
telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés	Guten Tag, das ist...Auf Wiederhören! Tschüs!
szóbeli üdvözlétküldés	Viele Grüße an Petra!
személyes és hivatalos levélben megszólítás	Liebe(r)..., Sehr geehrter Herr...
személyes és hivatalos levélben elbúcsúzás	Dein(e)..., Viele Grüße Mit freundlichen Grüßen...
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte!
bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten./ Gute Besserung! / Ich gratuliere Ihnen zu Danke, sehr nett von Ihnen.
együttérzés és arra reagálás	Mein Beileid! Danke.

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

hála	Ich bin Ihnen dankbar dafür, dass...
sajnálkozás	Es tut mir Leid!

öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll! / Es freut mich, dass...
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön! / Das kann doch nicht wahr sein!
remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
félelem	Ich habe Angst, dass...
bánat	Schade, dass...
bosszúság	Das ist aber schlimm!

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach... / Was denkst darüber? / Sind Sie damit einverstanden, dass...?
valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht! / Da bin ich anderer Meinung.
érdeklődés, érdektelenség	Ich interessiere mich für ... (nicht).
tetszés, nemetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
ellenvetés	Das stimmt schon, aber... Sie haben Recht, aber...
ellenvetés visszautasítása	Da bin ich mit Ihnen gar nicht einverstanden. Sie können Recht haben, aber...
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, lehetőség, bizonytalanság, kötelezettség	ich will, ich möchte, ich kann, ich muss, ich darf, das könnte vielleicht..., ich soll
ígéret, szándék, terv	Ich mache das schon! / Ich habe vor, ... zu ...
érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia, érdeklődési kör iránt	Und was wünschen Sie? Möchtest du einen Kaffee oder lieber Tee? Hast du Interesse für ...?
dicséret, kritika, szemrehányás	Klasse! Blödsinn! Ich halte .. für sehr gut. Das ist schon gut, aber... Warum bist du nicht früher gekommen?

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist.../ Es geht um...
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12. / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch, weder...noch
válaszadás elutasítása	Leider kann ich Ihre Frage nicht beantworten.
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob..
bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob ... / Ich nehme an, dass...
ismerés, nem ismerés	Ich kenne .. gut / nicht.

emlékezés, nem emlékezés	Ich erinnere mich (nicht) daran, dass, ...
--------------------------	--

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	Kannst du bitte...? /Gib mir bitte ...! /Würden Sie bitte...?
tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
segítségkérés és arra reagálás	Können Sie mir bitte bei ... helfen? Ja, gerne. Ich kann Leider nicht!
javaslat és arra reagálás	Können wir gehen? / Möchtest du...? Ja, gerne! / Ich schlage vor, dass...
meghívás és arra reagálás	Kannst du kommen? Ja. Nein, es tut mir Leid.
kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Nein, danke. Ja, bitte.
reklamálás	Entschuldigung, ich habe ein Problem...
tanácskérés, tanácsadás	Was schlägst du vor? Ich rate,... / Ich schlage vor...
segítség felajánlása és arra reagálás	Kann ich Ihnen helfen? Ja, das wäre nett. Danke, das geht schon.
ajánlat és arra reagálás	Möchten Sie...?

Interakcióban jellemzőkommunikációs szándékok

visszakérdezés, ismétléskéres	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal! / Wie meinst du das?
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.
betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?
beszélési szándék jelzése, téma bevezetése, félbeszakítás	Dabei fällt mir gerade ein,... Darf ich Sie kurz unterbrechen?
megerősítés	Ja, das stimmt.
körülírás	Das ist also ein...,wo...
példa megnevezése	Ein Beispiel dafür ist...
témaváltás, beszélgetés lezárása	Könnten wir jetzt noch darüber reden, ? Können wir ein anderes mal vielleicht hier fortsetzen?

Helyi tanterv

az Élő idegen nyelvek - Német nyelv tantárgyhoz

a gimnáziumok

9–12. évfolyama számára

2. idegen nyelv

Heti 3 óra

9-11. évfolyamon évi 108, 12. évfolyamon 10 óra

Készült a Nat 2012: 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet Idegen nyelv műveltségterület, valamint az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

3. sz. melléklet: Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3.2.02.1) (3.2.03.1), (3.3.1);

4. számú melléklet: Kerettanterv a gimnáziumok 7-12. évfolyama számára (4.2.03.1.1), (4.2.03.1.2), (4.3.1);

5. számú melléklet: Kerettanterv a gimnáziumok 5-12. évfolyama számára (5.2.03.1.1) (5.2.03.1.2), (5.3.1);

6. sz. melléklet: Kerettanterv a szakközépiskolák 9-12. évfolyama számára (6.2.02.1), (6.3.1), (6.4.2); és

7. számú melléklet: A miniszter által egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy egyes sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez készített kerettantervek (7.2.2.3.1) megnevezésű kerettantervek előírásai alapján

IDŐKERET. ÓRASZÁMOK

Óraterv – 9-12. évfolyam				
Tantárgy	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Német, 2. idegen nyelv	3	3	3	3

FEJLESZTÉSI FELADATOK, NYELVI SZINTEK

A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a NAT-ban azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt Közös európai referenciakeret (KER) határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust.

A kerettanterv az elérendő célokat és nyelvi szinteket kétéves képzési szakaszokra bontva határozza meg. **A minimálisan elérendő szintek a következők:**

	4. évfolyam	6. évfolyam	8. évfolyam	10. évfolyam	12. évfolyam
Első idegen	KER-szintben	A1	A2	B1 mínusz	B1

nyelv	nem megadható				
Második idegen nyelv	–	–	–	A1	A2

A kerettantervi ún. +10% lehetőség kihasználása:

A Kon-Takt című tankönyvsorozat használata esetében a **Schlusstakt c.** fejezetek anyagai, melynek olvasmányai kiválóan alkalmasak az olvasáskészség fejlesztésére, a szókincs és az országismereti ismeretek bővítésére. Továbbá kiegészítő feladatok a négy alapkészség (olvasott szöveg értése, hallott szöveg értése, írás- és beszéd-készség) fejlesztéséhez.

9–10. évfolyam

A 9. évfolyamon kezdődő második idegennyelv-tanítás elsődleges célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása az új nyelven. Az élő idegen nyelvek tanításába a tantárgy jellegéből adódóan minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A 10. évfolyam végére a tanulók tudása a második nyelvből is lehetővé teszi, hogy a körülöttük lévő világról idegen nyelven is információt szerezzenek. A különböző célok és tartalmak idegen nyelvi fejlesztésében segítenek eligazodni a témakörök táblázatában megadott kapcsolódási pontok. Ebben a képzési szakaszban a NAT *fejlesztési területei és nevelési céljai* a tanulók életéhez és környezetéhez kapcsolódó témák feldolgozása során valósíthatók meg. Tudatosítani kell, hogy a nyelvtudás kulcskompetencia, amely segítséget nyújt a boldoguláshoz a magánéletben és a tanulásban csakúgy, mint később a szakmai pályafutás során.

A második idegen nyelv tanulásának megkezdésekor a tanulók már rendelkeznek nyelvtanulási tapasztalattal, és az újonnan kezdett nyelv egyes elemeit könnyebben megérthetik az első idegen nyelv segítségével. Érdemes már a kezdeti időszakban is építeni az első idegen nyelvből szerzett ismeretekre, készségekre, stratégiákra, és fontos a nyelvtanulási motiváció ébren tartása is.

A második idegen nyelvből a gimnázium 10. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála első szintjére, az A1 tudásszintre, amely megfelelő alapul szolgál ahhoz, hogy a gimnáziumi tanulmányok végére a második nyelvből is elérjék a minimumként előírt A2 szintet.

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít az őket érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és a kommunikációs és információs technológiák használatára. Tudatosítani kell a nyelvórai és az iskolán kívüli nyelvtanulás lehetőségeit, hogy ez is segítse a tanulókat az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Ebben a nyelvtanítási szakaszban is fontosak a korosztályi sajátosságok. A tanárnak figyelembe kell vennie, hogy a legtöbb tanuló az önkeresés időszakát éli, kritikus önmagával szemben, erősek a kortárs csoport hatásai. Ugyanakkor építhet a tanár a tanulók nyelvi kreativitására, problémamegoldó és kritikai gondolkodására is. A nyelvoktatás sikerében meghatározóak a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések és a konstruktív támogatás. Ugyancsak hathatós segítséget jelent a tanulók számára, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, azok önálló javításában.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. A tanuló már megért bizonyos célnyelvi fordulatokat, amelyek az anyanyelvében vagy első tanult idegen nyelvében is használatosak.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eleinte nonverbális eszközökkel is támogatott célnyelvi óravezetés követése, a rövid, egyszerű tanári utasítások megértése; az ismerős témákhoz kapcsolódó egyszerű közlések és kérdések megértése; az egyszerű, konkrét, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó közlésekből az alapvető fordulatok kiszűrése.
A fejlesztés tartalma A rövid és egyszerű, az osztálytermi rutincselekvésekre, a közös munka megszervezésére vonatkozó tanári utasítások megértése. Egyszerű, konkrét mindennapi szükségletekre vonatkozó kifejezések megértése világos beszédben, az ismert témakörökhöz kapcsolódó, egyszerű szövegekben. Egyszerű instrukciók, útbaigazítások követése, egyszerű, személyes kérdések megértése világos beszéd esetén. A korosztálynak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan. A számok, árák, alapvető mennyiségek, az idő kifejezésének megértése. Alapvető stratégiák alkalmazása, például rövid hallott szövegben ismeretlen elemek jelentésének kikövetkeztetése; az ismert szavak, a beszédhelyzetre, a szereplőkre vonatkozó információk, a	

hallott szövegeket kísérő nonverbális elemek (például képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) felhasználása a szöveg megértéséhez.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Közlemények, párbeszéd, instrukciók, figyelmeztetések, útbaigazítások, kisfilmek, rajz- és animációs filmek, rövid részletek a médiából, egyszerű dalok, versek, találós kérdések, viccek.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszédszándék kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva; személyes adatokra vonatkozó kérdésfeltevés, és egyszerű nyelvi eszközökkel válaszadás a hozzá intézett kérdésekre; kommunikáció nagyon egyszerű, begyakorolt nyelvi panelekkel; törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.
A fejlesztés tartalma	
Konkrét, egyszerű, mindennapos kifejezések megértése, ha a partner közvetlenül a tanulóhoz fordul, és világosan, lassan, ismétlésekkel beszél. A gondosan megfogalmazott, lassan elmondott, a tanulóhoz intézett kérdések és utasítások megértése, rövid, egyszerű útbaigazítások adása és követése. Részvétel egyszerű beszélgetésben szükség szerinti lassú ismétléssel, körülírással vagy módosítással. Egyszerű, az osztálytermi rutincselekvésekhez kapcsolódó kommunikáció. Beszédszándék kifejezése verbális és nonverbális eszközökkel (például bemutatkozás, bemutatás, valamint az üdvözlés és elköszönés alapvető formáinak használata, kérés, kínálás, érdeklődés mások helyzete felől, reagálás hírekre). Egyszerű kérdések és állítások megfogalmazása, válaszadás, reagálás. Betanult beszédfordulatok alkalmazása, elemi információk kérésére és nyújtására például a tanulóval, beszélgetőpartneréről, lakóhelyről, a családtagok foglalkozásáról.	

A számok, árak, alapvető mennyiségek, idő kezelése.
Érdeklődés árucikkek áráról, egyszerű vásárlási párbeszéd, néhány mondatos telefonbeszélgetések lebonyolítása.
A beszélgetés strukturálásának néhány egyszerű eleme, például beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás.
Egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták betanult készletének szűk körű alkalmazása; szavak, illetve szócsoporthoz kapcsolódó szavak nagyban alapvető lineáris kötőszavakkal.
Nagyon rövid, különálló, többnyire előre betanult megnyilatkozások.
Egyszerű jelenetek közös előadása.
Magyarázat, segítség, ismétlés kérése metakommunikációs eszközökkel.
Metakommunikációs és vizuális eszközök használata a mondanivaló támogatására.
<i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>
Rövid társalgás, rövid tranzakciók és informális párbeszéd, szerepjátékok, betanult jelenetek, információ hiányán illetve különbözőségén alapuló szövegek.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Saját magához és közvetlen környezetéhez kötődő, ismert témákról egyszerű, begyakorolt fordulatokkal rövid megnyilatkozások; munkájának egyszerű nyelvi eszközökkel történő bemutatása; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
Ismerős, személyes témák (saját maga, család, iskola, ismerős helyek, emberek és tárgyak) leírása szóban.	
Rövid, egyszerű szövegek felolvasása és emlékezetből történő elmondása.	
Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani	

szervezetekkel, mondatfajtákkal. Konkrét szituációkra vonatkozó, különálló szavakból és fordulatokból álló szókincs alkalmazása, ezek összekapcsolása az alapvető lineáris kötőszavakkal. A helyes kiejtés gyakorlása autentikus hangzóanyag segítségével. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Rövid történetek, témakifejtés, dalok, versek, mondókák, rapszövegek, rövid prezentációk és projektek csoportos bemutatása.
--

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. Különböző szövegfajták olvasásában való jártasság a tanuló anyanyelvén és az első idegen nyelven.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert nevek, szavak és mondatok megértése egyszerű szövegekben; az egyszerű leírások, üzenetek, útleírások fő gondolatainak megértése az ismerős szavak, esetleg képek segítségével; a korosztálynak megfelelő témájú, egyszerű autentikus szöveg lényegének megértése, a szövegből néhány alapvető információ kiszűrése.
A fejlesztés tartalma	
Egyszerű, mindennapi szövegekben (például feliratokon) az ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok, a nemzetközi és a más nyelven tanult szavak felismerése. Egyszerű információkat tartalmazó, rövid leíró szövegek fő gondolatának megértése, például hirdetésekben, plakátokon vagy katalógusokban. Egyszerű, írott, képekkel támogatott instrukciók követése. Egyszerű üzenetek, például képeslapok szövegének megértése. Nyomtatványok, űrlapok személyes adatokra vonatkozó kérdéseinek megértése. Egyszerű, írásos útbaigazítások, útleírások követése. Az alapvető olvasási stratégiák alkalmazása, például az ismerős nevek, szavak és alapvető fordulatok összekapcsolása, szükség esetén a szöveg különböző részeinek újraolvasása, a	

szövegekhez kapcsolódó képek, képaláírások, címek, a vizuális információk felhasználása a szöveg megértéséhez.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások: Hirdetések, reklámok, plakátok, névjegykártyák, feliratok, versek, dalszövegek, újságfőcímek, könyv-és filmcímek, szöveges karikatúrák, képregények, viccek, nyomtatványok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. Bizonyos írásbeli műfajok és jellegzetességeik ismerete. Az írást illetően esetleg már kialakult attitűdök.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; írásban személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre válaszadás; minta alapján néhány közismert műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegek írása öt érdeklő, ismert témákról.

A fejlesztés tartalma
Szavak és rövid, jól olvasható szövegek másolása.
Lista írása.
Egyszerű fordulatok és mondatok írása a legegyszerűbb nyelvi szerkezetek használatával (például hol lakik, mit csinál a tanuló vagy mások).
Adatok kérése és megadása írásban (például számok, dátumok, időpont, név, nemzetiség, cím, életkor); formanyomtatványok kitöltése.
Rövid, egyszerű üdvözlő szöveg, üzenet írása.
Személyes információt, tényt, tetszést vagy nem tetszést kifejező rövid üzenet, komment írása (például internetes fórumon, blogban).
Egyszerű levél, e-mail írása a legfontosabb formai elemek betartásával (például címzés, a kommunikáció tárgyának megjelölése, a címzett megszólítása, búcsúzás).
Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (például listavers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg,

rövid jelenet) írása, illetve átírása.

Egyszerű írásos minták követése, aktuális, konkrét és egyszerű tartalmakkal való megtöltése.

Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése, alkalmazása.

A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (például nyilazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hagyományos és elektronikus nyomtatványok, űrlapok, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, poszterszövegek, képaláírások, üzenetek, SMS-ek/MMS-ek, levelek, e-mailek vagy internes profilok, üzenetek, internetes bejegyzések, instrukciók, versek; rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, jelenetek.

TÉMAKÖRÖK, FOGALOMKÖRÖK

A 9–12. évfolyamokra ajánlott témakörök és fogalomkörök egyes elemei újra és újra megjelenhetnek, lehetőséget adva arra, hogy a korábban megszerzett ismeretek újabb nézőpontból kerüljenek feldolgozásra, és így bővíljenek, mélyüljenek.

Témakörök - 9. évfolyam

Heti 3 óra (összesen 108 tanóra)

Személyes vonatkozások, család

A tanuló személyének és környezetének bemutatása.

Családi kapcsolatok.

Mindennapi teendők, vásárlás, iskolai tevékenységek

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás.

Etika: önismeret

Ember és társadalom

Barátok, kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.

Öltözködés, divat, ruhadarabok vásárlása. Konfliktusok és kezelésük

*Kapcsolódási pontok:*Etika: társas kapcsolatok

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke. Tájékozódás a városban

A lakóhely szolgáltatásai, ügyintézés

Időjárás

Kapcsolódási pontok: Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom.

Biológia-egészségtan: az időjárás tényezői.

Földrajz: településtípusok.

Az iskola

Tantárgyak. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe Az ismeretszerzés különböző módjai.

Kapcsolódási pontok: Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek: a tanulás technikái,

élethosszig tartó tanulás.

A munka világa

Foglalkozások Diákmunka.

Kapcsolódási pontok: Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.

Életmód

Ételek, kedvenc ételek. Élelmiszerek, ételek a célországokban.

Életünk és a stressz, egészséges életmód

Kapcsolódási pontok: Technika, életvitel és gyakorlat: testi és lelki egészség, egészséges ételek.

Biológia-egészségtan: egészséges életmód

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szabadidős elfoglaltságok, sportágak

Kulturális lehetőségek a célországokban. (Német és osztrák városok, tartományok nevezetességei.)

Kapcsolódási pontok: Földrajz: más népek kultúrái.

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás, szolgáltatások. Zsebpénz. Fogyasztás, reklámok.

Kapcsolódási pontok: Technika: család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: zsebpénz.

Fogalomkörök – 9. évfolyam			
Cselekvés, történet, létezés kifejezése			
	jelenidejűség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.
		Präsens mit Vokalwechsel trennbare Verben	Der Zug fährt gleich ab. Er liest das Buch vor.
	múltidejűség	Präteritum (hatte, war)	Ich hatte keine Zeit. Ich war nicht zu Hause.
	Jövőidejűség	Futur mit werden	Ich werde einen Kochkurs besuchen.
	személytelenség	es, man	Es regnet. Man spricht hier deutsch.
Birtoklás kifejezése			
		haben	Hast du ein Auto?
		Possessivpronomen (mein, dein)	Das ist meine Familie.
		Genitiv mit von, -s	Peters Vater besucht uns heute. Wer ist dieser Mann?- Der Vater von Peter!
Térbeli viszonyok			
	irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten...

			Mein Schreibtisch steht links.
		in(A/D)	Er geht ins Kino. Er war im Kino.
Időbeli viszonyok			
	gyakoriság	Wie oft? selten, manchmal, oft, immer, nie einmal, zweimal	Ich spiele oft mit Peter. Ich mache zweimal am Tag Gymnastik. Ich gehe wöchentlich zweimal schwimmen.
	időpont	in, um, am, wann? diese/dieses/diesen	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag Diesen Montag geht es nicht.
Mennyiségi viszonyok			
	számok		eins, zwei, hundert
	határozott mennyiség		eine Portion Pommes
	határozatlan mennyiség	alles, viel, wenig, nichts, mehr-mehrere	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Ich brauche mehr Geld/mehrere Bücher.
Minőségi viszonyok			
		Wie?	Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.
Modalitás		mögen, möchte können, wollen	Ich mag es nicht. Ich möchte ein Eis. Er kann nicht schwimmen. Ich will nach Hause gehen.
	felszólítás		Komm morgen wieder! Spielt Tennis! Nehmen Sie bitte Platz! Gehen wir jetzt!
Esetviszonyok			
		Nominativ, Akkusativ	Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn.

		Dativ Präpositionen mit dem Akkusativ (für) Präpositionen mit dem Dativ (mit)	Er gibt seinem Freund die Karte. Ich brauche das Zimmer für einen Tag. Ich komme mit meiner Freundin
Logikai viszonyok	kérdőszók	Was? Wer? Wo? Wann? Wohin? Woher? Wieviel?	Wer ist der Mann dort? Woher kommen Sie? Wohin fährst du?
Szövegösszetartó eszközök	Kötőszók Névmások (Nominativ, Akkusativ, Dativ)	und/oder/aber/denn das, ich, mich, mein, mir, dir dieser/diese/dieses	Ich bin Arzt und wohne in Berlin. Er lebt in Ungarn, aber er spricht kein Ungarisch. Ich zeige dir ein Foto. Dieser Mann ist mein Freund.
	Tagadás		Nicht, nein, kein

Témakörök - 10. évfolyam

Heti 3 óra (összesen 108 óra)

Személyes vonatkozások, család

Személyes tervek.

Családtagok életének fontos állomásai

A családi élet mindennapjai, otthoni teendők, háztartási munkák.

Kapcsolódási pontok: Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás.

Etika: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.

Ember és társadalom

Emberek belső jellemzése.

Kapcsolat generációk között.

A tizenévesek világa: lakóközösség, munkamegosztás Női és férfi szerepek

Hasonlóságok és különbségek az emberek között, szokások más országokban
Kapcsolódási pontok: Etika: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés

Környezetünk

Lakótársak.

Különböző lakások a világban, berendezések, szokások más országokban.

A lakóhely nevezetességei, a lakóhely szolgáltatásai

Kapcsolódási pontok: Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom.

Az iskola

Egy iskola bemutatása. Iskolatípusok. Osztályzás.

Külföldi és hazai iskola közti különbségek. Az internet szerepe a tanulásban.

Tanulás külföldön, nyelvtanulás.

Kapcsolódási pontok: Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek: a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás.

Informatika: digitális tudás

A munka világa

Nyári munkavállalás.

Kapcsolódási pontok: Technika, életvitel és gyakorlat: pályaeorientáció és munka.

Életmód

Háztartási munkák. Magyar ételkülönlegességek

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Turisztikai célpontok: városnézés, látnivalók, nevezetességek, múzeum.

Házibuli.

Kapcsolódási pontok: Földrajz: más népek kultúrái.

Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei: a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés.

Szabadság, nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazás repülőgéppel, repülőtéren.

Jegyvásárlás.

Német és osztrák városok nevezetességei

Kapcsolódási pontok: Technika, életvitel és gyakorlat: közlekedési ismeretek

Földrajz: egyes országok turisztikai jellemzői.

Tudomány és technika

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Számítógépes tevékenységek.

Az internet szerepe a tanulásban és a munkában.

Kapcsolódási pontok: Informatika: számítógépen keresztül való tanulás
infokommunikációs eszközök előnyeinek és
kockázatainak megismerése

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás (menetjegy), pénzváltás.

Kapcsolódási pontok: Technika, életvitel és gyakorlat: pénzügyi ismeretek.

Fogalomkörök – 10. évfolyam			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	igepárok	liegen/legen, stehen/stellen	Das Buch liegt nicht hier. Ich lege das Buch auf den Tisch.
	múltidejűség (1)	Präteritum (szabályos és	Er machte einen Fehler. Ich ging in die Schule.

		rendhagyó igék)	Ich habe ein Eis gegessen.
		Perfekt (sein/haben)	Er ist nach Hause gefahren.
	múltidejűség (2)	Modalverben im Präteritum (konnte, wollte, musste, durfte)	Er konnte uns nicht helfen.
		sich-Verben	Ich freue mich. Er duscht sich.
Birtoklás kifejezése			
		gehören + D. (<>gehören zu)	Dieses Fahrrad gehört mir. (Zur Wohnung gehört eine Garage.)
Térbeli viszonyok			
		auf, vor, hinter, neben (A/D)	Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.
		Präpositionen mit dem Akkusativ (über, durch)	Sie spazieren durch den Park. Er geht über die Brücke.
Időbeli viszonyok			
		voriges/nächstes gegen monatlich/wöchentlich	Voriges Jahr fuhren wir nach Berlin. Er wird gegen acht nach Hause kommen. Ich habe zwei Stunden wöchentlich.
	időtartam	Wie lange? von ... bis seit datum	Ich war von 5 bis 6 in der Konditorei. Seit vier Jahren wohne ich in dieser Stadt. am vierten Oktober
Mennyiségi viszonyok			
	sorszámok	erst, viert	Gehen Sie die erste Straße links.
	határozatlan mennyiség	Viel/wenig <>viele, wenige	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Viele meinen, es stimmt nicht!

		Was für ein? Welcher? (Adjektivdeklinations)	Das ist eine leichte Aufgabe. Ich finde den roten Rock modisch. Sie hat einen reichen Mann geheiratet.
	Hasonlítás fokozás	so..., wie als	Er ist nicht so groß, wie mein Bruder. Dieses Auto fährt schneller als ein Zug. Sie ist am schönsten.
Minőségi viszonyok			
		Was für ein?/Welcher? Adjektivdeklinations	Was für ein Film ist das? Das ist ein deutscher Krimi. Welchen Film willst du sehen? – Den deutschen Krimi.
Modalitás			
		dürfen	Dürfen wir hier spielen?
	Feltételes mód	wäre/hätte, würde könnte/müsste	Ich wäre lieber zu Hause. Er hätte gern ein Auto. Könntest du mir helfen?
Esetviszonyok			
		Dativ (2) Genitiv Prapositionen mit dem Akkusativ (entlang)	Keinem Gast gefällt dieses Angebot. Die Tür des Zimmers führt in den Garten. Gegen Sie hier den Fluss entlang.
Logikai viszonyok			
	alárendelések	Kausalsatz Objektsatz	Wir sind müde, weil wir heute sehr viel gelernt haben. Ich weiß (nicht), dass (ob) dir das

			schon klar ist.
Szövegösszetartó eszközök			
	Kötőszók	trotzdem, weil, dass, ob kettős kötéssók (entweder-oder, weder-noch, sowohl- als auch)	Er ist krank, trotzdem geht er arbeiten. Er ist böse, weil es immer regnet. Er meint, dass es nicht stimmt. Er fragt, ob es stimmt. Er hat weder eine Frau noch ein Tier.

11–12. évfolyam

A 11-12. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának további fejlesztése. Az élő idegen nyelv jellegéből adódóan a nyelvoktatásba tartalmát és céljait tekintve minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A középiskolai tanulmányok végére a tanulók kellő tapasztalattal és tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően széleskörű információszerezésre és viszonyításra is képesek. A középiskolai évekre egységesen meghatározott témakörökhöz a megadott szempontok segítenek eligazodni abban, hogyan valósíthatók meg az idegen nyelvek oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési célok, és hogyan fejleszthetők a kulcskompetenciák a nyelvtanítás során. A nevelési célok közül ezen a szinten is kiemelt fontosságú a tanulás tanítása, mivel a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik vagy munkájuk során, valamint egész életükön át.

A második idegen nyelvből a középiskola 12. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála (KER) második szintjére, az A2 szintre (minimális cél). A 12. évfolyamon – tehetséges tanulók esetén – lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy a tanulók megismerjék a nyelvi érettségi felépítését, követelményeit, és elsajátítsák az ezeknek megfelelő stratégiákat; megismerjék az érettségi során használt értékelési szempontokat, és alkalmazni tudják azokat önértékelésük során; illetve gyakorlatot szerezzenek az érettségi vizsga feladatainak megoldásában is.

Növeli a motivációt, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és az infokommunikációs technológiák használatára.

A 12. évfolyam a tanulók számára a továbbtanulás vagy a munka világába történő kilépés előtti utolsó tanév. A nyelvoktatásban is hangsúlyt kell kapnia az ezekre történő felkészítésnek, a szükséges készségek fejlesztésének. A tanulók jövőjét érintő fontos döntésekben a nyelvtanár is sokat segíthet, például a feldolgozott témák megfelelő kiválasztásával és az ok-okozati viszonyokat, követelményeket feltáró feladatokkal.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló már megért ismerős szavakat és alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert szavak, a leggyakoribb fordulatok megértése, ha közvetlen, személyes dolgokról van szó; a rövid, világos, egyszerű megnyilatkozások, szóbeli közlések lényegének megértése; néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi órávezetés folyamatos követése (például osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése. A legfontosabb témákkal kapcsolatos fordulatok és kifejezések megértése (például alapvető személyes és családi adatok, vásárlás, közvetlen környezet, foglalkozás). A lényeges információ megértése és kiszűrése kiszámítható, hétköznapi témákról szóló rövid hangfelvételekből, ha a megszólalók lassan és világosan beszélnek. Az egyszerű, begyakorolt beszélgetésekbe való bekapcsolódáshoz szükséges alapvető információk megértése. Lassú és világos, köznapi beszélgetés témájának megértése. Ismerős témákról folyó, világos, köznyelvi beszéd megértése, szükség esetén visszakérdezés segítségével. Egyszerű útbaigazítás megértése például gyalogos közlekedés vagy tömegközlekedés használata esetén. Telefonbeszélgetésben az alapvető információk megértése (hívás tárgya, kit kell keresni stb.).	

A tényközlő televíziós és rádiós hírműsorok témaváltásainak követése, a tartalom lényegének megértése.

Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.

Alapvető stratégiák használata, például az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből, a nemzetközi vagy más nyelven tanult szavak felhasználása a hangzó szöveg megértéséhez, a várható vagy a megjósolható információk keresése.

A vizuális elemek (képek, gesztusok, mimika, testbeszéd) felhasználása a szövegértés támogatására.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Üzenetek, útbaigazítás, rövid részletek a médiából (például időjárás-jelentés, interjúk, riportok), dalok, kisfilmek, rajz- és animációs filmek, történetek, versek, párbeszédek.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció. Személyes adatokra vonatkozó kérdések és válaszok.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikáció egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban számára ismert témákról egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; részvétel rövid beszélgetésekben; kérdésfeltevés és válaszadás kiszámítható, mindennapi helyzetekben; gondolatok és információk cserélje ismerős témákról; egyre több kompenzációs stratégia tudatos alkalmazása, hogy megértesse magát, illetve megértse beszédpartnerét; törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.
A fejlesztés tartalma	
Kapcsolatok létesítése: üdvözlés, elköszönés, bemutatkozás, mások bemutatása.	
Beszélgetés kezdeményezése, fenntartása és befejezése egyszerű módon.	

A mindennapi élet gyakran előforduló feladatainak megoldása (például utazás, útbaigazítás, szállás, étkezés, vásárlás, bank).

Mindennapos gyakorlati kérdések megvitatása (például barátok meghívása, programok szervezése, megvitatása), egyszerű, mindennapi információk megszerzése és továbbadása.

Érzések egyszerű kifejezése, köszönetnyilvánítás, egyszerű tanácsok kérése és adása.

Vélemény egyszerű kifejezése (tetszés és nemtetszés, érdeklődés mások véleménye iránt, egyetértés és egyet nem értés)

Az alapvető kommunikációs szükségletekhez, egyszerű, begyakorolt tranzakciók lebonyolításához elegendő szókincs és néhány egyszerű szerkezet helyes használata.

A leggyakrabban előforduló kötőszavak alkalmazása szócsoporthoz és egyszerű mondatok összekapcsolására.

A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során a tanárral és a társakkal.

Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel célnyelvi beszélőkkel.

Rákérdezés a meg nem értett kulcsszavakra vagy fordulatokra, ismétlés kérése megértés hiányában.

Metakommunikációs és vizuális eszközök használata a mondanivaló támogatására.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Szerepjátékok, társasjátékok, dramatizált jelenetek, rövid társalgás, véleménycsere, információcsere, tranzakciós és informális párbeszédek.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló bemutatja magát és környezetét egyszerű fordulatokkal és mondatokkal.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, összefüggő beszéd egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatokkal magáról és közvetlen környezetéről; megértetés a szintnek megfelelő témakörökben; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.

A fejlesztés tartalma

Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után.

Történetmesélés, élménybeszámoló egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.

A mindennapi környezet (emberek, helyek, család, iskola, állatok), továbbá tervek, szokások, napirend és személyes tapasztalatok bemutatása.

Egyszerű állítások, összehasonlítások, magyarázatok, indoklások megfogalmazása.

Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.

Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (például közös plakát).

Az összefüggő beszéd létrehozásakor a begyakorolt nyelvi eszközök használata, ismerős helyzetekben ezek egyszerű átrendezése, kibővítése.

A helyes kiejtés gyakorlása autentikus hangzóanyag segítségével.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid történetek, témakifejtés, képleírás, élménybeszámoló, véleménynyilvánítás, bejelentés, csoportos előadás vagy prezentáció, projekt bemutatása.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló megérti egyszerű leírások, üzenetek, útleírások fő gondolatait, alapvető információkat keres nagyon egyszerű szövegekben. Tudja, hogy a szövegek címe, megformálása, a hozzá tartozó képek segítenek a szöveg megértésében.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az adott helyzetben fontos konkrét információk megtalálása egyszerű, ismerős témákról írt autentikus szövegekben; egyszerű instrukciók megértése, a fontos információk kiszűrése egyszerű magánlevelekből, e-mailekből és rövid eseményeket tartalmazó szövegekből.
A fejlesztés tartalma	
Konkrét információk megértése rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, mindennapi szövegekben (például hirdetések, prospektusok, étlap, menetrend).	
Lényeges információk megtalálása egyszerű, ismerős témákkal kapcsolatos magánlevelekben, e-	

mailekben, brosrákban és rövid, eseményeket tartalmazó újságcikkekben.

A közhasználatú táblák és feliratok megértése utcán, nyilvános helyeken és iskolában.

A mindennapi életben előforduló egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése.

Közismert témákhoz kapcsolódó konkrét információk keresése honlapokon.

Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása.

Alapvető szövegértési stratégiák használata, például a nemzetközi és a más nyelven tanult szavak, a várható vagy megjósolható információk keresése, továbbá a logikai, illetve időrendi kapcsolatokra utaló szavak felismerése.

Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hirdetések, plakátok, nyomtatványok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, étlapok, menetrendek, egyszerű biztonsági előírások, eseményeket leíró újságcikkek, hagyományos és elektronikus magánlevelek, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, történetek, versek, dalszövegek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló minta alapján néhány közismert műfajban nagyon egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír őt érdeklő, ismert témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggő mondatokat írása a közvetlen környezetével kapcsolatos témákról; az írás kommunikációs eszközeként történő használata egyszerű interakciókban; ismerős témákhoz kapcsolódó gondolatok egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban, írásban történő kifejezése; minta alapján néhány műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegek írása őt érdeklő, ismert témákról.
A fejlesztés tartalma	

Szavak és rövid, jól olvasható szövegek másolása és diktálás utáni leírása.

Egyszerű, rövid szövegből vázlat készítése.

Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (például leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).

Egyszerű írásos minták követése; aktuális, konkrét és egyszerű tartalmakkal való megtöltésük.

Formanyomtatvány kitöltése a tanuló és mások alapvető személyes adataival.

Az írás egyszerű tagolása: rövid bevezetés és lezárás.

Közvetlen szükségletekhez kapcsolódó témákról rövid, egyszerű feljegyzés, üzenet készítése állandósult kifejezések használatával.

Személyes információt, tény, véleményt kifejező rövid üzenet, komment írása (például internetes fórumon, blogban).

Egyszerű levél, e-mail írása (például köszönetnyilvánítás, elnézésekérés, információközlés, vagy programegyeztetés) a legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyek követésével (például megszólítás, elköszönés).

Rövid, egyszerű önéletrajz írása.

Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (például vers, rap, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet írása, illetve átírása).

Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és saját írásában való alkalmazása.

A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (például nyilazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hagyományos és elektronikus nyomtatványok, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, poszterszövegek, képaláírások, üzenetek, SMS-ek/MMS-ek, levelek, e-mailek vagy internes profilok, üzenetek, internetes bejegyzések, instrukciók, történetek, elbeszélések, mesék, leírások, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, jelenetek.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A2 szintű nyelvtudás. A tanuló képes egyszerű hangzó szövegekből kiszűrni a lényegét és néhány konkrét információt. Részt tud venni nagyon rövid beszélgetésekben, képes feltenni és megválaszolni kérdéseket kiszámítható, mindennapi helyzetekben, képes gondolatokat és információt cserélni ismerős témákról. Képes ismerős témakörökben rövid összefüggő szóbeli megnyilatkozásra egyszerű, begyakorolt mondatszerkezetek, betanult fordulatok, alapvető szókincs segítségével. Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, megtalálja a szükséges információkat egyszerű szövegekben, különböző szövegtípusokban. Összefüggő mondatokat, rövid tényközlő szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról minta alapján.
--	--

Témakörök a 11. évfolyamon

Heti 3 óra (összesen 108 óra)

A már előfordult témák kapcsolódási pontjait ld. az előző évfolyamoknál.

Ember és társadalom

Családi ünnepek, ünnepek itthon és a nagyvilágban.

Környezetünk

Az otthon: vidék kontra város

Növények és állatok a környezetünkben.

Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben.

Időjárási viszonyok

Kapcsolódási pontok: Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom.

Biológia-egészségtan: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág,.

Az iskola

Nyelvtanulás külföldön, iskolai hagyományok.

A munka világa

Nyári munkavállalás. Önéletrajz, állásinterjú.

Foglalkozások és a szükséges kompetenciák.

Életmód

Betegségek, baleset, sérülések. Gyógykezelés (orvosnál). Testrészecskék.

Étkezési szokások. Egészséges ill egészségtelen életmód.

Kapcsolódási pontok Technika, életvitel és gyakorlat: egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek.

Biológia-egészségtan: testrészecskék, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, betegségmegelőzés, elsősegély.

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Sport

Számítógép, internet. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.

Kapcsolódási pontok Testnevelés és sport: a rendszeres testedzés.

Utazás, turizmus

Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai.

Turisztikai célpontok. Turisztikai célpontok Németországban, Ausztriában, Svájcban.

Osztálykirándulás.

Fogalomkörök - 11. évfolyam			
Cselekvés, történelem, létezés kifejezése			
	Szenvedő szerkezet	Passiv im Präsens,	Sie werden am Flughafen

		Präteritum, Perfekt	abgeholt. Es wurde schon längst erledigt. Sind die Gäste schon eingeladen worden?
		Zustandspassiv	Das Fenster ist geöffnet.
		Passiv mit Modalverben	Das Auto kann nicht repariert werden.
	Műveltetés	lassen	Sie lasen das Essen liefern.
Modalitás			
	Modalverben	sollen	Du könntest/müsstest das viel schneller machen.
	Feltételes mód	sollte	Wir sollten ihn anrufen.
Logikai viszonyok			
		Temporalsatz (als, wenn)	Wenn er zu Hause ist, sieht er immer nur fern. Als er jung war, fuhr er öfter ins Ausland.
		Finalsatz (um+zu, damit)	Sie steht früh auf, um für das Wochenende einzukaufen.
		zu + Infinitiv szerkezetek	Vergiss nicht, mich anzurufen.
Függő beszéd		jelen időben (Präsens)	Sie sagte, dass sie heute ins Kino geht.
Szöveg összetartó elemek			
	Kötőszók	obwohl, trotzdem	Obwohl die Aufgabe schwer war, konnten viele sie richtig lösen.
	Kölcsönös névmások	(mit)einander	Sie helfen einander.
	Relativsatz/Relativpronomen	der/dessen	Er ist der Mann, der gestern gekommen ist/dessen Auto gestohlen wurde. Ich weiß nicht, wer die Frau ist.

		wer/wen/wem/wessen	
		wo	

Témakörök a 12. évfolyamon

Heti 3 óra (összesen 96 tanóra)

A felsoroltakon kívül átismétljük az eddig tárgyalt témaköröket is az érettségire való felkészítés esetén. A már előfordult témák kapcsolódási pontjait ld. az előző évfolyamoknál

Ember és társadalom

Jellemvonások. Barátságok, szerelem. Konfliktusok a családban és kezelésük.

Szülő-gyerek kapcsolat

Az iskola

Továbbtanulás, érettségi. Magyar-osztrák érettségi. Felsőoktatás

Környezetünk

Környezetszennyezés, környezetvédelem. Energiatakarékosság.

Kapcsolódási pontok Technika, életvitel: környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, energiatakarékosság, újrahasznosítás.

Biológia-egészségtan: védett természeti érték

A munka világa

Pályaválasztás, továbbtanulás

Kapcsolódási pontok: Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.

Életmód

Vásárlás, szolgáltatások. Közlekedés autóval.

Életmód nálunk és célnyelvi országokban

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Olvasás, rádió, tévé, filmek, számítógép, internet.

Kapcsolódási pontok: Magyar nyelv és irodalom: irodalmi művek olvasása,

Ének-zene: klasszikus zene, pop- zene.

Tudomány és technika

Médiák, számítógép, mobiltelefon, találmányok.

Kapcsolódási pontok: Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:

tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok.

Gazdaság és pénzügyek

Családi kassza: kiadások, bevételek.

Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Folyószámla. Fogyasztás, reklámok.

Fogalomkörök – 12. évfolyam

A 12. évfolyamon fontos az eddig tanultak átisméltése is, különösen érettségire való felkészítés esetén.

Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	múlt idő	Plusquamperfekt	Er hatte alles gemacht, als wir ankamen.
	műveltetés	lassen (Präteritum)	Wir ließen unsere Nähmaschine reparieren.
	feltételeesség	óhajtó mondat	Wenn Sie doch helfen könnten!
Modalitás			
		haben+zu, sein + zu	Sie haben das Formular zu unterschreiben. Das ist kaum zu glauben.
Minőségi viszonyok			
	Adjektivdeklinatation -	Főnévvé vált melléknevek Melléknévi igenév	Wir haben alle Verwandten eingeladen ein gedeckter Tisch, die fehlende Seite

Logikai viszonyok			
	alárendelések	Temporalsatz (bevor, nachdem, bis)	Sie ging weg, bevor der Film zu Ende ging.
		anstatt dass/anstatt zu	Sie antwortet, anstatt die Sache zu überlegen.
		ohne dass/ohne zu	
Szövegösszetartó eszközök			
	kötőszók	da	Da er krank war, konnte er nicht mitspielen.
	névmások	derjenige/diejenige	Sie war diejenige, die uns immer helfen konnte.
		einer/eines/eines	Es ist eines des besten Autos.
Minőségi viszonyok	Adjektivdeklinatión	Főnévként használt melléknév	der Kranke
		Melléknévi igenév	die gelöste Aufgabe

Függelék

Az alábbi táblázatok az egyes KER-szintekhez rendeltén tartalmazzák azokat a kommunikációs eszközöket valamint a hozzájuk tartozó *német* nyelvi példákat, amelyeknek megvalósítására az adott szinten lehetőség van. Mivel a kommunikációs eszközök szintről szintre bővülnek, az újonnan belépő, a korábbi szinteken még nem megvalósuló elemekhez tartozó példák *dőlt betűvel* szerepelnek.

A kommunikációs eszközök csoportosítása a következő:

1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök

2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

A fogalomkörök az alábbi viszonylatok kifejezésére szolgálnak:

1. Cselekvés, történés, létezés
2. Birtoklás
3. Térbeli viszonyok
4. Időbeli viszonyok
5. Mennyiségi viszonyok
6. Minőségi viszonyok
7. Logikai viszonyok

9-10. évfolyam

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüss!
bemutatás, bemutatkozás	Das ist Peter. Ich heiße ...
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte!
bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten. / Gute Besserung!
személyes levélben megszólítás és elbúcsúzás	Liebe(r)... Viele Grüße. Dein(e)...

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

sajnálkozás	Es tut mir Leid!
öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll!
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön!
remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
bánat	Schade, dass...
bosszúság	Das ist aber schlimm!

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach...
valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht.
egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht!
tetszés, nem tetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
akarat, kívánság, képesség, kötelezettség, szükségesség, lehetőség	ich will, ich möchte, ich kann, ich soll, ich muss, ich darf
ígéret	Ich mache das schon!
dicséret, kritika	Klasse! Blödsinn!
szándék, terv	Ich will ...

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist...
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12 / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob..
bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. / Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	Gib mir bitte ...! / Kannst du bitte...?
tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
javaslat és arra reagálás	Möchtest du...? Ja, gerne! / Können wir gehen?
meghívás és arra reagálás	Kommst du mit? Ja. Nein, es tut mir Leid.
kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal!
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.
betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?

11-12. évfolyam

(Az előző két év anyagát is tartalmazza.)

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüss!
bemutatás, bemutatkozás	Das ist Peter. Ich heiße ...
telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés	Guten Tag, das ist ... Auf Wiederhören! Tschüss!
személyes levélben megszólítás és elbúcsúzás	Liebe(r)... Viele Grüße. Dein(e)...
érdeklődés howlyét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte.
bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten. / Gute Besserung!

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

sajnálkozás	Es tut mir Leid!
öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll!
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön!
remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
bánat	Schade, dass...
bosszúság	Das ist aber schlimm!

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach... Was denkst darüber?
valaki igazának az elismerése, és el nem	Da hast du (nicht) Recht!

ismerése	
egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht!
érdeklődés, érdektelenség	Ich interessiere mich für ... (nicht).
tetszés, nemetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, kötelezettség, lehetőség,	ich will, ich möchte, ich kann, ich muss, ich soll, ich darf
ígéret, szándék, terv	Ich mache das schon! Ich will ...
érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia iránt	Und was wünschen Sie? Möchtest du einen Kaffee oder lieber Tee?
dicséret, kritika	Klasse! Blödsinn!

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist... / Es geht um...
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12. / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch, weder...noch
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob...
bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. / Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob ...
ismerés, nem ismerés	Ich kenne .. gut / nicht.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	Gib mir bitte ...! / Kannst du bitte...?
tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
segítségkérés és arra reagálás	Können Sie mir bitte bei ... helfen? Ja, gerne. Ich kann Leider nicht!
javaslat és arra reagálás	Möchtest du...? Ja, gerne! / Können wir gehen?
meghívás és arra reagálás	Kommst du mit? Ja. Nein, es tut mir Leid.
kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Nein, danke. Ja, bitte.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal! / Wie meinst du das?
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.
betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?
beszélési szándék jelzése, téma bevezetése	Dabei fällt mir gerade ein,...

Helyi tanterv
Négyosztályos gimnáziumi képzés
9-12. évfolyam

Német első idegen nyelv
heti 5 óra

Készült a Nat 2012: 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet Idegen nyelv műveltségterület, valamint az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

3. sz. melléklet: Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3.2.02.1) (3.2.03.1), (3.3.1);

6. sz. melléklet: Kerettanterv a szakközépiskolák 9-12. évfolyama számára (6.2.02.1), (6.3.1), (6.4.2); és

7. számú melléklet: A miniszter által egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy egyes sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez készített kerettantervek (7.2.2.3.1) megnevezésű kerettantervek előírásai alapján

IDŐKERET. ÓRASZÁMOK

Óraterv – 9-12. évfolyam				
Tantárgy	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Német, 1. idegen nyelv	5	5	5	5

Óraterv:

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	5	5	5	5
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	180	180	180	160
KER szint	A2	B1	B2-	B2

FEJLESZTÉSI FELADATOK, NYELVI SZINTEK

A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a NAT-ban azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt Közös európai referenciakeret (KER) határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust.

Emelt óraszámú képzésnél a NAT által az egyes képzési szakaszokra meghatározott nyelvi szintek a következők:

	10. évfolyam	12. évfolyam
Első idegen nyelv	B1	B2

9. évfolyam

Az idegen nyelvek tanításába a tantárgy jellegéből adódóan minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A 10. évfolyam végére a tanulók idegen nyelvi tudása lehetővé teszi, hogy a körülöttük lévő világról idegen nyelven is szerezzenek információt, és ezzel a lehetőséggel már tudatosan éljenek. A különböző célok és tartalmak idegen nyelvi fejlesztésében segítenek eligazodni a témakörök táblázatában megadott kapcsolódási pontok. Ebben a képzési szakaszban a NAT *fejlesztési területei és nevelési céljai* a tanulók életéhez és környezetéhez kapcsolódó témák feldolgozása során valósíthatók meg. Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy az idegen nyelv *kulcskompetencia*, amely segítséget nyújt a magánéletben és a tanulásban, később a szakmai pályafutás során is az eligazodásban és a boldogulásban.

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és a kommunikációs és információs technológiák használatára. Tudatosítani kell a nyelvórai és az iskolán kívüli nyelvtanulás lehetőségeit, hogy ez is segítse a tanulókat az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Ebben a nyelvtanítási szakaszban is fontosak a korosztályi sajátosságok. A tanárnak figyelembe kell vennie, hogy a legtöbb tanuló az önkeresés időszakát éli, kritikus önmagával szemben, erősek a kortárs csoport hatásai. Ugyanakkor építhet a tanár a tanulók nyelvi kreativitására, problémamegoldó és kritikai gondolkodására is. A nyelvoktatás sikerében meghatározóak a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos

interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések, a konstruktív támogatás és a tanulók számára is átlátható értékelés. Ugyancsak segítséget jelent számukra, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, azok önálló javításában.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló már megérti a leggyakrabban előforduló szókincset és bizonyos nyelvi fordulatokat, ha közvetlen, személyes témákról van szó. Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek és közlések lényegét.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismerős témákról folyó köznyelvi beszéd megértése főbb vonalaiban és egyes részleteiben is. Egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveinek megértése több beszélő esetén is. A fontos információk megértése azokban a rádió- és tévéműsorokban, filmjelenetekben, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési körhöz kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A fejlesztés tartalma	
A köznyelvi beszéd főbb fordulatainak megértése rendszeresen előforduló, ismerős témák esetén. A hallott szöveg gondolatmenetének nagy vonalakban való követése, egyes tényszerű részinformációk megértése, amennyiben a beszéd világos és ismerős kiejtéssel folyik. Mindennapi társalgásban a világos beszéd követése szükség esetén visszakérdezések segítségével. Ismerős témájú lényegre törő előadás vagy beszéd követése. Egyszerű műszaki információ megértése, részletes útbaigazítások követése. Telefonbeszélgetésekben a főbb információk megértése. Ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és egyszerűbb hangfelvételek	

lényegének megértése.

Egyszerű nyelvezetű film követése, amelyben a cselekményt nagyrészt a vizuális eszközök és az események közvetítik.

A köznyelvi szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése.

A szövegértési stratégiák alkalmazása, pl. ismerős beszédtema esetén az időnként előforduló ismeretlen szavak jelentésének kitalálása a szövegösszefüggésből, és a mondat jelentésének kikövetkeztetése.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hosszabb használati utasítások, közlemények, párbeszéd, instrukciók, előadások, beszéd, viták, interjúk, dalok, visszaemlékezések, rögzített telefonos szövegek, reklámok, viccek, tévé- és rádióműsorok, filmelőzetesek, filmek.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló egyszerű és begyakorolt feladatok során kommunikál az iskolával, otthonnal és szabadidővel kapcsolatos témákról. Részt vesz rövid beszélgetésekben. Kérdez és válaszol kiszámítható, mindennapi helyzetekben. Egyszerű gondolatokat és információkat cserél ismerős témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önálló boldogulás a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is. Gondolatokat cseréje, vélemény kifejtése és érvelés érdeklődési körbe tartozó és általános témákról is. A leggyakoribb kommunikációs forgatókönyvek ismerete és alkalmazása. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzethez stílusban, regiszterhasználatban.

A fejlesztés tartalma

Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén, felkészülés nélkül.

Érzelmek kifejezése és reagálás mások érzelmeire, mint pl. reménykedés, csalódottság, aggodalom, öröm.

Problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, választási lehetőségek összehasonlítása.

A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, álláspont kifejtése, rákérdezés mások nézeteire.

Gondolatok, vélemény kifejezése kulturális témákkal kapcsolatban, pl. zene, film, könyvek.

Elbeszélés, újságcikk, előadás, eszmecsere, interjú vagy dokumentumfilm összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása.

Nézetek világos kifejtése, érvek egyszerű cáfolata.

Választási lehetőségek összehasonlítása, előnyök és hátrányok mérlegelése.

Utazások során felmerülő feladatok, pl. közlekedés, szállás intézése vagy ügyintézés a hatóságokkal külföldi látogatás során.

Váratlan nehézségek kezelése (pl. elveszett poggyász, lekéssett vonat).

Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése akár váratlan nehézségek esetén is, panasz, reklamáció.

Részletes utasítások adása, követése és kérése (pl. hogyan kell valamit csinálni).

Interjúban, konzultáción való részvétel kezdeményezése és információ megadása (pl. tünetek megadása orvosnál).

Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel.

Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, szó átvétele, átadása, mások bevonása, beszélgetés lezárása.

Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata.

A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása és reagálás azokra közismert nyelvi

megfelelőik semleges stílusban való használatával.

Az udvariassági szokások ismerete és alkalmazása.

A mindennapi témák, család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események megtárgyalásához elegendő szókincs és annak általában helyes alkalmazása.

Ismerős kontextusokban elfogadhatóan helyes nyelvhasználat.

A szövegszervezés alapvető eszközeinek megbízható használata.

Általában tisztán érthető kiejtés és intonáció.

A szóbeli interaktív vizsgálathoz szükséges kommunikációs stratégiák.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciók, utasítások, interjúk, viták.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló egyszerűen beszél önmagáról, a családjáról, más emberekről, lakóhelyéről, tanulmányairól, iskolájáról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével az ismerős témakörökben folyamatos önkifejezés. Érthető, folyamatos beszéd, a mondanivaló szókincsének és tartalmának megtervezése, és szükség esetén annak tudatos módosítása. Egy gondolat vagy probléma főbb pontjainak tartalmilag pontos kifejtése.
A fejlesztés tartalma	
Folyamatos megnyilatkozás az érdeklődési körnek megfelelő témákról a gondolatok lineáris összekapcsolásával.	
Elbeszélések vagy leírások lényegének összefoglalása folyamatos beszédben, a gondolatok	

lineáris összekapcsolásával.

Részletes élménybeszámoló az érzések és reakciók bemutatásával.

Valóságos vagy elképzelt események részleteinek bemutatása.

Könyv vagy film cselekményének összefoglalása és az ehhez kapcsolódó reakciók megfogalmazása.

Álmok, remények és ambíciók, történetek elmondása.

Vélemények, tervek és cselekedetek rövid magyarázata.

Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témákról.

Előre megírt, lényegre törő, követhető előadás ismerős témáról.

Az összefüggő beszéd tervezése során új kombinációk, kifejezések begyakorlása, alkalmazása.

Az összefüggő beszédben kompenzáció alkalmazása, pl. körülírás elfelejtett szó esetén.

Ismerős kontextusokban a nyelvi norma követésére törekvő nyelvhasználat.

A nyelvi eszközök rugalmas használata a mondanivaló kifejezésére, ezek adaptálása kevésbé begyakorolt helyzetekben.

A közlés magabiztos bevezetése, kifejtése és lezárása alapvető eszközökkel.

Önellenőrzés és az önkorrekció, pl. a félreértéshez vezető hibák felismerése és javítása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Leírások, képleírások, témakifejtés (pl. vizuális segédanyag alapján), elbeszélő szöveg, érveléssor, előadás, prezentáció (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, versek, rapszövegek

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló képes többféle szövegfajtát olvasni, tudja, hogy a

	szövegfajták sajátosságainak ismerete segít a szöveg megértésében. Megtalálja az adott helyzetben fontos konkrét információkat egyszerű, ismerős témákról szóló mindennapi szövegekben.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nagyrészt közérthető nyelven írt, az érdeklődési körhöz kapcsolódó, lényegre törő szövegek megértése. Az érdeklődési körhöz kapcsolódó, lényegre törő szövegek gondolatmenete lényegének megértése. Vélemények, érvelések követése nagy vonalakban, és a részinformációk kiszűrése.
A fejlesztés tartalma	
A fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, hétköznapi nyelven íródott szövegekben, pl. levelekben, brosúrákban és rövid, hivatalos dokumentumokban. A feladat megoldásához szükséges információk megtalálása hosszabb szövegekben is. A fontos gondolatok felismerése ismerős témákról szóló, lényegre törő újságcikkekben. A gondolatmenet és a következtetések felismerése világosan írt érvelésekben. A köznyelven írt szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése. A mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek megértése annyira, hogy sikeres írásbeli kommunikációt tudjon folytatni. Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megértése. Ismert témájú hivatalos levélben az elintézéshez szükséges információk megértése. Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. A feladat elvégzéséhez szükséges információk összegyűjtése a szöveg különböző részeiből, illetve több szövegből. Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. Az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a mondat megértett részei és a	

szövegösszefüggés alapján.

Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, viccek, egyszerű irodalmi szövegek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló összefüggő mondatokat ír olyan témákról, amelyek közvetlen szükségletekre, élményekre, eseményekre és konkrét információkra vonatkoznak. Ismerős témákról gondolatait egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatok sorokban fejezi ki írásban. Néhány műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír minta alapján az őt érdeklő, ismert témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Részletesebb, összefüggő és tagolt szövegek fogalmazása ismert, hétköznapi és elvontabb témákról. Írásban beszámolás eseményekről, élményekről, érzésekről, benyomásokról és véleményről, a vélemény alátámasztása. Hatékony írásbeli interakció folytatása. Jegyzetkészítés olvasott vagy hallott, érdeklődési körhöz tartozó szövegről, illetve saját ötletekről. Több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegek létrehozása a műfaj főbb jellegzetességeinek és stílusjegyeinek alkalmazásával.
A fejlesztés tartalma	
Egyszerű, összefüggő, lényegre törő szöveg írása számos, érdeklődési köréhez tartozó,	

ismerős témában, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával.

Hírek, gondolatok, vélemények és érzések közlése olyan elvontabb és kulturális témákkal kapcsolatban is, mint pl. a zene vagy a művészet.

Információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása (pl. barátoknak, szolgáltatóknak, tanároknak).

Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban).

Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése, online ügyintézés.

Életrajz, lényegre koncentráló leírás, elbeszélés készítése.

Riport, cikk, esszé írása.

Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése.

Saját ötletekről jegyzet készítése.

Interaktív írás esetén megerősítés, vélemény kérése, az információ ellenőrzése, problémákra való rákérdezés, illetve problémák elmagyarázása.

Az írás egyszerű tagolása: bevezetés, kifejtés, lezárás; bekezdések szerkesztése.

Néhány egyszerű szövegkohéziós és figyelemvezető eszköz használata.

Az alapvető írásbeli műfajok fő szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben/e-mailben megszólítás, záró formula; a formális és informális regiszterhez köthető néhány szókincsbeli és helyesírási sajátosság).

Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rap, rígmus, dalszöveg, rövid jelent, paródia írása, illetve átírása).

Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltésük.

Kész szövegekből számára hasznos fordulatok kiemelése, és saját írásában való alkalmazása.

Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak a fogalmazásban való megjelenítése.

Írásának tudatos ellenőrzése, javítása; félreértést okozó hibáinak korrigálása.

A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyílazás, kiemelés, központosítás,

internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép, diászor).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hagyományos és elektronikus nyomtatványok, kérdőívek; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képaláírások; üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internetes profilok; tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mailek; személyes információt, tényt, illetve tetszést/nemetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók; egyszerű ügyintéző levelek/e-mailek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); diászor; egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzések; rövid leírások; jegyzetek; riportok, cikkek, esszék, felhívások, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák.

Témakörök a 9. évfolyamon

Személyes vonatkozások, család

A tanuló személyének és környezetének bemutatása.

Családi kapcsolatok.

Mindennapi teendők: bevásárlás

Ember és társadalom

Barátok ajándékozása, kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.

Öltözködés, divat, ruhadarabok vásárlása.

Konfliktusok

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke. Tájékozódás a városban

A lakóhely szolgáltatásai, ügyintézés

Időjárás

Az iskola

Az ismeretszerzés különböző módjai. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe

Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei: pl. osztályrendezvény.

A munka világa

Foglalkozások Diákmunka.

Életmód

Ételek, kedvenc ételek Élelmiszerek, ételek a célországokban.

Életünk és a stressz: szabadidős stressz

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szabadidős elfoglaltságok

Kulturális lehetőségek a célországokban. (Német városok, tartományok nevezetességei.)

Utazás, turizmus

Utazási előkészületek

Campingezés, ifjúsági szállás, különleges szállodák

Turisztikai célpontok: országok a nagyvilágban, kedvenc városok, német nevezetességek

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás, szolgáltatások. Zsebpénz

Fogalomkörök a 9. évfolyamon			
Cselekvés, történelem, létezés kifejezése			
	jelenidejűség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.
	tőhangváltós igék, elváló igekötők	Präsens mit Vokalwechsel Trennbare Verben	Der Zug fährt gleich ab. Er liest das Buch vor.

	múltidejűség,	Präteritum: sein, haben Perfekt	Er war nicht zu Hause. Ich habe ein Eis gegessen.
	jövőidejűség	Futur	Ich werde dieses Jahr nach Spanien fahren.
	tagadás	Negation mit nicht / kein	Ich esse heute nicht. Ich esse kein Eis.
Birtoklás kifejezése			
		haben	Ich habe einen Bruder.
		Possessivpronomen	Das ist meine Familie.
		von, -s	Peters Vater besucht uns heute. Wessen Vater? Der Vater von Peter!
Térbeli viszonyok			
	irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.
		In +A / D	Ich lege das Heft in die Schultasche. In der Schultasche liegen meine Bücher.
	helymeghatározás földrajzi nevekkel	In Aus Nach	In Hamburg Aus Hamburg Nach Hamburg
Időbeli viszonyok			
	gyakoriság	Wie oft? oft, immer, nie, selten, manchmal, einmal / zweimal	Ich spiele oft mit Peter. Ich gehe nie schwimmen.

	időpont	in, um, am, wann? Ab nicht mehr, schon, erst	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag, ab 5 Uhr
	időtartam	Wie lange? von ... bis Für wie viele Tage?	Ich war von 5 bis 6 in der Konditorei. Für einen Tag?
Mennyiségi viszonyok			
	számok		eins, zwei
	határozott mennyiség		eine Portion Pommes
	határozatlan mennyiség	alles, viel, wenig, nichts, mehr, mehrere alle	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Alle meinen, es stimmt nicht!
Minőségi viszonyok			
		Wie?	Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.
		Welcher?	Welches Kleid kaufst du?
	használat	so..., wie als	Er ist nicht so groß, wie mein Bruder. Dieses Auto fährt schneller als ein Mercedes.
Modalitás		möchte können, wollen müssen	Ich möchte ein Eis. Er kann nicht schwimmen. Ich will nach Hause. Das Kind muss noch nicht aufstehen.
	felszólítás		Komm morgen wieder! Spielt Tennis! Nehmen Sie bitte Platz! Gehen wir jetzt.
Esetviszonyok		Nominativ, Akkusativ: für	Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn.

		Dativ: mit	Das ist für die Kinder. Er gibt seinem Freund die Hand. Fährst du mit der U-Bahn?
Szövegösszetartó eszközök	kötőszók névmások	und/oder/aber/denn das ich, mich, mein, dein mir, dir dieser / welcher man	Er ist Peter und kommt aus Berlin. Er versteht mich nicht. Mein Vater ist Arzt. Helfen Sie mir bitte? Welcher Mann kommt aus Graz? Dieser Stuhl ist unbequem. Man spricht hier nur Deutsch.

10. évfolyam

Ezen az évfolyamon jelentősen bővül a tanulók szóincse és változatos nyelvi szerkezetekkel ismerkednek meg. Képesek hosszabb lélegzetű önálló szövegeket létrehozni szóban és írásban.

Az első idegen nyelvből (emelt óraszám) a gimnázium 10. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála harmadik szintjére, azaz a B1 tudásszintre, ami az önálló nyelvhasználat első szintje.

Témakörök a 10. évfolyamon

Személyes vonatkozások, család

Személyes tervek.

Családtagok életének fontos állomásai

A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.

Ember és társadalom

Emberek belső jellemzése.

Kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.

A tizenévesek világa: lakóközösség, munkamegosztás Női és férfi szerepek

Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. fogyatékkal élők.

Környezetünk

Különböző lakások a világban, berendezések

A lakóhely nevezetességei, a lakóhely szolgáltatásai,

Ügyintézés.

Az iskola

Az internet szerepe a tanulásban

A munka világa

Nyári munkavállalás.

Életmód

Napirend, időbeosztás.

Helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe.

Gyakori betegségek. Gyógykezelés (orvosnál).

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Hobbik. Hétvégi programok: színház, mozi, koncert, kiállítás stb.

Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport.

Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.

Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei: a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés.

Szabadság, nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazás repülőgéppel, repülőtéren

Német városok nevezetességei

Tudomány és technika

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.

Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.

Gazdaság és pénzügyek

Fogyasztás, reklámok.

Fogalomkörök a 10. évfolyamon			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	Múltidejűség,	Präteritum	Er machte keinen Fehler.
	Módbeli segédigék elbeszélő múltú alakban	Konnte, musste, durfte, wollte,	Wir konnten nicht mehr essen.
	Igepárok	Wo? Wohin ? ige-párok	Dein Buch liegt auf dem Tisch. Ich lege dein Buch auf den Tisch.
	Visszaható igék	sich-Verben	Ich freue mich. Wir müssen uns beeilen.

	Szenvedő szerkezet	Passiv Präsens und Passiv Präteritum Passiv Perfekt	Das Essen wird gekocht. Das Essen wurde lange gekocht. Mein Vater ist ausgezeichnet worden.
Birtoklás kifejezése			
		Genitiv	Das Auto meines Vaters ist ganz neu.
		gehören + D.	Dieses Fahrrad gehört mir.
Térbeli viszonyok			
	Helymeghatározás előljárószókkal:	an, auf, vor, hinter, neben, über, unter, zwischen (A/D)	Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.
		Präpositionen mit dem Dativ: zu	Meine Freunde kommen zu uns.
Időbeli viszonyok			
	Időtartam	Seit wann?	Ich spiele seit 3 Jahren Fußball.
	Időpont	Vor wie vielen Jahren?	Vor 2 Jahren habe ich einen Computer bekommen.
		Jahreszahlen, Datum	Am ersten Juni habe ich ... Der wievielte ist heute?
Minőségi viszonyok			
	Melléknévragozás: gyenge, vegyes, erős	Was für ein? Welcher? (Adjektivdeklinations)	Das ist eine leichte Aufgabe. Ich finde den roten Rock modisch.
	Hasonlítás	so..., wie als	Er ist nicht so groß, wie mein Bruder. Dieses Auto fährt schneller als ein Mercedes.
	Melléknév fokozása	Billig, billiger, am billigsten	Diese Jacke ist am billigsten.

	Főnévként használt melléknév	Substantiviertes Adjektiv	Der Bekannte, ein Bekannter, der Verwandte, ein Verwandter
Modalitás	Módbeli segédigék	Dürfen, sollen, sollte	Ich darf nicht aufstehen. Wir sollen ehrlich sein. Du solltest lieber
		Konjunktiv II Präsens	Ich würde gehen .. Ich wäre gern mit dir. Ich hätte gern ...
		Modalverben im Präteritum	Er konnte nicht schwimmen. Der Kranke durfte nicht aufstehen.
		Modalverben im Konjunktiv II	Ich müsste schon gehen. Könnten Sie mir helfen?
		Zu + Infinitiv	Diese Aufgabe ist leicht zu lösen.
Esetviszonyok	Elöljárószók tárgyesettel	Über, durch, entlang	Gehen Sie über die Straße, durch den Park, den Fluß entlang.
	Elöljárószók részes esettel	Zu,	
	Vonzatos igék	Rektion der Verben	Wir warten auf die Antwort.
		Präpositionaladverb: darüber / worüber	Worüber sprichst du? Wir sprechen darüber, ...
		Gehören + zu + Dativ	Gehört zum Hotel ein Parkplatz?
Logikai viszonyok	Alárendelések	Kausalsatz Objektsatz	Wir sind müde, weil wir heute sehr viel gelernt haben. Ich weiß (nicht), dass (ob) dir das schon klar ist.
Szövegösszetartó eszközök	Kötőszók	Entweder –oder Sowohl – als auch Weder – noch	Wir fahren entweder mit dem Auto oder mit der U-bahn. Ich lerne sowohl Englisch als auch Deutsch. Weder heute noch morgen besuchen wir dich. Ich glaube, dass er zu Hause ist.

		Dass	Ich kann nicht helfen, weil ich keine zeit habe.
		W eil	Er ist älter als ich, aber genauso alt wie mein Bruder.
		Als / wie	Weißt du, ob er kommt?
		Ob	Wenn ich ihn sehe, muss ich immer lachen.
		Als / wenn	Als ich ihn kennengelernt habe, war er noch ein kleines Kind.
	Névmások	Relativsatz	Das war der tollste Tag, den ich je hatte.
		Relativpronomen	Gibt es hier ein Cafe? Hier gibt es keins / welche.
		Keiner / keine / keins	
		Einer / eine / eins / welche	

11. évfolyam

Az idegen nyelv jellegéből adódóan a nyelvoktatás tartalmát és céljait tekintve minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A gimnáziumi tanulmányok végére a tanulók kellő tapasztalattal és tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően pedig széles körű információszerzésre és viszonyításra képesek. A gimnáziumi évekre egységesen meghatározott témakörökhöz megadott szempontok segítenek eligazodni abban, hogy hogyan valósíthatók meg az idegen nyelvek oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési célok, és hogyan fejleszthetők a kulcskompetenciák a nyelvtanítás során. A nevelési célok közül ezen a szinten is kiemelt fontosságú a tanulás tanítása, mivel a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell

rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik vagy munkájuk során egész életükön át.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló már megért lényeges információkat, amelyek olyan ismert témákhoz kapcsolódnak, mint pl. a munka, az iskola, a szabadidő. Ki tudja szűrni a fontos információkat azokról a rádió- és tévéadásokból, amelyek aktuális eseményekről vagy érdeklődési körének megfelelő témáról szólnak.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A köznapi és tanulmányi életben elhangzó hosszú beszédek megértése, ha normális beszédtempóban erős akcentus nélkül beszélnek. Konkrét és elvont témájú üzenetek megértése, amelyek a mindennapi élet, illetve a tanulmányi munka során előfordulhatnak. Az összetettebb érvelés követése, amennyiben a téma viszonylag ismerős, és a beszéd menete jól követhető. Az anyanyelvű beszélők közötti társalgás viszonylag könnyed követése. Az érettségi vizsga követelményeiben meghatározott szövegek általános és részinformációinak megértése.
A fejlesztés tartalma	
A mindennapi társalgásban és a tanulás során elhangzó összetett álláspontok lényegének megértése. A normális beszédtempójú és erős akcentus nélküli köznyelvi beszéd és tanulmányokkal kapcsolatos előadás főbb pontjainak megértése. Konkrét és elvont témájú, a mindennapi és a tanulmányi munka során előforduló standard dialektusú bejelentések és üzenetek megértése. Rádiós dokumentumműsor és egyéb felvett vagy közvetített hanganyagok megértése standard dialektus esetén. Konkrét és elvont témájú hírműsorok, dokumentumfilmek, televíziós műsorok, színdarabok,	

beszélgetős műsorok megértése.

Részletes, összetett érvelés megértése ismerős téma esetén.

Anyanyelvű beszélők közötti társalgás viszonylag könnyed követése.

A beszélő hangulatának, hangszínének, nézeteinek és attitűdjeinek megértése.

A szövegértési stratégiák alkalmazása, pl. szöveghallgatáskor a főbb pontok keresése.

A megértés ellenőrzése kontextuális jelek segítségével.

Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Közlemények, párbeszédek, üzenetek, bejelentések (pályaudvaron, repülőtéren stb.), televíziós és rádiós hírek, beszélgetős műsorok, színdarabok, dokumentumfilmek, hangfelvételek, rögzített telefonos szövegek (pl. üzenetrögzítő, információs szolgálatok), telefonbeszélgetések, tanulmányokkal kapcsolatos előadások, prezentációk, beszélgetések, riportok, élő interjúk, filmek, anyanyelvűek közti társalgás.

Fejlesztési cél	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely külföldi utazás során adódik. Előkészület nélkül részt tud venni a személyes jellegű, vagy érdeklődési körének megfelelő, ismert vagy mindennapi témáról folytatott társalgásban (pl. család, szabadidő, munka, utazás, aktuális események).
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Folyékony, helyes és hatékony nyelvhasználat általános és tanulmányokkal kapcsolatos témák széles körében. Gondolatok, vélemény és érvek, valamint az érzelmek különböző fokozatainak pontos kifejezése. Hatékony részvétel a mindennapi és a tanulás során előforduló vitahelyzetekben. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzethez stílusban, regiszterhasználatban. Az érettségi részletes követelményeiben megadott témakörökben és

	kommunikációs helyzetekben zökkenőmentes kommunikáció kezdeményezése, fenntartása és lezárása vizuális és verbális segédanyagok alapján.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel mindennapi, tanulmányi, iskolai vagy szabadidővel kapcsolatos témák körében. Érzelmek különböző fokozatainak árnyalt kifejezése, események, élmények személyes jelentőségének kifejezése. Gondolatok, problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, alternatív javaslatok értékelése mindennapi és általános érdeklődésre számot tartó témák esetén. A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való aktív részvétel, információcsere, nézetek kifejtése, indoklása, rákérdezés mások nézeteire, reagálás azokra. Elbeszélés, újságcikk, előadás, eszmecsere, interjú vagy dokumentumfilm összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása. Vitákban saját érvek pontos, meggyőző indoklása, bizonyítása példákkal. A partner érveinek felismerése, elfogadása vagy meggyőző cáfolata, ellenérvek pontos megfogalmazása, indoklása és példákkal való bizonyítása. Közös munka során a részletes utasítások megbízható megértése, megbeszélése, a partner véleményének kikérése. Szolgáltatások kapcsán felmerülő nézeteltérések megvitatása és hatékony megoldása. Összetett információ és tanács megértése és cseréje. Több forrásból származó információk és érvek összegzése, bemutatása, megvitatása. Hatékony részvétel interjúban, folyamatos kezdeményezés, gondolatok kifejtése, tapasztalatokról való beszámolás, saját kérdések megfogalmazása. Anyanyelvű beszélők között zajló élénk eszmecsere megértése és bekapcsolódás a beszélgetésbe. Ismerős és általános témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása, egymás kölcsönös megértésének	

elősegítése.

Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazások javítása, körülírás, szinonimák használata.

A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása.

A kommunikációs távolság felmérése, az általános udvariassági szabályok ismerete és alkalmazása.

Állítások és közbeszólások kommentálása, ezáltal az eszmecsere kibontakozásának elősegítése.

Ismerős témában a beszélgetés menetének terelése, a megértés megerősítése, mások bevonása a beszélgetésbe.

Természetes, jó nyelvhelyességgel való kommunikáció a körülményeknek megfelelő stílusban.

Mondanivaló helyzethez és körülményekhez igazítása, gondolatok közötti viszonyok pontos, hatékony jelzése.

A legtöbb általános témában jó szókincs, rugalmas használat, lexikai pontosság.

Állandósult szókapcsolatok használata azért, hogy időt nyerjen és megtartsa a szót, amíg megfogalmazza mondanivalóját.

Viszonylag magas szintű grammatikai biztonság, értelemzavaró hibák nélkül.

Meglehetősen egyenletes beszédtempó, időnkénti habozással.

Tiszta, természetes kiejtés és hanglejtés.

Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során.

A szóbeli interaktív vizsgához szükséges kommunikációs stratégiák.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások.

Személyes és telefonos társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciós és informális párbeszéd, utasítás, interjú, vita, szerep eljátszása.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló már el tudja mesélni egyszerű mondatokkal élményeit, álmait, reményeit, céljait. Röviden meg tudja magyarázni és indokolni a véleményét. El tud mondani eseményeket, történeteket, tartalmat, és véleményt tud nyilvánítani ezekről.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Világos, szisztematikusan kifejtett leírás és bemutatás, előadás tartása az érdeklődési körhöz és a tanulmányokhoz kapcsolódó témák széles skálájában. A fontos gondolatok megfelelő kiemelése, és a mondanivaló alátámasztása példákkal, érvekkel. Annak megtervezése, hogy mit és milyen eszközökkel mondjon, valamint a hallgatóságra tett hatás figyelembe vétele. Képesség természetes módon eltérni egy előre elkészített szövegtől. Az érettségi vizsga részletes követelményeiben megadott témakörökben és kommunikációs helyzetekben önálló megnyilatkozás, témakifejtés (gondolatok, vélemény) vizuális és verbális segédanyagok alapján.
A fejlesztés tartalma	
Szisztematikusan kifejtett előadás bemutatása, a fontos gondolatok kiemelése. Érvek sorba rendezése, főbb pontok megfelelő kiemelése és a gondolatok alátámasztása példákkal, érvekkel. Tényszerű és irodalmi szövegek összefoglalása, megjegyzések hozzáfűzése. Világos, folyékony, rögtönzött, a hallgatóság számára egyértelmű bejelentések kifejezése a legtöbb általános témában. A különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése. Ellentétes nézetek és a főbb gondolatok megvitatása. Egy film vagy színdarab cselekményének és az események sorozatának összefoglalása.	

Kivonatok készítése olyan hírműsorokból, interjúkból vagy dokumentumfilmekből, amelyek véleményeket, érveket és eszmecserét tartalmaznak.

Mondanivaló megtervezése, beszéd eszközeinek kiválasztása.

Ismerős szituációkban folyékony és könnyed nyelvhasználat.

Hallgatóságra tett hatás figyelembevétele.

Aktuális témával kapcsolatos nézőpontok elmagyarázása.

Szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok, valamint botlások és hibák kompenzálása és kijavítása körülírással és átfogalmazással.

Jellegzetes hibák feljegyzése, és a beszéd tudatos ellenőrzése a hibák alapján.

Természetes eltérés az előre elkészített szövegtől, reagálás a hallgatóság által felvetett szempontokra, a prezentációt követőkérdések megválaszolása.

Mindezeknek a szóbeli érettségi vizsgán történő alkalmazására való felkészülés.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:

Leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadások, prezentációk (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, párbeszéd és társalgás, nyilvános viták és eszmecserék, telefonbeszélgetés, szerep eljátszása, versek, rapszövegek.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló képes a főként standard nyelven megírt, tevékenységéhez, tanulásához kapcsolódó szövegek megértésére. Magánlevélben megérti az események, érzelmek és kívánságok leírását.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az érdeklődési körhöz kapcsolódó szövegek elolvasása és megértése. Hosszú és összetett szövegeket gyorsan átolvasása, a lényeges részletek megtalálása. Önálló olvasás, az olvasási stílus és sebesség változtatása a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően. Bonyolultabb és hosszabb szövegekben is az író álláspontjának,

	nézőpontjának megértése. Az érettségi vizsga követelményeiben leírt szövegek fontos általános és részinformációinak megértése.
A fejlesztés tartalma	
Az érdeklődési köréhez és tanulmányaihoz kapcsolódó levelezés, hírek, cikkek elolvasása és a lényeg megértése. Érdeklődésével és tanulmányaival kapcsolatos hosszú, összetett utasítások, feltételek és figyelmeztetések megértése. Különböző tantárgyakkal kapcsolatos cikkek megértése esetenként szótár használatával. Az önálló olvasás fejlesztése, olvasási stílus és sebesség változtatása a különböző szövegeknek és céloknak megfelelően. A megfelelő források szelektív használata. Témák széles körében hírek, cikkek és beszámolók tartalmának és fontosságának gyors meghatározása és annak eldöntése, hogy érdemes-e a szöveget alaposabban is tanulmányozni. Az író álláspontjának, nézőpontjának megértése napjaink problémáival foglalkozó cikkekben és beszámolókból. Széles körű szókincs kialakítása. Ismeretlen kifejezések, fordulatok kezelése, a jelentés szövegkörnyezetből, szövegösszefüggésből való kikövetkeztetésével. Online és hagyományos, egy- és kétnyelvű szótárak használata. Kortárs irodalmi prózai szövegek megértése. Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> Utasítások, instrukciók (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), tájékoztató táblák, utcai és filmfeliratok, játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes honlapok, internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő	

szövegek, képregények, tantárgyakkal kapcsolatos szövegek, cikkek, publicisztikai írások, tantárgyakkal kapcsolatos forrásirodalom, beszámolók, elbeszélő szövegek, modern szépirodalmi szövegek.

Fejlesztési egység	Írás
Előzetes tudás	B1, azaz a tanuló tud egyszerű, folyamatos szöveget alkotni ismerős, érdeklődési köréhez kapcsolódó témákról. Be tud számolni élményeiről és benyomásairól.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Világos, részletes szövegek írása érdeklődési körrel és tanulmányokkal kapcsolatos számos témakörben és műfajban. Érvek gondolatok és vélemény kifejtése elvont témákról is. Tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzenetek feljegyzése. Az adott műfaj hagyományainak követése. Jártasság az érettségi íráskészséget mérő feladatainak megoldásában és az értékelésükre használt kritériumok alkalmazásában.
A fejlesztés tartalma	
Világos, részletes szövegek írása számos témakörben. Több forrásból származó adatok és érvek összegzése és értékelése, a fontos gondolatok érthető közlése. Tudakozódással és problémák magyarázatával kapcsolatos üzenetek, információt közlő feljegyzések/üzenetek írása a mindennapi életében szerepet játszó embereknek. Hírek, nézetek hatékony kifejtése, reagálás mások nézeteire. Esszé, beszámoló, riport, film-, könyv-, színdarab-ismertető írása. A különböző érzelmi fokozatok kifejezése, továbbá az események és élmények személyes jelentőségének kiemelése levelezésben. Megjegyzések megfogalmazása a levelezőpartner híreivel és nézeteivel kapcsolatban. Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés, pl. vers, elbeszélés, történet írása, illetve átírása.	

Gondolatokról és problémamegoldásokról értékelés készítése.

Részletes leírás készítése valóságos vagy képzelt eseményekről és élményekről.

Érvelés rendezett kifejtése egy bizonyos nézőpont mellett vagy ellen, a különböző alternatívák előnyeinek és hátrányainak kifejtése.

A lényeges pontok és alátámasztó gondolatok hangsúlyozása, a több forrásból származó információk és érvek szintetizálása.

A gondolatok közötti kapcsolat világos, összefüggő jelölése, az adott műfaj hagyományainak követése.

Levelek, cikkek, beszámolók, történetek világos, a szöveg jól definiált tartalmú bekezdésekre tagolása, bekezdések szerkesztése, szövegszerkesztés: bevezetés, kifejtés, lezárás.

Kötőszavak, kifejezések hatékony használata a szöveg logikájának megvilágítására és a könnyebb megértés támogatására.

Saját írásmű tudatos ellenőrzése, javítása; a félreértést okozó hibák helyesbítése.

A szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságok kompenzálása körülírással és átfogalmazással.

A mondanivaló alátámasztása vizuális eszközökkel (pl. rajz, ábra, diagram, térkép).

Az írásmű stílusának magabiztos megválasztása, a formális, neutrális és informális stílus elemeinek alkalmazása.

A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.

Felkészülés az érettségi íráskészséget mérő feladatainak megoldására, és az értékelésükre használt kritériumok megismerése.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:

Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, képaláírások, emlékeztetők írása, jegyzetek készítése, diktált üzenetek leírása, SMS-ek/MMS-ek, ügyintézővel kapcsolatos vagy személyes információt tartalmazó levelezés postai levélben, faxon, elektronikusan (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás), tetszést/nem tetszést kifejező üzenetek, elektronikus informális műfajok, pl. blog, fórum, bejegyzések közösségi oldalakon, megállapodások, szerződések, közlemények szövegének egyeztetése, cikkek írása magazinok, újságok és hírlevelek számára, cselekvéssort tartalmazó instrukciók, történetek, elbeszélések, mesék, jellemzések, leírások, jegyzetek, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák, posztterek

készítése.	
A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	B2 szintű nyelvtudás. A tanuló képes megérteni az összetettebb konkrét vagy elvont témájú, köznap vagy tanulmányaihoz kapcsolódó beszélgetések gondolatmenetét. Aktívan részt vesz az ismerős kontextusokban folyó beszélgetésekben, meg tudja indokolni és fenn tudja tartani nézeteit. Folyamatos és természetes módon olyan szintű interakciót tud folytatni anyanyelvű beszélővel, hogy az egyik félnek sem megterhelő. Világos, részletes leírást ad az érdeklődésével kapcsolatos témák széles köréről. Ki tudja fejteni egy aktuális témával kapcsolatos álláspontját, és el tudja mondani a különböző alternatívák előnyeit és hátrányait. Elovas a jelenkor problémáival kapcsolatos cikkeket és beszámolókat, amelyeknek szerzői egy adott álláspontot vagy hozzáállást képviselnek. Megérti a kortárs irodalmi prózai szövegeket. Több műfajban is képes világos, részletes szöveget alkotni különböző témák széles körében, és ki tudja fejteni a véleményét egy aktuális témáról úgy, hogy részletezni tudja a különböző lehetőségekből adódó előnyöket és hátrányokat. Nyelvtudása megfelel az érettségi vizsga emelt szintjének és követelményeinek.

Témakörök a 11. évfolyamon

Ember és társadalom

Ember külső és belső jellemzése.

Baráti kör.

Társadalmi szokások nálunk és a célországokban

Környezetünk

Az otthon: vidék kontra város

Növények és állatok a környezetünkben.

Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben.

Időjárási viszonyok

Az iskola

Saját iskola bemutatása (sajátosságok, például. szakmai képzés, tagozat).

Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka., Németországban egy tanév külföldiként

Iskolai hagyományok.

A munka világa

Nyári munkavállalás. Önéletrajz, állásinterjú.

Foglalkozások és a szükséges kompetenciák.

Életmód

Függőségek (dohányzás, alkohol, internet, drog stb.).

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Extrém sportok

Olvasás, rádió, tévé, számítógép, internet. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.

Utazás, turizmus

Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai.

Turisztikai célpontok. Turisztikai célpontok Németországban

Osztálykirándulás.

Gazdaság és pénzügyek

Családi kassza: kiadások, bevételek.

Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank).

Fogyasztás, reklámok.

Fogalomkörök a 11. évfolyamon

Cselekvés, történes, létezés kifejezése			
	Műveltetés	Lassen (Präsens, Präteritum)	Wir lassen / ließen unsere Nähmaschine reparieren.
	Szenvedő szerkezet	Vorgangspassiv: Präsens, Präteritum, Perfekt Zustandspassiv: Präsens	Sie werden am Flughafen abgeholt. Der Text wurde lange übersetzt. Das Auto ist repariert worden. Die Tür ist geöffnet.
	Passzív körülírása	Sich lassen + Infinitiv	Die Aufgabe lässt sich leicht lösen.
	Régmúlt	Plusquamperfekt	Nachdem er den Text übersetzt hatte, stellte er den Computer ab.
Minőségi viszonyok			
	Folyamatos melléknévi igenév	Partizip Präsens	Die spielenden Kinder waren sehr laut.
	Befejezett melléknévi igenév	Partizip Perfekt	Die Gäste setzten sich an den schön gedeckten Tisch.
	Főnévként használt melléknevek		Die Zahl der Studierenden wächst.
Modalitás			
		Vorgangspassiv mit Modalverben	Die Aufgabe kann gemacht werden.
		Sein + zu + Inf.	Die Regeln sind einzuhalten.
		Haben + zu + Inf.	Sie haben dreimal die grüne Taste zu drücken.
Esetviszonyok			
	Szórend	Wortfolge mit Dativ / Akkusativ	Mein Freund hat mir ein Handy gekauft. Mein Freund hat es mir gekauft.
	Melléknévi vonzatok		Mein Vater ist stolz auf mich. Fabian ist der Mutter ähnlich.

Logikai viszonyok	Alárendelések	Subjektsatz	Es ist schön, hier zu sein.
		Objektsatz	Ich habe angefangen, Aerobic zu machen.
		Temporalsatz	Als ich jung war, konnte ich noch viel mehr Eis essen.
		Finalsatz um+zu+Infinitiv damit	/ Immer wenn ich hier bin, gehe ich ins Schwimmbad. Ich bin ins Kino gekommen, um den neuen Film anzuschauen. Ich koche dir Tee, damit es dir besser geht.
	Feltételes múlt	Konjunktiv I I Vergangenheit	Wenn du mich angerufen hättest, hätte ich dich besucht.
	Feltételesség	Konditionalsatz (ohne wenn) Wunschsatz	Hätte ich doch mehr Zeit, würde ich dir mehr helfen. Wenn ich doch mehr Zeit hätte!
Szövegösszetartó eszközök	Kötőszók	Obwohl	Er kauft ein teures Handy, obwohl er wenig Geld hat.
		Trotzdem	Er hat Schulden, trotzdem kauft er ein neues Handy.
		Während	Während die Mutter das Abendessen kocht, spielen die Kinder.
		Je desto	Je wärmer es ist, desto besser geht es mir.
		Bis	Bis der Film beginnt, können wir noch einen Tee trinken.
		Solange	Solange ich Klavier übe, kannst du meinen PC benutzen.
		Nachdem	Nachdem wir ihr die Wahrheit gesagt hatten, waren wir erleichtert.
		Bevor	
		Anstatt dass / anstatt zu	
		Da	
		Ohne dass / ohne zu	

		Als ob	Bevor wir mit dem Fußballspiel beginnen, machen wir Gymnastik. Die Großmutter hilft uns, anstatt dass wir ihr helfen. / Du gehst ins Kino, anstatt zu lernen. Da am Bahnhof gebaut wird, müssen wir einen Umweg machen. Er ging auf die Party, ohne dass es ihm seine Eltern erlaubt hatten. / Er ging weg, ohne ein Wort zu sagen. Sie tut ganz so, als ob wir den Fehler gemacht hätten.
	Névmások	Derjenige, diejenige, dasjenige Einer, eine, eines der ... einander Relativpronomen: wo, wer, wen, wem, wessen Reziprokpronomen: einander	Er ist derjenige, der mir immer geholfen hat. Einer der schönsten Tage meines Lebens war diese Wanderung. Die Leute wünschen einander ein

12. évfolyam

Az első idegen nyelvből a gimnázium 12. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála (KER) negyedik szintjére, azaz a B2 szintre. A 12. évfolyamon lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tanulók felkészülhessenek igényeik szerint a középszintű vagy emelt szintű érettségi vizsgára. Megismerjék a nyelvi érettségi felépítését, követelményeit, és elsajátítsák az ezeknek megfelelő stratégiákat; megismerjék az érettségi során használt értékelési szempontokat és alkalmazni tudják azokat önértékeléseik során; illetve gyakorlatot szerezzenek az érettségi vizsga feladatok megoldásában is.

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és az infokommunikációs technológiák használatára.

A 12. évfolyam a tanulók számára a továbbtanulás vagy a munka világába történő kilépés előtti utolsó tanév. A nyelvoktatásban is hangsúlyt kell kapnia az ezekre történő felkészítésnek, a szükséges készségek fejlesztésének. A tanulók jövőjét érintő fontos döntésekben a nyelvtanár is sokat segíthet, pl. a feldolgozott témák megfelelő kiválasztásával és ok-okozati viszonyokat, következményeket feltáró feladatokkal.

Témakörök a 12. évfolyamon

A 12. évfolyamon az érettségire történő felkészítés során átismételjük az eddigi témaköröket is.

Ember és társadalom

Ismerkedés, házasság. Ünnepek, családi ünnepek.

Konfliktusok és kezelésük.

Környezetünk

A lakóhely nevezetességei

Állattartás.

A munka világa

Pályaválasztás, továbbtanulás

Életmód

Vásárlás

Életmód nálunk és célnyelvi országokban

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Koncertek

Olvasás, rádió, tévé, számítógép, internet.

Utazás, turizmus

Tudomány és technika

Népszerű tudományok, ismeretterjesztés.

Fogalomkörök a 12. évfolyam			
Cselekvés, történet, létezés kifejezése			
	Jövő idővel vélekedés kifejezése	Futur als Vermutung	Das wird nicht funktionieren.
	személytelenség	es	Es ist warm. Es schneit.
	Befejezett jövő	Futur 2	Unsere Umwelt wird sich durch den Treibhauseffekt stark verändert haben.
Mennyiségi viszonyok			
	Törttszámok	Bruchzahlen	Ein Siebtel meiner Bücher habe ich noch nicht gelesen.
Minőségi viszonyok			
	Értelmező jelző	Apposition	Vanessa arbeitet im Hotel Palace, einem Vier-Sterne-Hotel.
	Jövő idejű melléknévi igenév	Gerundivum	Die zu verarbeitende Baumwolle wird hin-und hertransportiert.
	Melléknévi igenevek bővített jelzős szerkezetekben		Es gibt viele von der Schule organisierte Ausflüge.
Modalitás			
	Módbeli segédigék befejezett múlt időben	Modalverben im Perfekt	Ich habe sogar einen Freund mitbringen können.
	Szenvedő szerkezet módbeli segédigével, feltételes módban jelen időben	Passiv mit Modalvarben im Konjunktiv II Präsens	Lebensbereiche sollten möglichst voneinander getrennt werden.
	Módbeli segédigék feltételes módú, múlt idejű	Konjunktiv II Vergangenheit mit Modalverben	Es ging Lisa so schlecht, dass sie eigentlich schon fast im Koma hätte liegen müssen.

	mondatokban		
		Brauchen + zu + Inf.	Heute brauchst du nicht mitzukommen.
	Segédigék másodlagos jelentése	Subjektive Bedeutung der Modalverben	In einigen Jahren dürften alle Leute Armbanduhren mit Internetzugang haben.
	Erős igék feltételes módú jelen időben	Konjunktiv II Gegenwart	In meiner Traumstadt gäbe es viele Sportplätze.
Esetviszonyok	Elöljárószók birtokos esettel	Genitiv: dank / infolge	Dank deiner Hilfe bin ich mit der Arbeit rechtzeitig fertig geworden. Infolge des Klimawandels sterben viele Arten aus.
Szövegösszetartó eszközök	Kötőszók Igevonzat	Temporalsatz: sooft / sobald Zwar Aber Rektion der Verben	Sooft das Telefon klingelt, wird der Hund nervös. Ich rufe dich an, sobald ich nach Hause komme. Zwar muss Leonard viel im Haushalt machen, aber er genießt seine Freiheit. Er wird bald über mehr Kraft verfügen.
Függő beszéd		Indirekte Rede Perfekt	Oma hat am Telefon ständig erzählt, früher sei Holland ein Land und kein Meer gewesen.
Indulatszók		Interjektion	Uff! Endlich Mittagszeit!

Függelék

A kommunikációs eszközök csoportosítása a következő:

1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök
2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

A fogalomkörök az alábbi viszonylatok kifejezésére szolgálnak:

1. Cselekvés, történés, létezés
2. Birtoklás
3. Térbeli viszonyok
4. Időbeli viszonyok
5. Mennyiségi viszonyok
6. Minőségi viszonyok
7. Logikai viszonyok

NÉMET

9-10. évfolyam

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
bemutató, bemutatkozás	Das ist Peter. Ich heiße ...
telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés	Guten Tag, das ist ... Auf Wiederhören! Tschüs!
személyes levélben megszólítás és elbúcsúzás	Liebe(r) ... Viele Grüße. Dein(e) ...
érdeklődés foglaltat iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte.
bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten. / Gute Besserung!

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

sajnálkozás	Es tut mir Leid!
öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll!
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön!

remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
bánat	Schade, dass...
bosszúság	Das ist aber schlimm!

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach... Was denkst darüber?
valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht!
érdeklődés, érdektelenség	Ich interessiere mich für... (nicht).
tetszés, nem tetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, lehetőség, kötelezettség	ich will, ich möchte, ich kann, ich muss, ich darf
ígéret, szándék, terv	Ich mache das schon! Ich will...
dicséret, kritika, ellenvetés	Klasse! Blödsinn! Das stimmt, aber...
érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia iránt	Und was wünschen Sie? Möchtest du einen Kaffee oder lieber Tee?

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist... / Es geht um...
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12. / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch, weder...noch
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob..
bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. / Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob
ismerés, nem ismerés	Ich kenne .. gut / nicht.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	Gib mir bitte ...! / Kannst du bitte...?
tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
segítségkérés és arra reagálás	Können Sie mir bitte bei ...helfen? Ja, gerne. Ich kann leider nicht!
javaslat és arra reagálás	Möchtest du...? Ja, gerne! / Können wir gehen?
meghívás és arra reagálás	Kommst du mit? Ja. Nein, es tut mir Leid.
kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Nein, danke. Ja, bitte.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal! / Wie meinst du das?
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.
betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?
beszélési szándék jelzése, téma bevezetése	Dabei fällt mir gerade ein,...
megerősítés	Ja, das stimmt.
témaváltás, beszélgetés lezárása	Und was sagst du zu...?Nun, so viel für heute.

NÉMET

11-12. évfolyam

(Tartalmazza az előző 2 évfolyam anyagát is, hiszen a beszédszándékok újra és újra előfordulnak, tárgyalásra kerülnek.)

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
bemutatás, bemutatkozás és bemutatkozás	Das ist Peter. Ich heiße ... / Ich möchte Ihnen ...vorstellen?
telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés	Guten Tag, das ist ...Auf Wiederhören! Tschüs!
szóbeli üdvözlétküldés	Viele Grüße an Petra!
személyes és hivatalos levélben megszólítás	Liebe(r)..., Sehr geehrter Herr...
személyes és hivatalos levélben elbúcsúzás	Dein(e)..., Viele Grüße Mit freundlichen Grüßen...
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte!
bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten./ Gute Besserung! / Ich gratuliere Ihnen zu Danke, sehr nett von Ihnen.
együttérzés és arra reagálás	Mein Beileid! Danke.

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

hála	Ich bin Ihnen dankbar dafür, dass...
sajnálkozás	Es tut mir Leid!
öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll! / Es freut mich, dass...
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön! / Das kann doch nicht wahr sein!
remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
félelem	Ich habe Angst, dass...
bánat	Schade, dass...
bosszúság	Das ist aber schlimm!

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach... / Was denkst darüber? / Sind Sie damit einverstanden, dass...?
valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht! / Da bin ich anderer Meinung.
érdeklődés, érdektelenség	Ich interessiere mich für ... (nicht).
tetszés, nemetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
ellenvetés	Das stimmt schon, aber... Sie haben Recht, aber...
ellenvetés visszautasítása	Da bin ich mit Ihnen gar nicht einverstanden. Sie können Recht haben, aber...
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, lehetőség, bizonytalanság, kötelezettség	ich will, ich möchte, ich kann, ich muss, ich darf, das könnte vielleicht..., ich soll
ígéret, szándék, terv	Ich mache das schon! / Ich habe vor, ... zu ...
érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia, érdeklődési kör iránt	Und was wünschen Sie? Möchtest du einen Kaffee oder lieber Tee? Hast du Interesse für ...?
dicséret, kritika, szemrehányás	Klasse! Blödsinn! Ich halte .. für sehr gut. Das ist schon gut, aber... Warum bist du nicht früher gekommen?

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist.../ Es geht um...
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12. / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch, weder...noch
válaszadás elutasítása	Leider kann ich Ihre Frage nicht beantworten.
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob..

bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob ... / Ich nehme an, dass...
ismerés, nem ismerés	Ich kenne .. gut / nicht.
emlékezés, nem emlékezés	Ich erinnere mich (nicht) daran, dass, ...

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	Kannst du bitte...? /Gib mir bitte ...! /Würden Sie bitte...?
tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
segítségkérés és arra reagálás	Können Sie mir bitte bei ... helfen? Ja, gerne. Ich kann Leider nicht!
javaslat és arra reagálás	Können wir gehen? / Möchtest du...? Ja, gerne! / Ich schlage vor, dass...
meghívás és arra reagálás	Kannst du kommen? Ja. Nein, es tut mir Leid.
kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Nein, danke. Ja, bitte.
reklamálás	Entschuldigung, ich habe ein Problem...
tanácskérés, tanácsadás	Was schlägst du vor? Ich rate,... / Ich schlage vor...
segítség felajánlása és arra reagálás	Kann ich Ihnen helfen? Ja, das wäre nett. Danke, das geht schon.
ajánlat és arra reagálás	Möchten Sie...?

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal! / Wie meinst du das?
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.
betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?
beszélési szándék jelzése, téma bevezetése, félbeszakítás	Dabei fällt mir gerade ein,... Darf ich Sie kurz unterbrechen?
megerősítés	Ja, das stimmt.
körülírás	Das ist also ein..., wo...
példa megnevezése	Ein Beispiel dafür ist...
témaváltás, beszélgetés lezárása	Könnten wir jetzt noch darüber reden, ? Können wir später vielleicht hier fortsetzen?

Helyi tanterv
Négyosztályos gimnáziumi képzés
9-12. évfolyam

Német második idegen nyelv
heti 5 óra

Készült a Nat 2012: 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet Idegen nyelv műveltségterület, valamint az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

3. sz. melléklet: Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3.2.02.1) (3.2.03.1), (3.3.1);

6. sz. melléklet: Kerettanterv a szakközépiskolák 9-12. évfolyama számára (6.2.02.1), (6.3.1), (6.4.2); és

7. számú melléklet: A miniszter által egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy egyes sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez készített kerettantervek (7.2.2.3.1) megnevezésű kerettantervek előírásai alapján

IDŐKERET. ÓRASZÁMOK

Óraterv – 9-12. évfolyam				
Tantárgy	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Német, 2. idegen nyelv	5	5	5	5

Óraterv:

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	5	5	5	5
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	180	180	180	160
KER szint	A1-	A1	A2-	A2

FEJLESZTÉSI FELADATOK, NYELVI SZINTEK

A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a NAT-ban azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt Közös európai referenciakeret (KER) határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust.

Emelt óraszámú képzésnél a NAT által az egyes képzési szakaszokra meghatározott nyelvi szintek a következők:

	10. évfolyam	12. évfolyam
Második idegen nyelv	A1	A2

9. évfolyam

A 9. évfolyamon kezdődő második idegennyelv-tanítás elsődleges célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása az új nyelven. Az élő idegen nyelvek tanításába a tantárgy jellegéből adódóan minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A 10. évfolyam végére a tanulók tudása a második nyelvből is lehetővé teszi, hogy a körülöttük lévő világról idegen nyelven is információt szerezzenek. A

különböző célok és tartalmak idegen nyelvi fejlesztésében segítenek eligazodni a témakörök táblázatában megadott kapcsolódási pontok. Ebben a képzési szakaszban a NAT *fejlesztési területei és nevelési céljai* a tanulók életéhez és környezetéhez kapcsolódó témák feldolgozása során valósíthatók meg. Tudatosítani kell, hogy a nyelvtudás kulcskompetencia, amely segítséget nyújt a boldoguláshoz a magánéletben és a tanulásban csakúgy, mint később a szakmai pályafutás során.

A második idegen nyelv tanulásának megkezdésekor a tanulók már rendelkeznek nyelvtanulási tapasztalattal, és az újonnan kezdett nyelv egyes elemeit könnyebben megérthetik az első idegen nyelv segítségével. Érdekes már a kezdeti időszakban is építeni az első idegen nyelvből szerzett ismeretekre, készségekre, stratégiákra, és fontos a nyelvtanulási motiváció ébren tartása is.

A második idegen nyelvből a gimnázium 10. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála első szintjére, az A1 tudásszintre, amely megfelelő alapul szolgál ahhoz, hogy a gimnáziumi tanulmányok végére a második nyelvből is elérjék a minimumként előírt A2 szintet.

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít az őket érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és a kommunikációs és információs technológiák használatára. Tudatosítani kell a nyelvórai és az iskolán kívüli nyelvtanulás lehetőségeit, hogy ez is segítse a tanulókat az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Ebben a nyelvtanítási szakaszban is fontosak a korosztályi sajátosságok. A tanárnak figyelembe kell vennie, hogy a legtöbb tanuló az önkeresés időszakát éli, kritikus önmagával szemben, erősek a kortárs csoport hatásai. Ugyanakkor építhet a tanár a tanulók nyelvi kreativitására, problémamegoldó és kritikai gondolkodására is. A nyelvoktatás sikerében meghatározóak a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések és a konstruktív támogatás. Ugyancsak hathatós segítséget jelent a tanulók számára, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, azok önálló javításában.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. A tanuló már megért bizonyos célnyelvi fordulatokat, amelyek az anyanyelvben vagy első tanult idegen nyelvben is használatosak.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési	Az eleinte nonverbális eszközökkel is támogatott célnyelvi óravezetés

céljai	követése, a rövid, egyszerű tanári utasítások megértése; az ismerős témákhoz kapcsolódó egyszerű közlések és kérdések megértése; az egyszerű, konkrét, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó közlésekből az alapvető fordulatok kiszűrése.
A fejlesztés tartalma A rövid és egyszerű, az osztálytermi rutincselekvésekre, a közös munka megszervezésére vonatkozó tanári utasítások megértése. Egyszerű, konkrét mindennapi szükségletekre vonatkozó kifejezések megértése világos beszédben, az ismert témakörökhöz kapcsolódó, egyszerű szövegekben. Egyszerű instrukciók, útbaigazítások követése, egyszerű, személyes kérdések megértése világos beszéd esetén. A korosztálynak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan. A számok, árak, alapvető mennyiségek, az idő kifejezésének megértése. Alapvető stratégiák alkalmazása, például rövid hallott szövegben ismeretlen elemek jelentésének kikövetkeztetése; az ismert szavak, a beszédhelyzetre, a szereplőkre vonatkozó információk, a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemek (például képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hangjejtés) felhasználása a szöveg megértéséhez. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Közlemények, párbeszéd, instrukciók, figyelmeztetések, útbaigazítások, kisfilmek, rajz- és animációs filmek, rövid részletek a médiából, egyszerű dalok, versek, találós kérdések, viccek.	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszédszándék kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva;

	személyes adatokra vonatkozó kérdésfeltevés, és egyszerű nyelvi eszközökkel válaszadás a hozzá intézett kérdésekre; kommunikáció nagyon egyszerű, begyakorolt nyelvi panelekkel; törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.
A fejlesztés tartalma	
Konkrét, egyszerű, mindennapos kifejezések megértése, ha a partner közvetlenül a tanulóhoz fordul, és világosan, lassan, ismétlésekkel beszél. A gondosan megfogalmazott, lassan elmondott, a tanulóhoz intézett kérdések és utasítások megértése, rövid, egyszerű útbaigazítások adása és követése. Részvétel egyszerű beszélgetésben szükség szerinti lassú ismétléssel, körülírással vagy módosítással. Egyszerű, az osztálytermi rutincselekvésekhez kapcsolódó kommunikáció. Beszédszándék kifejezése verbális és nonverbális eszközökkel (például bemutatkozás, bemutatás, valamint az üdvözlés és elköszönés alapvető formáinak használata, kérés, kínálás, érdeklődés mások hogyléte felől, reagálás hírekre). Egyszerű kérdések és állítások megfogalmazása, válaszadás, reagálás. Betanult beszédfordulatok alkalmazása, elemi információk kérésére és nyújtására például a tanulóról, beszélgetőpartneréről, lakóhelyről, a családtagok foglalkozásáról. A számok, árak, alapvető mennyiségek, idő kezelése. Érdeklődés árucikkek áráról, egyszerű vásárlási párbeszéd, néhány mondatos telefonbeszélgetések lebonyolítása. A beszélgetés strukturálásának néhány egyszerű eleme, például beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás. Egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták betanult készletének szűk körű alkalmazása; szavak, illetve szócsoporthoz összekapcsolása nagyon alapvető lineáris kötőszavakkal. Nagyon rövid, különálló, többnyire előre betanult megnyilatkozások. Egyszerű jelenetek közös előadása. Magyarázat, segítség, ismétlés kérése metakommunikációs eszközökkel.	

Metakommunikációs és vizuális eszközök használata a mondanivaló támogatására.
<i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>
Rövid társalgás, rövid tranzakciós és informális párbeszéd, szerepjátékok, betanult jelenetek, információ hiányán illetve különbözőségén alapuló szövegek.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Saját magához és közvetlen környezetéhez kötődő, ismert témákról egyszerű, begyakorolt fordulatokkal rövid megnyilatkozások; munkájának egyszerű nyelvi eszközökkel történő bemutatása; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
Ismerős, személyes témák (saját maga, család, iskola, ismerős helyek, emberek és tárgyak) leírása szóban.	
Rövid, egyszerű szövegek felolvasása és emlékezetből történő elmondása.	
Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.	
Konkrét szituációkra vonatkozó, különálló szavakból és fordulatokból álló szókincs alkalmazása, ezek összekapcsolása az alapvető lineáris kötőszavakkal.	
A helyes kiejtés gyakorlása autentikus hangzóanyag segítségével.	
<i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>	
Rövid történetek, témakifejtés, dalok, versek, mondókák, rapszövegek, rövid prezentációk és projektek csoportos bemutatása.	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása

	közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. Különböző szövegfajták olvasásában való jártasság a tanuló anyanyelvén és az első idegen nyelven.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert nevek, szavak és mondatok megértése egyszerű szövegekben; az egyszerű leírások, üzenetek, útleírások fő gondolatainak megértése az ismerős szavak, esetleg képek segítségével; a korosztálynak megfelelő témájú, egyszerű autentikus szöveg lényegének megértése, a szövegből néhány alapvető információ kiszűrése.
A fejlesztés tartalma	
Egyszerű, mindennapi szövegekben (például feliratokon) az ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok, a nemzetközi és a más nyelven tanult szavak felismerése. Egyszerű információkat tartalmazó, rövid leíró szövegek fő gondolatának megértése, például hirdetésekben, plakátokon vagy katalógusokban. Egyszerű, írott, képekkel támogatott instrukciók követése. Egyszerű üzenetek, például képeslapok szövegének megértése. Nyomtatványok, űrlapok személyes adatokra vonatkozó kérdéseinek megértése. Egyszerű, írásos útbaigazítások, útleírások követése. Az alapvető olvasási stratégiák alkalmazása, például az ismerős nevek, szavak és alapvető fordulatok összekapcsolása, szükség esetén a szöveg különböző részeinek újraolvasása, a szövegekhez kapcsolódó képek, képaláírások, címek, a vizuális információk felhasználása a szöveg megértéséhez. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:</i> Hirdetések, reklámok, plakátok, névjegykártyák, feliratok, versek, dalszövegek, újságfőcímek, könyv-és filmcímek, szöveges karikatúrák, képregények, viccek, nyomtatványok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok.	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. Bizonyos írásbeli műfajok és jellegzetességeik ismerete. Az írást illetően esetleg már kialakult attitűdök.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; írásban személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre válaszadás; minta alapján néhány közismert műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegek írása őt érdeklő, ismert témákról.
--	---

A fejlesztés tartalma
Szavak és rövid, jól olvasható szövegek másolása. Lista írása. Egyszerű fordulatok és mondatok írása a legegyszerűbb nyelvi szerkezetek használatával (például hol lakik, mit csinál a tanuló vagy mások). Adatok kérése és megadása írásban (például számok, dátumok, időpont, név, nemzetiség, cím, életkor); formanyomtatványok kitöltése. Rövid, egyszerű üdvözlő szöveg, üzenet írása. Személyes információt, tény, tetszést vagy nem tetszést kifejező rövid üzenet, komment írása (például internetes fórumon, blogban). Egyszerű levél, e-mail írása a legfontosabb formai elemek betartásával (például címzés, a kommunikáció tárgyának megjelölése, a címzett megszólítása, búcsúzás). Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (például listavers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet) írása, illetve átírása. Egyszerű írásos minták követése, aktuális, konkrét és egyszerű tartalmakkal való megtöltése. Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése, alkalmazása. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (például nyílazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép). <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Hagyományos és elektronikus nyomtatványok, űrlapok, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, poszterszövegek, képaláírások, üzenetek, SMS-ek/MMS-ek, levelek, e-mailek vagy internes profilok, üzenetek, internetes bejegyzések, instrukciók, versek; rapszövegek, rigmusok,

Témakörök a 9. évfolyamon

Személyes vonatkozások, család

A tanuló személyének és környezetének bemutatása.

Családi kapcsolatok.

Mindennapi teendők: bevásárlás

Ember és társadalom

Barátok ajándékozása, kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.

Öltözködés, divat, ruhadarabok vásárlása.

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke. Tájékozódás a városban

A lakóhely szolgáltatásai, ügyintézés

Időjárás

Az iskola

Az iskolai élet

A munka világa

Foglalkozások

Életmód

Ételek, kedvenc ételek Élelmiszerek, ételek a célországokban.

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szabadidős elfoglaltságok

Utazás, turizmus

Utazási előkészületek, szálláslehetőségek

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás, szolgáltatások.

Fogalomkörök – 9. évfolyam			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	jelenidejűség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.
		Präsens mit Vokalwechsel trennbare Verben	Der Zug fährt gleich ab. Er liest das Buch vor.
	múltidejűség	Präteritum (hatte, war)	Ich hatte keine Zeit. Ich war nicht zu Hause.
	személytelenség	es, man	Es regnet. Man spricht hier deutsch.
Birtoklás kifejezése			
		haben	Hast du ein Auto?
		Possessivpronomen (mein, dein)	Das ist meine Familie.
		Genitiv mit von, -s	Peters Vater besucht uns heute. Wer ist dieser Mann?- Der Vater von Peter!
Térbeli viszonyok			
	irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.
		in(A/D)	Er geht ins Kino. Er war im Kino.

Időbeli viszonyok			
	gyakoriság	Wie oft? selten, manchmal, oft, immer, nie einmal, zweimal	Ich spiele oft mit Peter. Ich mache zweimal am Tag Gymnastik. Ich gehe wöchentlich zweimal schwimmen.
	időpont	in, um, am, wann? diese/dieses/diesen	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag Diesen Montag geht es nicht.
Mennyiségi viszonyok			
	számok		eins, zwei, hundert
	határozott mennyiség		eine Portion Pommes
	határozatlan mennyiség	alles, viel, wenig, nichts, mehr-mehrere	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Ich brauche mehr Geld/mehrere Bücher.
Minőségi viszonyok			
		Wie?	Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.
Modalitás		mögen, möchte können, wollen	Ich mag es nicht. Ich möchte ein Eis. Er kann nicht schwimmen. Ich will nach Hause gehen.
	felszólítás		Nehmen Sie bitte Platz! Gehen wir jetzt!
Esetviszonyok			
		Nominativ, Akkusativ Dativ Präpositionen mit dem	Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn. Er gibt seinem Freund die Karte. Ich brauche das Zimmer für einen Tag.

		Akkusativ (für) Präpositionen mit dem Dativ (mit)	Ich komme mit meiner Freundin
Logikai viszonyok	kérdőszók	Was? Wer? Wo? Wann? Wohin? Woher? Wieviel?	Wer ist der Mann dort? Woher kommen Sie? Wohin fährst du?
Szövegösszetartó eszközök	Kötőszók Névmások (Nominativ, Akkusativ, Dativ)	und/oder/aber/denn das, ich, mich, mein, mir, dir dieser/diese/dieses	Ich bin Arzt und wohne in Berlin. Er lebt in Ungarn, aber er spricht kein Ungarisch. Ich zeige dir ein Foto. Dieser Mann ist mein Freund.
	Tagadás		Nicht, nein, kein

10. évfolyam

Ezen az évfolyamon jelentősen bővül a tanulók szóincse és változatos nyelvi szerkezetekkel ismerkednek meg. Képesek hosszabb lélegzetű önálló szövegeket létrehozni szóban és írásban.

Témakörök a 10. évfolyamon

Személyes vonatkozások, család

Személyes tervek.

A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.

Ember és társadalom

Emberek külső, belső jellemzése.

Környezetünk

Különböző lakások a világban, berendezések

A lakóhely nevezetességei

Az iskola

Saját iskola bemutatása (sajátosságok, például. szakmai képzés, tagozat).

Tantárgyak.

A munka világa

Nyári munkavállalás, diákmunka

Életmód

Napirend, időbeosztás.

Helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe.

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Hobbik. Hétvégi programok: színház, mozi, koncert, kiállítás stb.

Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei: a tömegközlekedés

Tudomány és technika

Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás, pénzváltás

Fogalomkörök – 10. évfolyam			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	igepárok	liegen/legen, stehen/stellen	Das Buch liegt nicht hier.

			Ich lege das Buch auf den Tisch.
	múltidejűség	Modalverben im Präteritum (konnte, wollte, musste, durfte)	Er konnte uns nicht helfen.
	múltidejűség	Perfekt	Ich habe dich nicht gesehen.
		sich-Verben	Ich freue mich. Er duscht sich.
Birtoklás kifejezése			
		gehören + D. (<>gehören zu)	Dieses Fahrrad gehört mir. (Zur Wohnung gehört eine Garage.)
Térbeli viszonyok			
		auf, vor, hinter, neben (A/D)	Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.
		Präpositionen mit dem Akkusativ (über, durch)	Sie spazieren durch den Park. Er geht über die Brücke.
Időbeli viszonyok			
		voriges/nächstes gegen monatlich/wöchentlich	Voriges Jahr fuhren wir nach Berlin. Er wird gegen acht nach Hause kommen. Ich habe zwei Stunden wöchentlich.
	időtartam	Wie lange? von ... bis seit datum	Ich war von 5 bis 6 in der Konditorei. Seit vier Jahren wohne ich in dieser Stadt. am vierten Oktober
Mennyiségi viszonyok			
	sorszámok	erst, viert	Gehen Sie die erste Straße links.
	határozatlan mennyiség	Viel/wenig <>viele, wenige	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Viele meinen, es stimmt nicht!
		Was für ein? Welcher?	Das ist eine leichte Aufgabe.

		(Adjektivdeklinatión)	Ich finde den roten Rock modisch. Sie hat einen reichen Mann geheiratet.
	Hasonlítás fokozás	so..., wie als	Er ist nicht so groß, wie mein Bruder. Dieses Auto fährt schneller als ein Zug. Sie ist am schönsten.
Minőségi viszonyok			
		Was für ein?/Welcher? Adjektivdeklinatión	Was für ein Film ist das? Das ist ein deutscher Krimi. Welchen Film willst du sehen? – Den deutschen Krimi.
Modalitás			
		dürfen	Dürfen wir hier spielen?
Esetviszonyok			
		Dativ (2) Prapositionen mit dem Akkusativ (entlang)	Keinem Gast gefällt dieses Angebot. Gegen Sie hier den Fluss entlang.
Logikai viszonyok			
	alárendelések	Kausalsatz Objektsatz	Wir sind müde, weil wir heute sehr viel gelernt haben. Ich weiß (nicht), dass (ob) dir das schon klar ist.
Szövegösszetartó eszközök			
	Kötőszók	trotzdem, weil, dass, ob	Er ist krank, trotzdem geht er arbeiten. Er ist böse, weil es immer regnet. Er meint, dass es nicht stimmt. Er fragt, ob es stimmt. Er hat weder eine Frau noch ein

			Tier.
--	--	--	-------

11. évfolyam

A 11-12. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának további fejlesztése. Az élő idegen nyelv jellegéből adódóan a nyelvoktatásba tartalmát és céljait tekintve minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A középiskolai tanulmányok végére a tanulók kellő tapasztalattal és tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően széleskörű információszerzésre és viszonyításra is képesek. A középiskolai évekre egységesen meghatározott témakörökhöz a megadott szempontok segítenek eligazodni abban, hogyan valósíthatók meg az idegen nyelvek oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési célok, és hogyan fejleszthetők a kulcskompetenciák a nyelvtanítás során. A nevelési célok közül ezen a szinten is kiemelt fontosságú a tanulás tanítása, mivel a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik vagy munkájuk során, valamint egész életükön át.

A második idegen nyelvből a középiskola 12. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála (KER) második szintjére, az A2 szintre (minimális cél). A 12. évfolyamon – különösen emelt szintű képzés vagy egyéni ambíciók, tehetséges tanulók esetén – lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy a tanulók megismerjék a nyelvi érettségi felépítését, követelményeit, és elsajátítsák az ezeknek megfelelő stratégiákat; megismerjék az érettségi során használt értékelési szempontokat, és alkalmazni tudják azokat önértékelésük során; illetve gyakorlatot szerezzenek az érettségi vizsga feladatainak megoldásában is.

Növeli a motivációt, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és az infokommunikációs technológiák használatára.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló már megért ismerős szavakat és alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert szavak, a leggyakoribb fordulatok megértése, ha közvetlen, személyes dolgokról van szó; a rövid, világos, egyszerű megnyilatkozások, szóbeli közlések lényegének

	megértése; néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi órávezetés folyamatos követése (például osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése.	
A legfontosabb témákkal kapcsolatos fordulatok és kifejezések megértése (például alapvető személyes és családi adatok, vásárlás, közvetlen környezet, foglalkozás).	
A lényeges információ megértése és kiszűrése kiszámítható, hétköznapi témákról szóló rövid hangfelvételekből, ha a megszólalók lassan és világosan beszélnek.	
Az egyszerű, begyakorolt beszélgetésekbe való bekapcsolódáshoz szükséges alapvető információk megértése.	
Lassú és világos, köznapi beszélgetés témájának megértése.	
Ismerős témákról folyó, világos, köznyelvi beszéd megértése, szükség esetén visszakérdezés segítségével.	
Egyszerű útbaigazítás megértése például gyalogos közlekedés vagy tömegközlekedés használata esetén.	
Telefonbeszélgetésben az alapvető információk megértése (hívás tárgya, kit kell keresni stb.).	
A tényközlő televíziós és rádiós hírműsorok témaváltásainak követése, a tartalom lényegének megértése.	
Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek.	
Alapvető stratégiák használata, például az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből, a nemzetközi vagy más nyelven tanult szavak felhasználása a hangzó szöveg megértéséhez, a várható vagy a megjósolható információk keresése.	
A vizuális elemek (képek, gesztusok, mimika, testbeszéd) felhasználása a szövegértés támogatására.	
<i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>	
Üzenetek, útbaigazítás, rövid részletek a médiából (például időjárás-jelentés, interjúk, riportok), dalok, kisfilmek, rajz- és animációs filmek, történetek, versek, párbeszédek.	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció. Személyes adatokra vonatkozó kérdések és válaszok.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikáció egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban számára ismert témákról egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; részvétel rövid beszélgetésekben; kérdésfeltevés és válaszadás kiszámítható, mindennapi helyzetekben; gondolatok és információk cserélje ismerős témákról; egyre több kompenzációs stratégia tudatos alkalmazása, hogy megértesse magát, illetve megértse beszédpartnerét; törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.
A fejlesztés tartalma	
Kapcsolatok létesítése: üdvözlés, elköszönés, bemutatkozás, mások bemutatása. Beszélgetés kezdeményezése, fenntartása és befejezése egyszerű módon. A mindennapi élet gyakran előforduló feladatainak megoldása (például utazás, útbaigazítás, szállás, étkezés, vásárlás, bank). Mindennapos gyakorlati kérdések megvitatása (például barátok meghívása, programok szervezése, megvitatása), egyszerű, mindennapi információk megszerzése és továbbadása. Érzések egyszerű kifejezése, köszönetnyilvánítás, egyszerű tanácsok kérése és adása. Vélemény egyszerű kifejezése (tetszés és nemtetszés, érdeklődés mások véleménye iránt, egyetértés és egyet nem értés) Az alapvető kommunikációs szükségletekhez, egyszerű, begyakorolt tranzakciók lebonyolításához elegendő szókincs és néhány egyszerű szerkezet helyes használata. A leggyakrabban előforduló kötőszavak alkalmazása szócsoporthoz és egyszerű mondatok	

összekapcsolására.
A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során a tanárral és a társakkal.
Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel célnyelvi beszélőkkel.
Rákérdezés a meg nem értett kulcsszavakra vagy fordulatokra, ismétlés kérése megértés hiányában.
Metakommunikációs és vizuális eszközök használata a mondanivaló támogatására.
<i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>
Szerepjátékok, társasjátékok, dramatizált jelenetek, rövid társalgás, véleménycsere, információcsere, tranzakciós és informális párbeszéd.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló bemutatja magát és környezetét egyszerű fordulatokkal és mondatokkal.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, összefüggő beszéd egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatokkal magáról és közvetlen környezetéről; megértetés a szintnek megfelelő témakörökben; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.

A fejlesztés tartalma
Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után.
Történetmesélés, élménybeszámoló egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.
A mindennapi környezet (emberek, helyek, család, iskola, állatok), továbbá tervek, szokások, napirend és személyes tapasztalatok bemutatása.
Egyszerű állítások, összehasonlítások, magyarázatok, indoklások megfogalmazása.
Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.
Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (például közös plakát).

Az összefüggő beszéd létrehozásakor a begyakorolt nyelvi eszközök használata, ismerős helyzetekben ezek egyszerű átrendezése, kibővítése.

A helyes kiejtés gyakorlása autentikus hangzóanyag segítségével.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid történetek, témakifejtés, képleírás, élménybeszámoló, véleménynyilvánítás, bejelentés, csoportos előadás vagy prezentáció, projekt bemutatása.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló megérti egyszerű leírások, üzenetek, útleírások fő gondolatait, alapvető információkat keres nagyon egyszerű szövegekben. Tudja, hogy a szövegek címe, megformálása, a hozzá tartozó képek segítenek a szöveg megértésében.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az adott helyzetben fontos konkrét információk megtalálása egyszerű, ismerős témákról írt autentikus szövegekben; egyszerű instrukciók megértése, a fontos információk kiszűrése egyszerű magánlevelekből, e-mailekből és rövid eseményeket tartalmazó szövegekből.
A fejlesztés tartalma	
Konkrét információk megértése rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, mindennapi szövegekben (például hirdetések, prospektusok, étlap, menetrend). Lényeges információk megtalálása egyszerű, ismerős témákkal kapcsolatos magánlevelekben, e-mailekben, broszúrákban és rövid, eseményeket tartalmazó újságcikkekben. A közhasználatú táblák és feliratok megértése utcán, nyilvános helyeken és iskolában. A mindennapi életben előforduló egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése. Közismert témákhoz kapcsolódó konkrét információk keresése honlapokon. Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása. Alapvető szövegértési stratégiák használata, például a nemzetközi és a más nyelven tanult szavak, a várható vagy megjósolható információk keresése, továbbá a logikai, illetve időrendi kapcsolatokra utaló szavak felismerése. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben.	

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hirdetések, plakátok, nyomtatványok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, étlapok, menetrendek, egyszerű biztonsági előírások, eseményeket leíró újságcikkek, hagyományos és elektronikus magánlevelek, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, történetek, versek, dalszövegek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló minta alapján néhány közismert műfajban nagyon egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír őt érdeklő, ismert témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggő mondatokat írása a közvetlen környezetével kapcsolatos témákról; az írás kommunikációs eszközeként történő használata egyszerű interakciókban; ismerős témákhoz kapcsolódó gondolatok egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban, írásban történő kifejezése; minta alapján néhány műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegek írása őt érdeklő, ismert témákról.
A fejlesztés tartalma	
Szavak és rövid, jól olvasható szövegek másolása és diktálás utáni leírása. Egyszerű, rövid szövegből vázlat készítése. Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (például leírás, élménybeszámoló, párbeszéd). Egyszerű írásos minták követése; aktuális, konkrét és egyszerű tartalmakkal való megtöltésük. Formanyomtatvány kitöltése a tanuló és mások alapvető személyes adataival. Az írás egyszerű tagolása: rövid bevezetés és lezárás. Közvetlen szükségletekhez kapcsolódó témákról rövid, egyszerű feljegyzés, üzenet készítése állandósult kifejezések használatával. Személyes információt, tény, véleményt kifejező rövid üzenet, komment írása (például internetes fórumon, blogban). Egyszerű levél, e-mail írása (például köszönetnyilvánítás, elnézésekérés, információközlés, vagy programegyeztetés) a legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyek követésével (például megszólítás,	

elköszönés).

Rövid, egyszerű önéletrajz írása.

Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (például vers, rap, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet írása, illetve átírása).

Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és saját írásában való alkalmazása.

A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (például nyilazás, kiemelés, központozás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hagyományos és elektronikus nyomtatványok, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, poszterszövegek, képaláírások, üzenetek, SMS-ek/MMS-ek, levelek, e-mailek vagy internes profilok, üzenetek, internetes bejegyzések, instrukciók, történetek, elbeszélések, mesék, leírások, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, jelenetek.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A2 szintű nyelvtudás. A tanuló képes egyszerű hangzó szövegekből kiszűrni a lényeget és néhány konkrét információt. Részt tud venni nagyon rövid beszélgetésekben, képes feltenni és megválaszolni kérdéseket kiszámítható, mindennapi helyzetekben, képes gondolatokat és információt cserélni ismerős témákról. Képes ismerős témakörökben rövid összefüggő szóbeli megnyilatkozásra egyszerű, begyakorolt mondatszerkezetek, betanult fordulatok, alapvető szókincs segítségével. Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, megtalálja a szükséges információkat egyszerű szövegekben, különböző szövegtípusokban. Összefüggő mondatokat, rövid tényközlő szöveget ír hétköznapi, őt érintő témákról minta alapján.
---	--

Témakörök a 11. évfolyamon

Ember és társadalom

Baráti kör.

Ünnepek (családi és nemzeti)

Környezetünk

Az otthon: vidék kontra város

Növények és állatok a környezetünkben.

Időjárási viszonyok

Az iskola

A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe

A munka világa

Önéletrajz, állásinterjú.

Életmód

Egészséges életmód

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport.

Utazás, turizmus

Az egyéni és a társas utazás

Osztálykirándulás.

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank).

Fogalomkörök - 11. évfolyam			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	Szenvedő szerkezet	Passiv im Präsens, Präteritum,	Sie werden am Flughafen abgeholt. Es wurde schon längst erledigt.
	Műveltetés	lassen	Sie lassen das Essen liefern.
Modalitás			
	Modalverben	sollen	Du könntest/müsstest das viel schneller machen.
	Feltételes mód	sollte	Wir sollten ihn anrufen.
Logikai viszonyok			
		Temporalsatz (als, wenn) zu + Infinitiv szerkezetek	Wenn er zu Hause ist, sieht er immer nur fern. Als er jung war, fuhr er öfter ins Ausland. Vergiss nicht, mich anzurufen.
Szöveg összetartó elemek			
	Kötőszók	obwohl, trotzdem	Obwohl die Aufgabe schwer war, konnten viele sie richtig lösen.
	Kölcsönös névmások	(mit)einander	Sie helfen einander.
	Relativsatz/Relativpronomen	der/dessen wer/wen/wem/wessen wo	Er ist der Mann, der gestern gekommen ist/dessen Auto gestohlen wurde. Ich weiß nicht, wer die Frau ist.

12. évfolyam

A 12. évfolyam a tanulók számára a továbbtanulás vagy a munka világába történő kilépés előtti utolsó tanév. A nyelvoktatásban is hangsúlyt kell kapnia az ezekre történő felkészítésnek, a szükséges készségek fejlesztésének. A tanulók jövőjét érintő fontos döntésekben a nyelvtanár is sokat segíthet, például a feldolgozott témák megfelelő kiválasztásával és az ok-okozati viszonyokat, követelményeket feltáró feladatokkal.

Témakörök a 12. évfolyamon

Ember és társadalom

Jellemvonások. Barátságok, szerelem.

Az iskola

Továbbtanulás

Környezetünk

Időjárás, környezetvédelem

A munka világa

Pályaválasztás, továbbtanulás

Életmód

Közlekedés autóval.

Életmód nálunk és célnyelvi országokban

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Internet.

Tudomány és technika

Médiák, számítógép, mobiltelefon

Gazdaság és pénzügyek

Családi kassza: kiadások, bevételek.

Fogalomkörök – 12. évfolyam			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	múltidejűség	Präteritum	Wir reparierten unsere Waschmaschine.
Modalitás			
	feltételes mód	Modalverben	Könnten Sie mir bitte helfen?
Minőségi viszonyok			
		Adjektivdeklinaton	Ich habe zwei schöne Wochen in Wien verbracht.
Logikai viszonyok			
		Finalsatz (um+zu, damit) anstatt dass/anstatt zu ohne dass/ohne zu	Ich fahre in die Stadt, um einzukaufen. Sie antwortet, anstatt die Sache zu überlegen.
Szövegösszetartó eszközök			

	kötőszók	da	Da er krank war, konnte er nicht mitspielen.
--	----------	----	--

Függelék

Az alábbi táblázatok az egyes KER-szintekhez rendelt tartalmazzák azokat a kommunikációs eszközöket valamint a hozzájuk tartozó *német* nyelvi példákat, amelyeknek megvalósítására az adott szinten lehetőség van. Mivel a kommunikációs eszközök szintről szintre bővülnek, az újonnan belépő, a korábbi szinteken még nem megvalósuló elemekhez tartozó példák *dőlt betűvel* szerepelnek.

A kommunikációs eszközök csoportosítása a következő:

1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök
2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök
5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

A fogalomkörök az alábbi viszonylatok kifejezésére szolgálnak:

1. Cselekvés, történés, létezés
2. Birtoklás
3. Térbeli viszonyok

4. Időbeli viszonyok
5. Mennyiségi viszonyok
6. Minőségi viszonyok
7. Logikai viszonyok

NÉMET

9-10. évfolyam

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
bemutató, bemutatkozás	Das ist Peter. Ich heiße ...
érdeklődés, hogyan van és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte!
bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten. / Gute Besserung!
személyes levélben megszólítás és elbúcsúzás	Liebe(r)... Viele Grüße. Dein(e)...

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

sajnálkozás	Es tut mir Leid!
öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll!
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön!
remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
bánat	Schade, dass...

bosszúság	Das ist aber schlimm!
-----------	-----------------------

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach...
valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht.
egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht!
tetszés, nem tetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
akarat, kívánság, képesség, kötelezettség, szükségesség, lehetőség	ich will, ich möchte, ich kann, ich soll, ich muss, ich darf
ígéret	Ich mache das schon!
dicséret, kritika	Klasse! Blödsinn!
szándék, terv	Ich will ...

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist...
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12 / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob..
bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. / Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	Gib mir bitte ...! / Kannst du bitte...?
tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
javaslat és arra reagálás	Möchtest du...? Ja, gerne! / Können wir gehen?
meghívás és arra reagálás	Kommst du mit? Ja. Nein, es tut mir Leid.

kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.
--------------------------	--

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal!
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.
betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?

NÉMET

11-12. évfolyam

(Az előző két év anyagát is tartalmazza.)

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
bemutatás, bemutatkozás	Das ist Peter. Ich heiße ...
telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés	Guten Tag, das ist ... Auf Wiederhören! Tschüs!
személyes levélben megszólítás és elbúcsúzás	Liebe(r) ... Viele Grüße. Dein(e) ...
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte.
bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

sajnálkozás	Es tut mir Leid!
öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll!
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön!
remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
bánat	Schade, dass...
bosszúság	Das ist aber schlimm!

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach... Was denkst darüber?
valaki igazának az elismerése, és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht!
érdeklődés, érdektelenség	Ich interessiere mich für ... (nicht).
tetszés, nem tetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, kötelezettség, lehetőség,	ich will, ich möchte, ich kann, ich muss, ich soll, ich darf
ígéret, szándék, terv	Ich mache das schon! Ich will ...
érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia iránt	Und was wünschen Sie? Möchtest du einen Kaffee oder lieber Tee?
dicséret, kritika	Klasse! Blödsinn!

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist... / Es geht um...
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12. / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch, weder...noch
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob...
bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. / Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob ...
ismerés, nem ismerés	Ich kenne .. gut / nicht.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	Gib mir bitte ...! / Kannst du bitte...?
tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
segítségkérés és arra reagálás	Können Sie mir bitte bei ... helfen? Ja, gerne. Ich kann Leider nicht!
javaslat és arra reagálás	Möchtest du...? Ja, gerne! / Können wir gehen?
meghívás és arra reagálás	Kommst du mit? Ja. Nein, es tut mir Leid.
kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Nein, danke. Ja, bitte.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal! / Wie meinst du das?
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.
betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?
beszélési szándék jelzése, téma bevezetése	Dabei fällt mir gerade ein,...
megerősítés	Ja, das stimmt.

Helyi tanterv - német nyelv
a gimnázium 9–12. évfolyama számára

1. idegen nyelv
Heti 4óra

Az általános képzési tantervű gimnáziumi osztályokban az első idegen nyelvet emelt óraszámban, heti négy órában oktatjuk az alábbi órakeret szerint:

Óraterv – 9-12. évfolyam				
Tantárgy	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Német, 1. idegen nyelv (általános gimnáziumi osztály)	4	4	4	4

Óraterv:

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	4	4	4	4
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	144	144	144	128
KER szint	A2	A2+	B1-	B1

Ezen képzés helyi tanterve megegyezik a reál osztályokban használt heti 3 órás, első idegen nyelvi tantervvel. A heti egy, éves szinten 36 plusz órát a nyelvi készségek (olvasásértés, hallott szöveg értése, az írás- és beszédképesség) fejlesztésére, szókincs bővítésre, a nyelvtani problémák gyakorlására, az ismeretek elmélyítésére, az utolsó évfolyamon pedig az érettségi vizsgára történő felkészülésre használjuk fel.

Helyi tanterv - német nyelv

szakközépiskola

9–12. évfolyama számára

1. idegen nyelv
Heti 4óra

Készült a Nat 2012: 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet Idegen nyelv műveltségterület, valamint az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

3. sz. melléklet: Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3.2.02.1) (3.2.03.1), (3.3.1);

6. sz. melléklet: Kerettanterv a szakközépiskolák 9-12. évfolyama számára (6.2.02.1), (6.3.1), (6.4.2); és

A 7. számú melléklet: A miniszter által egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy egyes sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez készített kerettantervek (7.2.2.3.1) megnevezésű kerettantervek előírásai alapján.

Óraterv – 9-12. évfolyam				
Tantárgy	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Német, 1. idegen nyelv (szakközépiskola)	4	4	4	4

Óraterv:

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	4	4	4	4
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	144	144	144	128
KER szint	A2	A2+	B1-	B1

A kerettantervi ún. +10% lehetőség kihasználása:

A Kon-Takt című tankönyvsorozat használata esetében a **Schlusstakt c.** fejezetek anyagai, melynek olvasmányai kiválóan alkalmasak az olvasáskészség fejlesztésére, a szókincs és az országismereti ismeretek bővítésére. Továbbá kiegészítő feladatok a négy alapkészség (olvasott szöveg értése, hallott szöveg értése, írás- és beszéd-készség) fejlesztéséhez.

9–10. évfolyam

Az idegen nyelvek tanításába a tantárgy jellegéből adódóan minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető.

A 9. évfolyamon a nyelvtanítás egyik fontos feladata a különböző helyről és gyakran különböző nyelvi előképzettséggel rendelkező tanulók egységes nyelvi szintre hozása.

Az előzetes tudás egyrészt nagyobb haladást tehet lehetővé, másrészt kihívás a tanárnak, hogy differenciált feladatokkal motiválni tudjon minden tanulót.

A 10. évfolyam végére a tanulók idegen nyelvi tudása lehetővé teszi, hogy a körülöttük lévő világról idegen nyelven is szerezzenek információt, és ezzel a lehetőséggel már tudatosan éljenek. A különböző célok és tartalmak idegen nyelvi fejlesztésében segítenek eligazodni a témakörök táblázatában megadott kapcsolódási pontok. Ebben a képzési szakaszban a NAT *fejlesztési területei és nevelési céljai* a tanulók életéhez és környezetéhez kapcsolódó témák feldolgozása során valósíthatók meg. Tudatosítani kell a tanulóknak, hogy az idegen nyelv *kulcskompetencia*, amely segítséget nyújt a magánéletben és a tanulásban, a későbbi szakmai pályafutás során az eligazodásban és a boldogulásban.

Az első idegen nyelvből a gimnázium 10. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála második és harmadik szintjei közé, azaz egy A2-B1 közötti tudásszintre. Ez lehetőséget ad az intenzív készségfejlesztésre, a felzárkózásra és a nyelvi csoportok közös, de szükség szerint differenciált haladására és az egyéni szükségletek figyelembevételére is. Megfelelő alapul szolgál emellett ahhoz, hogy a továbbiakban minden tanuló eljusson a gimnáziumi tanulmányok végén minimumként előírt B1 szintre.

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és a kommunikációs és információs technológiák használatára. Tudatosítani kell a nyelvórai és az iskolán kívüli nyelvtanulás lehetőségeit, hogy ez is segítse a tanulókat az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Ebben a nyelvtanítási szakaszban is fontosak a korosztályi sajátosságok. A tanárnak figyelembe kell vennie, hogy a legtöbb tanuló az önkeresés időszakát éli, kritikus önmagával szemben, erősek a kortárs csoport hatásai. Ugyanakkor építhet a tanár a tanulók nyelvi kreativitására, problémamegoldó és kritikai gondolkodására is. A nyelvoktatás sikerében meghatározóak a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések, a konstruktív támogatás és a tanulók számára is átlátható értékelés. Ugyancsak segítséget jelent számukra, ha gyakorlatot szereznek az

önértékelés és a társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, azok önálló javításában.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló már megérti a leggyakrabban előforduló szókinccset és bizonyos nyelvi fordulatokat, ha közvetlen, személyes témákról van szó. Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek és közlések lényegét.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A köznyelvi beszéd megértése főbb vonalaiban rendszeresen előforduló ismerős témákról. Egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveinek megértése két beszélő esetén. A legfontosabb információk megértése képekkel támogatott hangzó anyagokban, amelyek az érdeklődési körhöz kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A fejlesztés tartalma	
Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Az ismerős témájú, egyszerűen és világosan megfogalmazott, rövid köznyelvi stílusú beszéd vagy előadás főbb pontjainak megértése. Egyszerű műszaki információk megértése. Részletes, összetett útbaigazítás követése. Telefonbeszélgetésekben elhangzó alapvető információk megértése. Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. A hangzó szövegben az okot, magyarázatot, következményt vagy ellentétet előrejelző szavak felismerése. Szövegértési stratégiák alkalmazása, például ismerős beszédtema esetén az ismeretlen szavak kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből, a várható vagy megjósolt információk keresése, szükség esetén összefoglalás, visszakérdezés, ismétlés, magyarázat kérése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>	

Információk, instrukciók, üzenetek, útbaigazítás, hírek a televízióban és a rádióban, rövid interjúk, reklámok, dalok, videók.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló egyszerű és begyakorolt feladatok során kommunikál az iskolával, otthonnal és szabadidővel kapcsolatos témákról. Rövid beszélgetésekben vesz részt. Kérdez és válaszol kiszámítható, mindennapi helyzetekben. Egyszerű gondolatokat és információkat cserél ismerős témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Boldogulás a mindennapi élet legtöbb nyelvi helyzetében spontán módon. Gondolatok cseréje, véleménynyilvánítás, érzelmek kifejezése az érdeklődési körbe tartozó témákkal kapcsolatban. A leggyakoribb kommunikációs forgatókönyvek ismerete, egyre kevesebb zökkenővel történő alkalmazásuk. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzethez stílusban, regiszterhasználatban.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén - időnként szavak, fordulatok ismétlését vagy magyarázatát kérve. Érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (pl. tetszés, nemtetszés, meglepetés, boldogság, szomorúság, érdeklődés és közömbösség). Mindennapi problémák felvetése, megvitatása, választási lehetőségek összevetése (pl. mit csináljanak, hova menjenek, melyiket válasszam, stb.). Érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, véleménycsere. Történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről. Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok megoldása (pl. közlekedési információk beszerzése, szállásfoglalás, programegyeztetés, reakciók kifejezése). Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése kevésbé begyakorolt helyzetekben is (pl. boltban,	

postán, bankban).

Egyszerű utasítások adása, követése és kérése, udvarias kérés.

Egyszerű, tényszerű információ megszerzése és továbbadása.

Felkészülésen alapuló interjú, az információk ellenőrzése, megerősítése időnként segítség igénybevételével.

Előre elkészített kérdőív alapján strukturált interjú készítése.

Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel a célnyelven.

Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, mások bevonása, a beszélgetés lezárása.

A beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, a félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata.

A kommunikációs eszközök széles körének rugalmas alkalmazása és reagálás azokra.

A fontosabb udvariassági szabályok, szokások ismerete és alkalmazása.

A mindennapi témák, család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események megbeszéléséhez elegendő szókincs rugalmas alkalmazása, körülírás.

Az elemi szókincs viszonylag magabiztos és általában helyes alkalmazása.

Az idegen nyelvi normának megfelelő, az anyanyelvi hatások kiküszöbölésére törekvő nyelvhasználat ismerős kontextusokban.

A szövegszervezés eszközeinek egyre tudatosabb használata.

A gondolatok, problémák viszonylag pontos kifejezése.

Érthető, egyre kevesebb félreértésre okot adó kiejtés, intonáció.

Részvétel a szóbeliség jegyeit viselő digitális kommunikációban: fórum, chat, Skype.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Személyes és telefonos társalgás, megbeszélés; tranzakciós és informális párbeszéd, utasítások, interjúk, viták.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
---------------------------	--------------------------

Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló egyszerűen beszél önmagáról, a családjáról, más emberekről, lakóhelyéről, tanulmányairól, iskolájáról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önkifejezés begyakorolt szerkezetekkel a szintnek megfelelő témakörökben. A folyamatoshoz közelítő, érthető beszéd, a mondanivaló nyelvtani és szókincsbeli megtervezése és szükség szerinti módosítása. Egy gondolat vagy probléma lényegének kifejtése megközelítő pontossággal.
A fejlesztés tartalma	
Az érdeklődési körnek megfelelő témák lényegének folyamatoshoz közelítő kifejtése a gondolatok többnyire lineáris összekapcsolásával. Elbeszélések vagy leírások lényegének folyamatoshoz közelítő összefoglalása a gondolatok többnyire lineáris összekapcsolásával. Egyszerű élménybeszámoló az érzések és reakciók vázlatos bemutatásával. Valóságos vagy elképzelt események részleteinek egyszerű bemutatása. Könyv vagy film cselekményének vázlatos összefoglalása. Történet elmondása. Vélemény, tervek és cselekedetek rövid és egyszerű magyarázata. Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témáról. Részvétel előre megírt, ismerős témájú csoportos előadásban. A begyakorolt nyelvi eszközök megbízható használata, ezek átrendezése, bővítése ismerős helyzetekben a mondanivaló kifejezésére. A közlés bevezetése, kifejtése és lezárása alapvető eszközeinek használata. Önellenőrzés és önkorrekció, például a kommunikáció megszakadása esetén más stratégia alkalmazásával a mondanivaló újratekadése. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadás, prezentáció (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, versek, mondókák, rapszövegek.	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló képes többféle szövegfajtát olvasni, tudja, hogy a szövegfajták sajátosságainak ismerete segít a szöveg megértésében. Megtalálja az adott helyzetben fontos konkrét információkat egyszerű, ismerős témákról szóló mindennapi szövegekben.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Hétköznapi nyelven írt, érdeklődési körhez kapcsolódó, lényegre törő autentikus vagy kismértékben szerkesztett szövegek megértése. Az érvelés gondolatmenetének felismerése.
A fejlesztés tartalma	
Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, esetleg kismértékben szerkesztett, világos tartalmú és szerkezetű, hétköznapi nyelven írott szövegekben. Az adott feladat megoldásához szükséges információk kiszűrése hosszabb szövegekből is. Az érvelés gondolatmenetének felismerése, a lényeges következtetések felismerése világosan írt érvelő szövegekben. Érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése a köznyelven írt szövegekben. Mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek, e-mailek megértése. Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megértése. Az egyszerű szövegfajták szövegfelépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. A mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése. A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfűzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, egyszerű irodalmi szövegek, dalszövegek.	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló összefüggő mondatokat ír olyan témákról, amelyek közvetlen szükségletekre, élményekre, eseményekre és konkrét információkra vonatkoznak. Ismerős témákról gondolatait egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatok sorokban fejezi ki írásban. Néhány műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír minta alapján az őt érdeklő, ismert témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű, rövid, összefüggő szövegek fogalmazása ismert, hétköznapi témákról. Írásbeli beszámoló eseményekről, élményekről, érzésekről, benyomásokról és véleményről. Írásbeli interakció elkezdése, fenntartása és befejezése. Jegyzet készítése olvasott és hallott köznyelvi szövegből, illetve saját ötletéről. Minták alapján több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegek létrehozása a műfaj főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.
A fejlesztés tartalma	
Egyszerű szöveg írása a tanuló érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témákról, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával. Beszámoló írása élményekről, eseményekről (pl. utazás). Egyszerűbb cselekvéssor, történet leírása összefüggő szövegben. Érzések, gondolatok és reakciók rövid leírása; rövid vélemény írása indoklással. Egyszerű információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása (pl. barátoknak, szolgáltatóknak, tanároknak). Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban). Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése; online ügyintézés. Életrajz írása. Lényegre koncentráló leírás készítése. Tényszerű információk összefoglalása. Egyszerű, világos köznyelvet használó előadás fő pontjainak lejegyzése; saját ötletéhez jegyzet készítése.	

Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése.

Egyszerű, tagolt írásmű létrehozása: bevezetés, kifejtés, lezárás.

Egyszerű írásbeli műfajok alapvető szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben / e-mailben megszólítás, záró formula); a formális és informális regiszterhez köthető néhány szókinszbeli és helyesírási sajátosság alkalmazása.

Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg, rövid jelent, paródia írása, illetve átírása).

Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltése.

Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és alkalmazása.

A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.

Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak megjelenítése a fogalmazásban.

A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyílazás, kiemelés, központozás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képaláírások; üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok. Tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek; személyes információt, tényt, ill. tetszést/nemtetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók. Egyszerű ügyintéző levelek/e-mail-ek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzések. Rövid leírások; jegyzetek, versek; rapek; rigmusok; dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák.

TÉMAKÖRÖK, FOGALOMKÖRÖK

A 9–12. évfolyamokra a témakörök és fogalomkörök egyes elemei újra és újra megjelenhetnek, lehetőséget adva arra, hogy a korábban megszerzett ismeretek újabb nézőpontból kerüljenek feldolgozásra, és így bővüljenek, mélyüljenek.

Témakörök - 9. évfolyam

Személyes vonatkozások, család

A tanuló személyének és környezetének bemutatása.

Családi kapcsolatok.

Mindennapi teendők, vásárlás, iskolai tevékenységek

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás.

Etika: önismeret

Ember és társadalom

Barátok, kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.

Öltözködés, divat, ruhadarabok vásárlása. Konfliktusok és kezelésük

Kapcsolódási pontok:

Etika: társas kapcsolatok

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke. Tájékozódás a városban

A lakóhely szolgáltatásai, ügyintézés

Időjárás

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom.

Biológia-egészségtan: az időjárás tényezői.

Földrajz: településtípusok.

Az iskola

Tantárgyak. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe Az ismeretszerzés különböző módjai.

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek: a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás.

A munka világa

Foglalkozások Diákmunka.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.

Életmód

Ételek, kedvenc ételek Élelmiszerek, ételek a célországokban.

Életünk és a stressz: szabadidős stressz

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: testi és lelki egészség, egészséges ételek.

Biológia-egészségtan: egészséges életmód

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szabadidős elfoglaltságok, sportágak

Kulturális lehetőségek a célországokban. (Német városok, tartományok nevezetességei.)

Kapcsolódási pontok:

Földrajz: más népek kultúrái.

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás, szolgáltatások. Zsebpénz. Fogyasztás, reklámok.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: zsebpénz.

Témakörök - 10. évfolyam

Személyes vonatkozások, család

Személyes tervek.

Családtagok életének fontos állomásai

A családi élet mindennapjai, otthoni teendők, háztartási munkák.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás.

Etika: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.

Ember és társadalom

Emberek belső jellemzése.

Kapcsolat generációk között.

A tizenévesek világa: lakóközösség, munkamegosztás Női és férfi szerepek

Hasonlóságok és különbségek az emberek között, szokások más országokban

Kapcsolódási pontok:

Etika: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés

Környezetünk

Lakótársak.

Különböző lakások a világban, berendezések, szokások más országokban.

A lakóhely nevezetességei, a lakóhely szolgáltatásai

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom..

Az iskola

Egy iskola bemutatása. Iskolatípusok. Osztályzás.

Külföldi és hazai iskola közti különbségek. Az internet szerepe a tanulásban.

Tanulás külföldön, nyelvtanulás.

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek: a tanulás technikái,

élethosszig tartó tanulás.

Informatika: digitális tudás

A munka világa

Nyári munkavállalás.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pályorientáció és munka.

Életmód

Háztartási munkák. Magyar ételkülönlegességek

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Turisztikai célpontok: városnézés, látnivalók, nevezetességek, múzeum.

Házibuli.

Kapcsolódási pontok:

Földrajz: más népek kultúrái.

Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei: a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés.

Szabadság, nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazás repülőgéppel, repülőtéren.

Jegyvásárlás.

Német városok nevezetességei (Potsdam)

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: közlekedési ismeretek

Földrajz: egyes országok turisztikai jellemzői.

Tudomány és technika

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Számítógépes tevékenységek.

Az internet szerepe a tanulásban és a munkában.

Kapcsolódási pontok:

Informatika: számítógépen keresztül való tanulás infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás (menetjegy), pénzváltás.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pénzügyi ismeretek.

Fogalomkörök – 9. évfolyam			
Kontakt 1			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	jelenidejűség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.
		Präsens mit Vokalwechsel trennbare Verben	Der Zug fährt gleich ab. Er liest das Buch vor.
	múltidejűség (1)	Präteritum (szabályos és rendhagyó igék) Perfekt (sein/haben)	Er machte einen Fehler. Ich ging in die Schule. Ich habe ein Eis gegessen. Er ist nach Hause gefahren.

	Jövőidejűség	Futur mit werden	Ich werde einen Kochkurs besuchen.
	személytelenség	es, man	Es regnet. Man spricht hier deutsch.
Birtoklás kifejezése			
		haben	Hast du ein Auto?
		Possessivpronomen (mein, dein)	Das ist meine Familie.
		Genitiv mit von, -s	Peters Vater besucht uns heute. Wer ist dieser Mann?- Der Vater von Peter!
Térbeli viszonyok			
	irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.
		in(A/D)	Er geht ins Kino. Er war im Kino.
Időbeli viszonyok			
	gyakoriság	Wie oft? selten, manchmal, oft, immer, nie einmal, zweimal	Ich spiele oft mit Peter. Ich mache Gymnastik zweimal am Tag. Ich gehe wöchentlich zweimal schwimmen.
	időpont	in, um, am, wann? diese/dieses/diesen	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag Diesen Montag geht es nicht.
Mennyiségi viszonyok			
	számok		eins, zwei, hundert

	határozott mennyiség		eine Portion Pommes
	határozatlan mennyiség	alles, viel, wenig, nichts, mehr-mehrere	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Ich brauche mehr Geld/mehrere Bücher.
Minőségi viszonyok			
		Wie?	Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.
Modalitás		mögen, möchte können, wollen	Ich mag es nicht. Ich möchte ein Eis. Er kann nicht schwimmen. Ich will nach Hause gehen.
	felszólítás		Komm morgen wieder! Spielt Tennis! Nehmen Sie bitte Platz! Gehen wir jetzt!
Esetviszonyok			
		Nominativ, Akkusativ Dativ Präpositionen mit dem Akkusativ (für) Präpositionen mit dem Dativ (mit)	Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn. Er gibt seinem Freund die Karte. Ich brauche das Zimmer für einen Tag. Ich komme mit meiner Freundin
Logikai viszonyok	kérdőszók	Was? Wer? Wo? Wann? Wohin? Woher? Wieviel?	Wer ist der Mann dort? Woher kommen Sie? Wohin fährst du?

Szövegösszetartó eszközök	Kötőszók	und/oder/aber/denn	Ich bin Arzt und wohne in Berlin.
	Névmások (Nominativ, Akkusativ, Dativ)	das, ich, mich, mein, mir, dir dieser/diese/dieses	Er lebt in Ungarn, aber er spricht kein Ungarisch. Ich zeige dir ein Foto. Dieser Mann ist mein Freund.
	Tagadás		Nicht, nein, kein

Fogalomkörök – 10. évfolyam			
Cselekvés, történes, létezés kifejezése			
	igepárok	liegen/legen, stehen/stellen	Das Buch liegt nicht hier. Ich lege das Buch auf den Tisch.
	múltidejűség (2)	Modalverben im Präteritum (konnte, wollte, musste, durfte)	Er konnte uns nicht helfen.
		sich-Verben	Ich freue mich. Er duscht sich.
Birtoklás kifejezése			
		gehören + D. (<>gehören zu)	Dieses Fahrrad gehört mir. (Zur Wohnung gehört eine Garage.)
Térbeli viszonyok			
		auf, vor, hinter, neben (A/D)	Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.
		Präpositionen mit dem Akkusativ (über, durch)	Sie spazieren durch den Park. Er geht über die Brücke.

Időbeli viszonyok			
		voriges/nächstes gegen monatlich/wöchentlich	Voriges Jahr fuhren wir nach Berlin. Er wird gegen acht nach Hause kommen. Ich habe zwei Stunden wöchentlich.
	időtartam	Wie lange? von ... bis seit dátum	Ich war von 5 bis 6 in der Konditorei. Seit vier Jahren wohne ich in dieser Stadt. am vierten Oktober
Mennyiségi viszonyok			
	sorszámok	erst, viert	Gehen Sie die erste Straße links.
	határozatlan mennyiség	Viel/wenig <>viele, wenige	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Viele meinen, es stimmt nicht!
		Was für ein? Welcher? (Adjektivdeklinatión)	Das ist eine leichte Aufgabe. Ich finde den roten Rock modisch. Sie hat einen reichen Mann geheiratet.
	Hasonlítás fokozás	so..., wie als	Er ist nicht so gross, wie mein Bruder. Dieses Auto fährt schneller als ein Zug. Sie ist am schönsten.
Minőségi viszonyok			

		Was für ein?/Welcher? Adjektivdeklinaton	Was für ein Film ist das? Das ist ein deutscher Krimi. Welchen Film willst du sehen? – Den deutschen Krimi.
Modalitás			
		dürfen	Dürfen wir hier spielen?
	Feltételes mód	wäre/hätte, würde könnte/müsste	Ich wäre lieber zu Hause. Er hätte gern ein Auto. Könntest du mir helfen?
Esetviszonyok			
		Dativ (2) Genitiv Prapositionen mit dem Akkusativ (entlang)	Keinem Gast gefällt dieses Angebot. Die Tür des Zimmers führt in den Garten. Gegen Sie hier den Fluß entlang.
Logikai viszonyok			
	alárendelések	Kausalsatz Objektsatz	Wir sind müde, weil wir heute sehr viel gelernt haben. Ich weiß (nicht) dass (ob) dir das schon klar ist.
Szövegösszetartó eszközök			

	Kötőszók	trotzdem, weil, dass, ob kettős kötőszók (entweder-oder, weder-noch, sowohl- als auch)	Er ist krank, trotzdem geht er arbeiten. Er ist böse, weil es immer regnet. Er meint, daß es nicht stimmt. Er fragt, ob es stimmt. Er hat weder eine Frau noch ein Tier.
--	----------	---	--

11–12. évfolyam

Az idegen nyelv jellegéből adódóan a nyelvoktatásba tartalmát és céljait tekintve minden egyéb kulcskompetencia és a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési cél beépíthető. A gimnáziumi tanulmányok végére a tanulók kellő tapasztalattal és tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően pedig, széleskörű információszerzésre és viszonyításra képesek. A gimnáziumi évekre egységesen meghatározott témakörökhöz megadott szempontok segítenek eligazodni abban, hogyan valósíthatók meg az idegen nyelvek oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési célok, és hogyan fejleszthetők a kulcskompetenciák a nyelvtanítás során. A nevelési célok közül ezen a szinten is kiemelt fontosságú a tanulás tanítása, mivel a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik vagy munkájuk során, egész életükön át.

Az első idegen nyelvből a gimnázium 12. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála (KER) harmadik szintjére, azaz a B1 szintre. A 12. évfolyamon lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tanulók megismerjék a nyelvi érettségi felépítését, követelményeit, és elsajátítsák az ezeknek megfelelő stratégiákat; megismerjék az érettségi során használt értékelési szempontokat, és alkalmazni tudják azokat önértékeléseik során; illetve gyakorlatot szerezzenek az érettségi vizsga feladatainak megoldásában is.

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít a tanulókat érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és az infokommunikációs technológiák használatára.

A 12. évfolyam a tanulók számára a továbbtanulás vagy a munka világába történő kilépés előtti utolsó tanév. A nyelvoktatásban is hangsúlyt kell kapnia az ezekre történő felkészítésnek, a szükséges készségek fejlesztésének. A tanulók jövőjét érintő fontos döntésekben a nyelvtanár sokat segíthet, például a feldolgozott témák megfelelő kiválasztásával, az ok-okozati viszonyokat, következményeket feltáró feladatokkal.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló főbb vonalaiban megérti a köznyelvi beszédet a számára rendszeresen előforduló ismerős témákról. Megérti a legfontosabb információkat az aktuális eseményekről szóló vagy az érdeklődési köréhez kapcsolódó rádió- és tévéműsorokban, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési	Ismerős témákról szóló köznyelvi beszéd megértése főbb vonalaiban és egyes részleteiben is.

céljai	Egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveinek megértése több beszélő esetén is. Fontos információk megértése azokban a rádió- és tévéműsorokban, filmjelenetekben, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklődési körhez kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A fejlesztés tartalma	
A köznyelvi beszéd főbb fordulatainak megértése rendszeresen előforduló, ismerős témák esetén. A hallott szöveg gondolatmenetének nagy vonalakban való követése, egyes tényszerű részinformációk megértése, amennyiben a beszéd világos, és ismerős kiejtéssel folyik. Mindennapi társalgásban a világos beszéd követése szükség esetén visszakérdezések segítségével. Ismerős témájú, lényegre törő előadás vagy beszéd követése. Egyszerű műszaki információ megértése, részletes útbaigazítások követése. Telefonbeszélgetésekben a főbb információk megértése. Ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és egyszerűbb hangfelvételek lényegének megértése. Egyszerű nyelvezetű film követése, amelyben a cselekményt nagyrészt a vizuális eszközök és az események közvetítik. A köznyelvi szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése. A szövegértési stratégiák alkalmazása, például ismerős beszédtema esetén az időnként előforduló ismeretlen szavak jelentésének kitalálása a szövegösszefüggésből és a mondat jelentésének kikövetkeztetése. Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Hosszabb használati utasítások, információk, instrukciók, előadások, beszédek, viták, interjúk, dalok, visszaemlékezések, rögzített telefonos szövegek, reklámok, viccek, tévé- és rádióműsorok, filmelőzetesek, filmek.	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
---------------------------	---------------------------

Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló felkészülés nélkül megbirkózik a mindennapi élet legtöbb helyzetével. Gondolatokat cserél, véleményt mond az érdeklődési körébe tartozó témákról. Boldogul a leggyakoribb kommunikációs helyzetekben. Stílusában, regiszterhasználatában legtöbbször alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önálló boldogulás a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is Gondolatokat cseréje, véleménynyilvánítás és érvelés az érdeklődési körbe tartozó és általános témákról is. A leggyakoribb kommunikációs forgatókönyvek ismerete és biztonsággal történő alkalmazása. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzethez stílusban, regiszterhasználatban.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén, felkészülés nélkül. Érzelmek kifejezése és reagálás mások érzelmeire, mint például reménykedés, csalódottság, aggodalom, öröm. Problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, választási lehetőségek összehasonlítása. A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, álláspont kifejtése, rákérdezés mások nézeteire. Gondolatok, vélemény kifejezése kulturális témákkal kapcsolatban, például zene, film, könyvek. Elbeszélés, újságcikk, előadás, eszmecsere, interjú vagy dokumentumfilm összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása. Nézetek világos kifejtése, érvek egyszerű cáfolata. Választási lehetőségek összehasonlítása, előnyök és hátrányok mérlegelése. Utazások során felmerülő feladatok, például közlekedés, szállás intézése vagy ügyintézés a hatóságokkal külföldi látogatás során. Váratlan nehézségek kezelése (pl. elveszett poggyász, lekésett vonat). Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése akár váratlan nehézségek esetén is, panasz,	

reklamáció.
Részletes utasítások adása, követése és kérése (pl. hogyan kell valamit csinálni).
Interjúban, konzultáción való részvétel kezdeményezése és információ megadás (pl. tünetek megadása orvosnál).
Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel.
Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, szó átvétele, átadása, mások bevonása, beszélgetés lezárása.
Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése, félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata.
A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása és reagálás azokra közismert nyelvi megfelelőik semleges stílusban való használatával.
Az udvariassági szokások ismerete és alkalmazása.
A mindennapi témák, család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események megtárgyalásához elegendő szókincs és annak általában helyes alkalmazása.
Ismerős kontextusokban elfogadhatóan helyes nyelvhasználat.
A szövegszervezés alapvető eszközeinek megbízható használata.
Általában tisztán érthető kiejtés és intonáció.
A szóbeli interaktív vizsgálathoz szükséges kommunikációs stratégiák.
<i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>
Társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciók, utasítások, interjúk, viták.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló már változatosabban és részletesebben tudja bemutatni a családját, más embereket, lakóhelyét, tanulmányait, iskoláját stb.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Folyamatos önkifejezés a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével ismerős témakörökben. Érthető és folyamatos beszéd, a mondanivaló tudatos nyelvtani és szókincsbeli megtervezése és szükség szerinti módosítása.

	Egy gondolat vagy probléma lényegének tartalmilag pontos kifejtése.
A fejlesztési tartalma	
Folyamatos megnyilatkozás az érdeklődési körnek megfelelő témákról a gondolatok lineáris összekapcsolásával. Elbeszélések vagy leírások lényegének összefoglalása folyamatos beszédben, a gondolatok lineáris összekapcsolásával. Részletes élménybeszámoló az érzések és reakciók bemutatásával. Valóságos vagy elképzelt események részleteinek bemutatása. Könyv vagy film cselekményének összefoglalása és az ehhez kapcsolódó reakciók megfogalmazása. Álmok, remények és ambíciók, történetek elmondása. Vélemények, tervek és cselekedetek rövid magyarázata. Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témákról. Előre megírt, lényegre törő, követhető előadás ismerős témáról. Az összefüggő beszéd tervezése során új kombinációk, kifejezések begyakorlása, alkalmazása. Az összefüggő beszédben kompenzáció alkalmazása, például körülírás elfelejtett szó esetén. Ismerős kontextusokban a nyelvi norma követésére törekvő nyelvhasználat. A nyelvi eszközök rugalmas használata a mondanivaló kifejezésére, ezek adaptálása kevésbé begyakorolt helyzetekben. A közlés magabiztos bevezetése, kifejtése és lezárása alapvető eszközökkel. Önellenőrzés és önkorrekción, például a félreértéshez vezető hibák felismerése és javítása. Mindezeknek a szóbeli érettségi vizsgán történő alkalmazására való felkészülés. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Leírások, képleírások, témakifejtés (például vizuális segédanyag alapján), elbeszélő szöveg, érveléssor, előadás, prezentáció (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, versek, rapszövegek.	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló megérti a hétköznapi nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő szövegek fő gondolatait. Tudja, hogy a szövegek olvasásakor a helyzetnek megfelelő stratégiákat kell alkalmaznia, és képes az ismeretlen elemek jelentését a szövegkörnyezet segítségével kikövetkeztetni.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési körhöz kapcsolódó, lényegre törő szövegek megértése. Az írott vélemény, érvelés követése, ezekből a lényeges részinformációk kiszűrése.
A fejlesztés tartalma	
A fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, hétköznapi nyelven íródott szövegekben, például levelekben, brosúrákban és rövid, hivatalos dokumentumokban. A feladat megoldásához szükséges információk megtalálása hosszabb szövegekben is. A fontos gondolatok felismerése ismerős témákról szóló, lényegre törő újságcikkekben. A gondolatmenet és a következtetések felismerése világosan írt érvelésekben. A köznyelven írt szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése. A mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek megértése annyira, hogy sikeres írásbeli kommunikációt tudjon folytatni. Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megértése. Ismert témájú hivatalos levélben az elintézéshez szükséges információk megértése. Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. A feladat elvégzéséhez szükséges információk összegyűjtése a szöveg különböző részeiből, illetve több szövegből. Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. Az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben.	

Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, viccek egyszerű irodalmi szövegek.

Fejlesztési egység	Írás
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmaz ismert, hétköznapi témákról. Írásban beszámol eseményekről, élményeiről, érzéseiről, benyomásairól és véleményéről; írásbeli interakciót kezdeményez, fenntartja és befejezi. Jegyzetet készít olvasott vagy hallott köznyelvi szövegből, illetve saját ötleteiről. Minták alapján rövid, lényegre törő szövegeket alkot az ismert műfajok főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Részletesebb, összefüggő és tagolt szövegek fogalmazása ismert, hétköznapi és elvontabb témákról. Eseményekről, élményekről, érzésekről, benyomásaokról és véleményről írásbeli beszámolás, valamint vélemény alátámasztása. Hatékony írásbeli interakció folytatása. Jegyzetkészítés olvasott vagy hallott, érdeklődési körhöz tartozó szövegről, illetve saját ötletekről. Több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegek létrehozása a műfaj főbb jellegzetességeinek és stílusjegyeinek alkalmazásával.
A fejlesztés tartalma	
Egyszerű, összefüggő, lényegre törő szöveg írása számos, érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témában, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával. Hírek, gondolatok, vélemények és érzések közlése olyan elvontabb és kulturális témákkal kapcsolatban is, mint például a zene vagy a művészet.	

Információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása pl. barátoknak, szolgáltatóknak, tanároknak.

Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban).

Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése, online ügyintézés.

Életrajz, lényegre koncentráló leírás, elbeszélés készítése.

Riport, cikk, esszé írása.

Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése.

Saját ötletekről jegyzet készítése.

Interaktív írás esetén megerősítés, vélemény kérése, az információ ellenőrzése, problémákra való rákérdezés, ill. problémák elmagyarázása.

Az írás egyszerű tagolása: bevezetés, kifejtés, lezárás; bekezdések szerkesztése.

Néhány egyszerű szövegkohéziós és figyelemvezető eszköz használata.

Az alapvető írásbeli műfajok fő szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben/e-mailben megszólítás, záró formula; a formális és informális regiszterhez köthető néhány szókincsbeli és helyesírási sajátosság).

Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rap, rigmus, dalszöveg, rövid jelent, paródia írása, illetve átírása).

Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltésük.

Kész szövegekből számára hasznos fordulatok kiemelése és saját írásában való alkalmazása.

Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak a fogalmazásban való megjelenítése.

Írásának tudatos ellenőrzése, javítása; félreértést okozó hibáinak korrigálása.

A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyílazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képaláírások. Üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internes profilok. Tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek; személyes információt, tényt, ill. tetszést/nemtetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók. Egyszerű ügyintéző levelek/e-mail-ek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzések. Rövid leírások; jegyzetek; riportok, cikkek, esszék, felhívások, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák.

Témakörök a 11. évfolyamon

A már előfordult témák kapcsolódási pontjait ld. az előző évfolyamoknál.

Ember és társadalom

Családi ünnepek, ünnepek itthon és a nagyvilágban.

Környezetünk

Az otthon: vidék kontra város

Növények és állatok a környezetünkben.

Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben.

Időjárási viszonyok

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom.

Biológia-egészségtan: élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág,.

Az iskola

Nyelvtanulás külföldön, iskolai hagyományok.

A munka világa

Nyári munkavállalás. Önéletrajz, állásinterjú.

Foglalkozások és a szükséges kompetenciák.

Életmód

Betegségek, baleset, sérülések. Gyógykezelés (orvosnál). Testrészecskék.

Étkezési szokások. Egészséges ill egészségtelen életmód.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: egészség, balesetek megelőzése, egészséges ételek.

Biológia-egészségtan: testrészecskék, egészséges életmód, a betegségek ismérvei, betegségmegelőzés, elsősegély.

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Extrém sportok

Számítógép, internet. Kulturális és sportélet nálunk és a célországokban.

Kapcsolódási pontok

Testnevelés és sport: a rendszeres testedzés.

Utazás, turizmus

Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai.

Turisztikai célpontok. Turisztikai célpontok Németországban.

Osztálykirándulás.

Témakörök a 12. évfolyamon

Az eddig tárgyalt témakörök átismétlése az érettségire való felkészítés esetén.

A már előfordult témák kapcsolódási pontjait ld. az előző évfolyamoknál

Ember és társadalom

Jellemvonások. Barátságok, szerelem. Konfliktusok a családban és kezelésük.

Szülő-gyerek kapcsolat

Az iskola

Továbbtanulás, érettségi. Magyar-oszták érettségi. Felsőoktatás

Környezetünk

Környezetszennyezés, környezetvédelem. Energiatakarékosság.

Környezetvédelmi akciók Németországban.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel: környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben, energia takarékoság, újrahasznosítás.

Biológia-egészségtan: védett természeti érték

A munka világa

Pályaválasztás, továbbtanulás

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.

Életmód

Vásárlás, szolgáltatások. Közlekedés autóval.

Életmód nálunk és célnyelvi országokban

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Olvasás, rádió, tévé, filmek, számítógép, internet.

Kapcsolódási pontok:

Magyar nyelv és irodalom: irodalmi művek olvasása,

Ének-zene: klasszikus zene, pop- zene.

Tudomány és technika

Médiák, számítógép, mobiltelefon, találmányok. Az autó részei.

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; fizika:

tudománytörténeti jelentőségű felfedezések, találmányok.

Gazdaság és pénzügyek

Családi kassza: kiadások, bevételek. Vásárlás, szolgáltatások (például posta, bank). Folyószámla.

Fogyasztás, reklámok.

Fogalomkörök - 11. évfolyam			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	Szenvedő szerkezet	Passiv im Präsens, Präteritum, Perfekt Zustandspassiv Passiv mit Modalverben	Sie werden am Flughafen abgeholt. Es wurde schon längst erledigt. Sind die Gäste schon eingeladen worden? Das Fenster ist geöffnet. Das Auto kann nicht repariert werden.
	Műveltetés	lassen	Sie lassen das Essen liefern.
Modalitás			

	Modalverben	sollen	Du könntest/müsstest das viel schneller machen.
	Feltételes mód	sollte	Wir sollten ihn anrufen.
Logikai viszonyok			
		Temporalsatz (als, wenn) Finalsatz (um+zu, damit) zu + Infinitiv szerkezetek	Wenn er zu Hause ist, sieht er immer nur fern. Als er jung war, fuhr er öfter ins Ausland. Sie steht früh auf, um für das Wochenende einzukaufen. Vergiss nicht, mich anzurufen.
Függő beszéd		jelen időben (Präsens)	Sie sagte, dass sie heute ins Kino geht.
Szöveg összetartó elemek			
	Kötőszók	obwohl, trotzdem	Obwohl die Aufgabe schwer war, konnten viele sie richtig lösen.
	Kölcsönös névmások	(mit)einander	Sie helfen einander.
	Relativsatz/Relativpronomen	der/dessen wer/wen/wem/wessen wo	Er ist der Mann, der gestern gekommen ist/dessen Auto gestohlen wurde. Ich weiß nicht, wer die Frau ist.

Fogalomkörök – 12. évfolyam

Új anyagrészek

A 12. évfolyamon az eddig tanultak átismétlése, pl érettségire való felkészítés esetén.

Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	múlt idő	Plusquamperfekt	Er hatte alles gemacht, als wir ankamen.
	műveltetés	lassen (Präteritum)	Wir ließen unsere Nähmaschine reparieren.
	feltételeesség	óhajtó mondat	Wenn Sie doch helfen könnten!
		feltételes múlt	Ich hätte das nie gedacht. Es wäre schön gewesen, wenn...
Modalitás			
		haben+zu, sein + zu	Sie haben das Formular zu unterschreiben. Das ist kaum zu glauben.
Minőségi viszonyok			
	Adjektivdeklinatión -	Főnévvé vált melléknevek Melléknévi igenév	Wir haben alle Verwandten eingeladen. ein gedeckter Tisch, die fehlende Seite
Logikai viszonyok			

	alárendelések	Temporalsatz (bevor, nachdem, bissobald, solange) anstatt dass/anstatt zu ohne dass/ohne zu	Sie ging weg, bevor der Film zu Ende ging. Sie antwortet, anstatt die Sache zu überlegen.
Szövegösszetartó eszközök			
	kötőszók névmások	da derjenige/diejenige einer/eines/eines	Da er krank war, konnte er nicht mitspielen. Sie war diejenige, die uns immer helfen konnte. Es ist eines des besten Autos.
Vonzatos ígék, vonzatos melléknevek		pl profitieren von, stolz auf	

Függelék

Az alábbi táblázatok az egyes KER-szintekhez rendeltet tartalmazzák azokat a kommunikációs eszközöket valamint a hozzájuk tartozó *német* nyelvi példákat, amelyeknek megvalósítására az adott szinten lehetőség van.

A kommunikációs eszközök csoportosítása a következő:

1. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök
2. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
3. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
4. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök

5. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök
6. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

A fogalomkörök az alábbi viszonylatok kifejezésére szolgálnak:

1. Cselekvés, történés, létezés
2. Birtoklás
3. Térbeli viszonyok
4. Időbeli viszonyok
5. Mennyiségi viszonyok
6. Minőségi viszonyok
7. Logikai viszonyok

NÉMET

9-10. évfolyam

Kommunikációs szándékok

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
bemutatás, bemutatkozás	Das ist Peter. Ich heiße ...
<i>telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés</i>	<i>Guten Tag, das ist ...</i> <i>Auf Wiederhören! Tschüs!</i>
személyes levélben megszólítás és elbúcsúzás	Liebe(r)... Viele Grüße. Dein(e)...
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte.

bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten. / Gute Besserung!

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

sajnálkozás	Es tut mir Leid!
öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll!
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön!
remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
bánat	Schade, dass...
bosszúság	<i>Das ist aber schlimm!</i>

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach... <i>Was denkst darüber?</i>
valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht!
<i>érdeklődés, érdektelenség</i>	<i>Ich interessiere mich für ... (nicht).</i>
tetszés, nem tetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, lehetőség, <i>kötelezettség</i>	ich will, ich möchte, ich kann, ich muss, ich darf
ígéret, szándék, terv	Ich mache das schon! Ich will...
dicséret, kritika, <i>ellenvetés</i>	Klasse! Blödsinn! <i>Das stimmt, aber...</i>
<i>érdeklődés értékítélet, kívánság, preferencia iránt</i>	<i>Und was wüschen Sie? Möchtest du einen Kaffee oder lieber Tee?</i>

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist... / <i>Es geht um...</i>
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12. / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch, <i>weder...noch</i>
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob..
bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. / Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob
<i>ismerés, nem ismerés</i>	<i>Ich kenne .. gut / nicht.</i>

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	Gib mir bitte ...! / Kannst du bitte...?
tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
<i>segítségkérés és arra reagálás</i>	<i>Können Sie mir bitte bei ... helfen? Ja, gerne. Ich kann leider nicht!</i>
javaslat és arra reagálás	Möchtest du...? Ja, gerne! / Können wir gehen?
meghívás és arra reagálás	Kommst du mit? Ja. Nein, es tut mir Leid.
kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Nein, danke. Ja, bitte.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal! / <i>Wie meinst du das?</i>
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.

betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?
<i>beszélési szándék jelzése, téma bevezetése</i>	<i>Dabei fällt mir gerade ein,...</i>
<i>megerősítés</i>	<i>Ja, das stimmt.</i>
<i>témaváltás, beszélgetés lezárása</i>	<i>Und was sagst du zu...? Nun, so viel für heute.</i>

Helyi tanterv
német nyelv tantárgyhoz
a szakközépiskola
9–12. évfolyama számára
2. idegen nyelv
Heti 2 óra

Készült a Nat 2012: 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet Idegen nyelv műveltségterület, valamint az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

3. sz. melléklet: Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára (3.2.02.1) (3.2.03.1), (3.3.1);

4. számú melléklet: Kerettanterv a gimnáziumok 7-12. évfolyama számára (4.2.03.1.1), (4.2.03.1.2), (4.3.1);

5. számú melléklet: Kerettanterv a gimnáziumok 5-12. évfolyama számára (5.2.03.1.1) (5.2.03.1.2), (5.3.1);

6. sz. melléklet: Kerettanterv a szakközépiskolák 9-12. évfolyama számára (6.2.02.1), (6.3.1), (6.4.2); és

7. számú melléklet: A miniszter által egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy egyes sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez készített kerettantervek (7.2.2.3.1) megnevezésű kerettantervek előírásai alapján

FEJLESZTÉSI FELADATOK, NYELVI SZINTEK

A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a NAT-ban azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt Közös európai referenciakeret (KER) határoz meg. A nyelvi kompetenciák komplex fejlesztéséhez az ajánlott témakörök kínálnak kontextust.

Célunk, hogy a szakközépiskolában tanuló, később az idegenforgalom ill. a vendéglátás területén elhelyezkedő diákok megismerjék egy második idegen nyelv alapjait is, hogy később képesek legyenek az egyszerű hétköznapi szituációkban használni és ismereteiket bővíteni.

Óraterv – 9-12. évfolyam				
Tantárgy	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Német, 2. idegen nyelv (szakközépiskola)	2	2	2	2

Óraterv:

évfolyam	9.	10.	11.	12.
heti óraszám	2	2	2	2
hetek száma	36	36	36	32
éves óraszám	72	72	72	64
KER szint	A1-	A1	A1+	A2-

9–10. évfolyam

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
--------------------	-----------------------

Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. A tanuló már megért bizonyos célnyelvi fordulatokat, amelyek az anyanyelvében vagy első tanult idegen nyelvében is használatosak.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eleinte nonverbális eszközökkel is támogatott célnyelvi óravezetés követése, a rövid, egyszerű tanári utasítások megértése; az ismerős témákhoz kapcsolódó egyszerű közlések és kérdések megértése; az egyszerű, konkrét, mindennapi helyzetekhez kapcsolódó közlésekből az alapvető fordulatok kiszűrése.
A fejlesztés tartalma A rövid és egyszerű, az osztálytermi rutincselekvésekre, a közös munka megszervezésére vonatkozó tanári utasítások megértése. Egyszerű, konkrét mindennapi szükségletekre vonatkozó kifejezések megértése világos beszédben, az ismert témakörökhöz kapcsolódó, egyszerű szövegekben. Egyszerű instrukciók, útbaigazítások követése, egyszerű, személyes kérdések megértése világos beszéd esetén. A korosztálynak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése; a tanult nyelvi elemek felismerése; következtetés levonása a szövegfajtára, a témára és a lehetséges tartalomra vonatkozóan. A számok, árak, alapvető mennyiségek, az idő kifejezésének megértése. Alapvető stratégiák alkalmazása, például rövid hallott szövegben ismeretlen elemek jelentésének kikövetkeztetése; az ismert szavak, a beszédhelyzetre, a szereplőkre vonatkozó információk, a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemek (például képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hanglejtés) felhasználása a szöveg megértéséhez. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Közlemények, párbeszédek, instrukciók, figyelmeztetések, útbaigazítások, kisfilmek, rajz- és animációs filmek, rövid részletek a médiából, egyszerű dalok, versek, találós kérdések, viccek.	

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
---------------------------	---------------------------

Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A beszédszándék kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, bővülő szókinccsel és nonverbális elemekkel támogatva; személyes adatokra vonatkozó kérdésfeltevés, és egyszerű nyelvi eszközökkel válaszadás a hozzá intézett kérdésekre; kommunikáció nagyon egyszerű, begyakorolt nyelvi panelekkel; törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.
A fejlesztés tartalma	
Konkrét, egyszerű, mindennapos kifejezések megértése, ha a partner közvetlenül a tanulóhoz fordul, és világosan, lassan, ismétlésekkel beszél. A gondosan megfogalmazott, lassan elmondott, a tanulóhoz intézett kérdések és utasítások megértése, rövid, egyszerű útbaigazítások adása és követése. Részvétel egyszerű beszélgetésben szükség szerinti lassú ismétléssel, körülírással vagy módosítással. Egyszerű, az osztálytermi rutincselekvésekhez kapcsolódó kommunikáció. Beszédszándék kifejezése verbális és nonverbális eszközökkel (például bemutatkozás, bemutatás, valamint az üdvözlés és elköszönés alapvető formáinak használata, kérés, kínálás, érdeklődés mások foglaltságáról, reagálás hírekre). Egyszerű kérdések és állítások megfogalmazása, válaszadás, reagálás. Betanult beszédfordulatok alkalmazása, elemi információk kérésére és nyújtására például a tanulóval, beszélgetőpartnerével, lakóhelyéről, a családtagok foglalkozásáról. A számok, árak, alapvető mennyiségek, idő kezelése. Érdeklődés árucikkek áráról, egyszerű vásárlási párbeszéd, néhány mondatos telefonbeszélgetések lebonyolítása. A beszélgetés strukturálásának néhány egyszerű eleme, például beszélgetés kezdeményezése, figyelemfelhívás. Egyszerű nyelvtani szerkezetek és mondatfajták betanult készletének szűk körű alkalmazása; szavak, illetve szócsoporthoz kapcsolódó egyszerű lineáris kötőszavakkal. Nagyon rövid, különálló, többnyire előre betanult megnyilatkozások.	

Egyszerű jelenetek közös előadása.
Magyarázat, segítség, ismétlés kérése metakommunikációs eszközökkel.
Metakommunikációs és vizuális eszközök használata a mondanivaló támogatására.
<i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>
Rövid társalgás, rövid tranzakciós és informális párbeszéd, szerepjátékok, betanult jelenetek, információ hiányán illetve különbözőségén alapuló szövegek.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Saját magához és közvetlen környezetéhez kötődő, ismert témákról egyszerű, begyakorolt fordulatokkal rövid megnyilatkozások; munkájának egyszerű nyelvi eszközökkel történő bemutatása; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
Ismerős, személyes témák (saját maga, család, iskola, ismerős helyek, emberek és tárgyak) leírása szóban.	
Rövid, egyszerű szövegek felolvasása és emlékezetből történő elmondása.	
Történet elmesélése, élménybeszámoló, előre megírt szerep eljátszása egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.	
Konkrét szituációkra vonatkozó, különálló szavakból és fordulatokból álló szókincs alkalmazása, ezek összekapcsolása az alapvető lineáris kötőszavakkal.	
A helyes kiejtés gyakorlása autentikus hangzóanyag segítségével.	
<i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>	
Rövid történetek, témakifejtés, dalok, versek, mondókák, rapszövegek, rövid prezentációk és projektek csoportos bemutatása.	

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
---------------------------	-------------------------------

Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. Különböző szövegfajták olvasásában való jártasság a tanuló anyanyelvén és az első idegen nyelven.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert nevek, szavak és mondatok megértése egyszerű szövegekben; az egyszerű leírások, üzenetek, útleírások fő gondolatainak megértése az ismerős szavak, esetleg képek segítségével; a korosztálynak megfelelő témájú, egyszerű autentikus szöveg lényegének megértése, a szövegből néhány alapvető információ kiszűrése.
A fejlesztés tartalma	
Egyszerű, mindennapi szövegekben (például feliratokon) az ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok, a nemzetközi és a más nyelven tanult szavak felismerése. Egyszerű információkat tartalmazó, rövid leíró szövegek fő gondolatának megértése, például hirdetésekben, plakátokon vagy katalógusokban. Egyszerű, írott, képekkel támogatott instrukciók követése. Egyszerű üzenetek, például képeslapok szövegének megértése. Nyomtatványok, űrlapok személyes adatokra vonatkozó kérdéseinek megértése. Egyszerű, írásos útbaigazítások, útleírások követése. Az alapvető olvasási stratégiák alkalmazása, például az ismerős nevek, szavak és alapvető fordulatok összekapcsolása, szükség esetén a szöveg különböző részeinek újraolvasása, a szövegekhez kapcsolódó képek, képaláírások, címek, a vizuális információk felhasználása a szöveg megértéséhez. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>Hirdetések, reklámok, plakátok, névjegykártyák, feliratok, versek, dalszövegek, újságfőcímek, könyv-és filmcímek, szöveges karikatúrák, képregények, viccek, nyomtatványok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok.	

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	Az iskolán kívül, az iskoláztatás során és az első idegen nyelv tanulása közben szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, motiváció. Bizonyos írásbeli műfajok és jellegzetességeik ismerete. Az írást illetően esetleg már kialakult attitűdök.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismert témáról rövid, egyszerű mondatok írása; írásban személyes adatokra vonatkozó egyszerű kérdésekre válaszadás; minta alapján néhány közismert műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegek írása őt érdeklő, ismert témákról.
--	---

A fejlesztés tartalma
Szavak és rövid, jól olvasható szövegek másolása. Lista írása. Egyszerű fordulatok és mondatok írása a legegyszerűbb nyelvi szerkezetek használatával (például hol lakik, mit csinál a tanuló vagy mások). Adatok kérése és megadása írásban (például számok, dátumok, időpont, név, nemzetiség, cím, életkor); formanyomtatványok kitöltése. Rövid, egyszerű üdvözlő szöveg, üzenet írása. Személyes információt, tényt, tetszést vagy nem tetszést kifejező rövid üzenet, komment írása (például internetes fórumon, blogban). Egyszerű levél, e-mail írása a legfontosabb formai elemek betartásával (például címzés, a kommunikáció tárgyának megjelölése, a címzett megszólítása, búcsúzás). Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (például listavers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet) írása, illetve átírása. Egyszerű írásos minták követése, aktuális, konkrét és egyszerű tartalmakkal való megtöltése. Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése, alkalmazása. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (például nyilazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép). <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Hagyományos és elektronikus nyomtatványok, űrlapok, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, poszterszövegek, képaláírások, üzenetek, SMS-ek/MMS-ek, levelek, e-mailek vagy internes profilok, üzenetek, internetes bejegyzések, instrukciók, versek; rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, jelenetek.

TÉMAKÖRÖK, FOGALOMKÖRÖK

A 9–12. évfolyamokra ajánlott témakörök és fogalomkörök egyes elemei újra és újra megjelenhetnek, lehetőséget adva arra, hogy a korábban megszerzett ismeretek újabb nézőpontból kerüljenek feldolgozásra, és így bővüljenek, mélyüljenek.

Témakörök a 9-10. évfolyam

Személyes vonatkozások, család

A tanuló személyének és környezetének bemutatása.

Családi kapcsolatok.

Mindennapi teendők, vásárlás, iskolai tevékenységek

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás.

Etika: önismeret

Ember és társadalom

Barátok, kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.

Öltözködés, divat, ruhadarabok vásárlása. Konfliktusok és kezelésük

Kapcsolódási pontok:

Etika: társas kapcsolatok

Környezetünk

Az otthon, a lakóhely és környéke. Tájékozódás a városban

A lakóhely szolgáltatásai, ügyintézés

Időjárás

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom.

Biológia-egészségtan: az időjárás tényezői.

Földrajz: településtípusok.

Az iskola

Tantárgyak. A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe Az ismeretszerzés különböző módjai.

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek: a tanulás technikái, élethosszig tartó tanulás.

A munka világa

Foglalkozások Diákmunka.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.

Életmód

Ételek, kedvenc ételek Élelmiszerek, ételek a célországokban.

Életünk és a stressz: szabadidős stressz

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: testi és lelki egészség, egészséges ételek.

Biológia-egészségtan: egészséges életmód

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Szabadidős elfoglaltságok, sportágak

Kulturális lehetőségek a célországokban. (Német városok, tartományok nevezetességei.)

Kapcsolódási pontok:

Földrajz: más népek kultúrái.

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás, szolgáltatások. Zsebpénz. Fogyasztás, reklámok.

Kapcsolódási pontok:

Technika: család és háztartás, tudatos vásárlás, pénzügyi ismeretek.

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: zsebpénz.

Témakörök a 11-12. évfolyam

Személyes vonatkozások, család

Személyes tervek.

Családtagok életének fontos állomásai

A családi élet mindennapjai, otthoni teendők, háztartási munkák.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: család és háztartás.

Etika: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.

Ember és társadalom

Emberek belső jellemzése.

Kapcsolat generációk között.

A tizenévesek világa: lakóközösség, munkamegosztás Női és férfi szerepek

Hasonlóságok és különbségek az emberek között, szokások más országokban

Kapcsolódási pontok:

Etika: társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés

Környezetünk

Lakótársak.

Különböző lakások a világban, berendezések, szokások más országokban.

A lakóhely nevezetességei, a lakóhely szolgáltatásai

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek; hon- és népismeret: lakóhely és környék hagyományai, az én falum, az én városom..

Az iskola

Egy iskola bemutatása. Iskolatípusok. Osztályzás.

Külföldi és hazai iskola közti különbségek. Az internet szerepe a tanulásban.

Tanulás külföldön, nyelvtanulás.

Kapcsolódási pontok:

Történelem, társadalmi, és állampolgári ismeretek: a tanulás technikái,

élethosszig tartó tanulás.

Informatika: digitális tudás

A munka világa

Nyári munkavállalás.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció és munka.

Életmód

Háztartási munkák. Magyar ételkülönlegességek

Szabadidő, művelődés, szórakozás

Turisztikai célpontok: városnézés, látnivalók, nevezetességek, múzeum.

Házibuli.

Kapcsolódási pontok:

Földrajz: más népek kultúrái.

Utazás, turizmus

A közlekedés eszközei: a tömegközlekedés, a kerékpáros közlekedés.

Szabadság, nyaralás itthon, illetve külföldön. Utazás repülőgéppel, repülőtéren.

Jegyvásárlás.

Német városok nevezetességei (Potsdam)

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: közlekedési ismeretek

Földrajz: egyes országok turisztikai jellemzői.

Tudomány és technika

A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben. Számítógépes tevékenységek.

Az internet szerepe a tanulásban és a munkában.

Kapcsolódási pontok:

Informatika: számítógépen keresztül való tanulás infokommunikációs eszközök előnyeinek és kockázatainak megismerése

Gazdaság és pénzügyek

Vásárlás (menetjegy), pénzváltás.

Kapcsolódási pontok:

Technika, életvitel és gyakorlat: pénzügyi ismeretek.

Fogalomkörök – 9. és 10. évfolyam			
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			

	jelenidejűség	Präsens	Ich bin heute zu Hause. Die Sonne scheint schön.
		Präsens mit Vokalwechsel trennbare Verben	Der Zug fährt gleich ab. Er liest das Buch vor.
	múltidejűség	Präteritum (hatte, war)	Ich hatte keine Zeit. Ich war nicht zu Hause.
	Jövőidejűség	Futur mit werden	Ich werde einen Kochkurs besuchen.
	személytelenség	es, man	Es regnet. Man spricht hier deutsch.
Birtoklás kifejezése			
		haben	Hast du ein Auto?
		Possessivpronomen (mein, dein)	Das ist meine Familie.
		Genitiv mit von, -s	Peters Vater besucht uns heute. Wer ist dieser Mann?- Der Vater von Peter!
Térbeli viszonyok			
	irányok, helymeghatározás		hier, dort, links, rechts oben, unten, hinten... Mein Schreibtisch steht links.
		in(A/D)	Er geht ins Kino. Er war im Kino.
Időbeli viszonyok			

	gyakoriság	Wie oft? selten, manchmal, oft, immer, nie einmal, zweimal	Ich spiele oft mit Peter. Ich mache zweimal am Tag Gymnastik. Ich gehe wöchentlich zweimal schwimmen.
	időpont	in, um, am, wann? diese/dieses/diesen	im Winter, um 8 Uhr, am Freitag Diesen Montag geht es nicht.
Mennyiségi viszonyok			
	számok		eins, zwei, hundert
	határozott mennyiség		eine Portion Pommes
	határozatlan mennyiség	alles, viel, wenig, nichts, mehr-mehrere	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Ich brauche mehr Geld/mehrere Bücher.
Minőségi viszonyok			
		Wie?	Ich bin zufrieden. Das finde ich prima.
Modalitás		mögen, möchte können, wollen	Ich mag es nicht. Ich möchte ein Eis. Er kann nicht schwimmen. Ich will nach Hause gehen.
	felszólítás		Komm morgen wieder! Spielt Tennis! Nehmen Sie bitte Platz! Gehen wir jetzt!
Esetviszonyok			

		Nominativ, Akkusativ Dativ Präpositionen mit dem Akkusativ (für) Präpositionen mit dem Dativ (mit)	Er zeichnet Bilder. Grete fragt uns, nicht ihn. Er gibt seinem Freund die Karte. Ich brauche das Zimmer für einen Tag. Ich komme mit meiner Freundin
Logikai viszonyok	kérdőszók	Was? Wer? Wo? Wann? Wohin? Woher? Wieviel?	Wer ist der Mann dort? Woher kommen Sie? Wohin fährst du?
Szövegösszetartó eszközök	Kötőszók Névmások (Nominativ, Akkusativ, Dativ)	und/oder/aber/denn das, ich, mich, mein, mir, dir dieser/diese/dieses	Ich bin Arzt und wohne in Berlin. Er lebt in Ungarn, aber er spricht kein Ungarisch. Ich zeige dir ein Foto. Dieser Mann ist mein Freund.
	Tagadás		Nicht, nein, kein

Fogalomkörök – 11. és 12. évfolyam			
Cselekvés, törtézés, létezés kifejezése			
	igepárok	liegen/legen, stehen/stellen	Das Buch liegt nicht hier. Ich lege das Buch auf den Tisch.

	múltidejűség (1)	Präteritum (szabályos és rendhagyó igék) Perfekt (sein/haben)	Er machte einen Fehler. Ich ging in die Schule. Ich habe ein Eis gegessen. Er ist nach Hause gefahren.
	múltidejűség (2)	Modalverben im Präteritum (konnte, wollte, musste, durfte)	Er konnte uns nicht helfen.
		sich-Verben	Ich freue mich. Er duscht sich.
Birtoklás kifejezése			
		gehören + D. (<>gehören zu)	Dieses Fahrrad gehört mir. (Zur Wohnung gehört eine Garage.)
Térbeli viszonyok			
		auf, vor, hinter, neben (A/D)	Ich lege das Heft auf den Tisch. Er steht neben dem Bett.
		Präpositionen mit dem Akkusativ (über, durch)	Sie spazieren durch den Park. Er geht über die Brücke.
Időbeli viszonyok			
		voriges/nächstes gegen monatlich/wöchentlich	Voriges Jahr fuhren wir nach Berlin. Er wird gegen acht nach Hause kommen. Ich habe zwei Stunden wöchentlich.
	időtartam	Wie lange? von ... bis seit datum	Ich war von 5 bis 6 in der Konditorei. Seit vier Jahren wohne ich in dieser Stadt. am vierten Oktober

Mennyiségi viszonyok			
	sorszámok	erst, viert	Gehen Sie die erste Straße links.
	határozatlan mennyiség	Viel/wenig <>viele, wenige	Ich lerne viel, und ich habe wenig Zeit. Viele meinen, es stimmt nicht!
		Was für ein? Welcher? (Adjektivdeklinations)	Das ist eine leichte Aufgabe. Ich finde den roten Rock modisch. Sie hat einen reichen Mann geheiratet.
	Hasonlítás fokozás	so..., wie als	Er ist nicht so groß, wie mein Bruder. Dieses Auto fährt schneller als ein Zug. Sie ist am schönsten.
Minőségi viszonyok			
		Was für ein?/Welcher? Adjektivdeklinations	Was für ein Film ist das? Das ist ein deutscher Krimi. Welchen Film willst du sehen? – Den deutschen Krimi.
Modalitás			
		dürfen	Dürfen wir hier spielen?
	Feltételes mód	wäre/hätte, würde könnte/müsste	Ich wäre lieber zu Hause. Er hätte gern ein Auto. Könntest du mir helfen?
Esetviszonyok			

		Dativ (2) Genitiv Prapositionen mit dem Akkusativ (entlang)	Keinem Gast gefällt dieses Angebot. Die Tür des Zimmers führt in den Garten. Gegen Sie hier den Fluss entlang.
Logikai viszonyok			
	alárendelések	Kausalsatz Objektsatz	Wir sind müde, weil wir heute sehr viel gelernt haben. Ich weiß (nicht), dass (ob) dir das schon klar ist.
Szövegösszetartó eszközök			
	Kötőszók	trotzdem, weil, dass, ob kettős kötőszók (entweder-oder, weder-noch, sowohl-als auch)	Er ist krank, trotzdem geht er arbeiten. Er ist böse, weil es immer regnet. Er meint, dass es nicht stimmt. Er fragt, ob es stimmt. Er hat weder eine Frau noch ein Tier.

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló már megért ismerős szavakat és alapvető fordulatokat, amelyek a személyére, családjára vagy a közvetlen környezetében előforduló konkrét dolgokra vonatkoznak.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ismert szavak, a leggyakoribb fordulatok megértése, ha közvetlen, személyes dolgokról van szó; a rövid, világos, egyszerű megnyilatkozások, szóbeli közlések lényegének megértése; néhány, a megértést segítő alapvető stratégia egyre önállóbb alkalmazása.
A fejlesztés tartalma	
Az ismert nyelvi elemekre támaszkodó, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatott célnyelvi órávezetés folyamatos követése (például osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat) és a tanári utasítások megértése. A legfontosabb témákkal kapcsolatos fordulatok és kifejezések megértése (például alapvető személyes és családi adatok, vásárlás, közvetlen környezet, foglalkozás). A lényeges információ megértése és kiszűrése kiszámítható, hétköznapi témákról szóló rövid hangfelvételekből, ha a megszólalók lassan és világosan beszélnek. Az egyszerű, begyakorolt beszélgetésekbe való bekapcsolódáshoz szükséges alapvető információk megértése. Lassú és világos, köznapi beszélgetés témájának megértése. Ismerős témákról folyó, világos, köznyelvi beszéd megértése, szükség esetén visszakérdezés segítségével. Egyszerű útbaigazítás megértése például gyalogos közlekedés vagy tömegközlekedés használata esetén. Telefonbeszélgetésben az alapvető információk megértése (hívás tárgya, kit kell keresni stb.). A tényközlő televíziós és rádiós hírműsorok témaváltásainak követése, a tartalom lényegének megértése. Különböző beszélők egyre nagyobb biztonsággal való megértése, amennyiben azok a célnyelvi normának megfelelő kiejtéssel, a tanuló nyelvi szintjéhez igazított tempóban, szükség esetén szüneteket tartva és a lényegi információkat megismételve beszélnek. Alapvető stratégiák használata, például az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből, a nemzetközi vagy más nyelven tanult szavak felhasználása a hangzó szöveg	

megértéséhez, a várható vagy a megjósolható információk keresése. A vizuális elemek (képek, gesztusok, mimika, testbeszéd) felhasználása a szövegértés támogatására. <i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i> Üzenetek, útbaigazítás, rövid részletek a médiából (például időjárás-jelentés, interjúk, riportok), dalok, kisfilmek, rajz- és animációs filmek, történetek, versek, párbeszéd.

Fejlesztési egység	Szóbeli interakció
Előzetes tudás	A1 nyelvi szint, azaz egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal folytatott kommunikáció. Személyes adatokra vonatkozó kérdések és válaszok.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikáció egyszerű és közvetlen információcserét igénylő feladatokban számára ismert témákról egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal; részvétel rövid beszélgetésekben; kérdésfeltevés és válaszadás kiszámítható, mindennapi helyzetekben; gondolatok és információk cserélje ismerős témákról; egyre több kompenzációs stratégia tudatos alkalmazása, hogy megértse magát, illetve megértse beszédpartnerét; törekvés a célnyelvi normához közelítő kiejtésre, intonációra és beszédtempóra.
A fejlesztés tartalma	
Kapcsolatok létesítése: üdvözlés, elköszönés, bemutatkozás, mások bemutatása. Beszélgetés kezdeményezése, fenntartása és befejezése egyszerű módon. A mindennapi élet gyakran előforduló feladatainak megoldása (például utazás, útbaigazítás, szállás, étkezés, vásárlás, bank). Mindennapos gyakorlati kérdések megvitatása (például barátok meghívása, programok szervezése, megvitatása), egyszerű, mindennapi információk megszerzése és továbbadása. Érzések egyszerű kifejezése, köszönetnyilvánítás, egyszerű tanácsok kérése és adása. Vélemény egyszerű kifejezése (tetszés és nemtetszés, érdeklődés mások véleménye iránt,	

egyetértés és egyet nem értés)

Az alapvető kommunikációs szükségletekhez, egyszerű, begyakorolt tranzakciók lebonyolításához elegendő szókincs és néhány egyszerű szerkezet helyes használata.

A leggyakrabban előforduló kötőszavak alkalmazása szócsoporthoz és egyszerű mondatok összekapcsolására.

A célnyelv tudatos használata a tanórai tevékenységek során a tanárral és a társakkal.

Lehetőség esetén kapcsolatfelvétel, rövid társalgásban való részvétel célnyelvi beszélőkkel.

Rákérdezés a meg nem értett kulcsszavakra vagy fordulatokra, ismétlés kérése megértés hiányában.

Metakommunikációs és vizuális eszközök használata a mondanivaló támogatására.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Szerepjátékok, társasjátékok, dramatizált jelenetek, rövid társalgás, véleménycsere, információcsere, tranzakciós és informális párbeszéd.

Fejlesztési egység	Összefüggő beszéd
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló bemutatja magát és környezetét egyszerű fordulatokkal és mondatokkal.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Rövid, összefüggő beszéd egyre bővülő szókinccsel, egyszerű beszédfordulatokkal magáról és közvetlen környezetéről; megértetés a szintnek megfelelő témakörökben; a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó alkalmazása.

A fejlesztés tartalma

Egyre bővülő szókinccsel, egyszerű nyelvi elemekkel megfogalmazott szöveg elmondása ismert témákról, felkészülés után.

Történetmesélés, élménybeszámoló egyszerű nyelvtani szerkezetekkel, mondatfajtákkal.

A mindennapi környezet (emberek, helyek, család, iskola, állatok), továbbá tervek, szokások, napirend és személyes tapasztalatok bemutatása.

Egyszerű állítások, összehasonlítások, magyarázatok, indoklások megfogalmazása.

Csoportos előadás vagy prezentáció jegyzetek alapján.

Önálló vagy csoportban létrehozott alkotás rövid bemutatása és értékelése (például közös plakát).

Az összefüggő beszéd létrehozásakor a begyakorolt nyelvi eszközök használata, ismerős helyzetekben ezek egyszerű átrendezése, kibővítése.

A helyes kiejtés gyakorlása autentikus hangzóanyag segítségével.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Rövid történetek, témakifejtés, képleírás, élménybeszámoló, véleménynyilvánítás, bejelentés, csoportos előadás vagy prezentáció, projekt bemutatása.

Fejlesztési egység	Olvasott szöveg értése
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló megérti egyszerű leírások, üzenetek, útleírások fő gondolatait, alapvető információkat keres nagyon egyszerű szövegekben. Tudja, hogy a szövegek címe, megformálása, a hozzá tartozó képek segítenek a szöveg megértésében.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az adott helyzetben fontos konkrét információk megtalálása egyszerű, ismerős témákról írt autentikus szövegekben; egyszerű instrukciók megértése, a fontos információk kiszűrése egyszerű magánlevelekből, e-mailekből és rövid eseményeket tartalmazó szövegekből.
A fejlesztés tartalma	
Konkrét információk megértése rövid, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, mindennapi szövegekben (például hirdetések, prospektusok, étlap, menetrend).	
Lényeges információk megtalálása egyszerű, ismerős témákkal kapcsolatos magánlevelekben, e-mailekben, brosrákban és rövid, eseményeket tartalmazó újságcikkekben.	

A közhasználatú táblák és feliratok megértése utcán, nyilvános helyeken és iskolában.
A mindennapi életben előforduló egyszerű használati utasítások, instrukciók megértése.
Közismert témákhoz kapcsolódó konkrét információk keresése honlapokon.
Egyszerű, rövid történetek, mesék, versek és egyszerűsített célnyelvi irodalmi művek olvasása.
Alapvető szövegértési stratégiák használata, például a nemzetközi és a más nyelven tanult szavak, a várható vagy megjósolható információk keresése, továbbá a logikai, illetve időrendi kapcsolatokra utaló szavak felismerése.
Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben.
<i>A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások</i>
Hirdetések, plakátok, nyomtatványok, egyszerű üzenetek, útleírások, képeslapok, feliratok, étlapok, menetrendek, egyszerű biztonsági előírások, eseményeket leíró újságcikkek, hagyományos és elektronikus magánlevelek, internetes fórumok hozzászólásai, képregények, ismeretterjesztő szövegek, egyszerűsített irodalmi szövegek, történetek, versek, dalszövegek.

Fejlesztési egység	Íráskészség
Előzetes tudás	A1, azaz a tanuló minta alapján néhány közismert műfajban nagyon egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír őt érdeklő, ismert témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Összefüggő mondatokat írása a közvetlen környezetével kapcsolatos témákról; az írás kommunikációs eszközeként történő használata egyszerű interakciókban; ismerős témákhoz kapcsolódó gondolatok egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatokban, írásban történő kifejezése; minta alapján néhány műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegek írása őt érdeklő, ismert témákról.
A fejlesztés tartalma	
Szavak és rövid, jól olvasható szövegek másolása és diktálás utáni leírása.	
Egyszerű, rövid szövegből vázlat készítése.	
Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (például leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).	
Egyszerű írásos minták követése; aktuális, konkrét és egyszerű tartalmakkal való megtöltésük.	

Formanyomtatvány kitöltése a tanuló és mások alapvető személyes adataival.

Az írás egyszerű tagolása: rövid bevezetés és lezárás.

Közvetlen szükségletekhez kapcsolódó témákról rövid, egyszerű feljegyzés, üzenet készítése állandósult kifejezések használatával.

Személyes információt, tényt, véleményt kifejező rövid üzenet, komment írása (például internetes fórumon, blogban).

Egyszerű levél, e-mail írása (például köszönetnyilvánítás, elnézésekérés, információközlés, vagy programegyeztetés) a legalapvetőbb szerkezeti és stílusjegyek követésével (például megszólítás, elköszönés).

Rövid, egyszerű önéletrajz írása.

Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (például vers, rap, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet írása, illetve átírása).

Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és saját írásában való alkalmazása.

A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (például nyílazás, kiemelés, központosítás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Hagyományos és elektronikus nyomtatványok, listák, hagyományos és elektronikus képeslapok, poszterszövegek, képaláírások, üzenetek, SMS-ek/MMS-ek, levelek, e-mailek vagy internes profilok, üzenetek, internetes bejegyzések, instrukciók, történetek, elbeszélések, mesék, leírások, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, jelenetek.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A2 szintű nyelvtudás.
	A tanuló képes egyszerű hangzó szövegekből kiszűrni a lényegét és néhány konkrét információt.
	Részt tud venni nagyon rövid beszélgetésekben, képes feltenni és megválaszolni kérdéseket kiszámítható, mindennapi helyzetekben, képes gondolatokat és információt cserélni ismerős témákról.
	Képes ismerős témakörökben rövid összefüggő szóbeli megnyilatkozásra egyszerű, begyakorolt mondat szerkezetek, betanult fordulatok, alapvető szókincs segítségével.
	Megért ismerős témákról írt rövid szövegeket, megtalálja a szükséges információkat egyszerű szövegekben, különböző szövegtípusokban. Összefüggő mondatokat, rövid tényközlő szöveget ír hétköznapi, őt érintő

	témákról minta alapján.
--	-------------------------

Függelék

Az alábbi táblázatok az egyes KER-szintekhez rendelt tartalmazzák azokat a kommunikációs eszközöket valamint a hozzájuk tartozó *német* nyelvi példákat, amelyeknek megvalósítására az adott szinten lehetőség van. Mivel a kommunikációs eszközök szintről szintre bővülnek, az újonnan belépő, a korábbi szinteken még nem megvalósuló elemekhez tartozó példák *dőlt betűvel* szerepelnek. (A táblázatok anyagánál a 2008. évi kerettanterv anyagát használtuk fel.)

A kommunikációs eszközök csoportosítása a következő:

7. A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök
8. Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
9. Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök
10. Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök
11. A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök
12. Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök

A fogalomkörök az alábbi viszonylatok kifejezésére szolgálnak:

8. Cselekvés, történés, létezés
9. Birtoklás
10. Térbeli viszonyok
11. Időbeli viszonyok
12. Mennyiségi viszonyok
13. Minőségi viszonyok
14. Logikai viszonyok

NÉMET

9-10. évfolyam

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
bemutatás, bemutatkozás	Das ist Peter. Ich heiße ...
érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte!
bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten. / Gute Besserung!
személyes levélben megszólítás és elbúcsúzás	Liebe(r)... Viele Grüße. Dein(e)...

Érzelmek kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

sajnálkozás	Es tut mir Leid!
öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll!
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön!
remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
bánat	Schade, dass...
bosszúság	Das ist aber schlimm!

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach...
valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht.
egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht!
tetszés, nem tetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
akarat, kívánság, képesség, kötelezettség, szükségesség, lehetőség	ich will, ich möchte, ich kann, ich soll, ich muss, ich darf
ígéret	Ich mache das schon!
dicséret, kritika	Klasse! Blödsinn!
szándék, terv	Ich will ...

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist...
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12 / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob..
bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. / Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	Gib mir bitte ...! / Kannst du bitte...?
-------	--

tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
javaslat és arra reagálás	Möchtest du...? Ja, gerne! / Können wir gehen?
meghívás és arra reagálás	Kommst du mit? Ja. Nein, es tut mir Leid.
kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Ja, bitte. Nein, danke.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal!
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.
betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?

NÉMET

11-12. évfolyam

(Az előző két év anyagát is tartalmazza.)

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok

megszólítás	Entschuldigung, ...
köszönés, elköszönés	Guten Morgen / Tag! Auf Wiedersehen! Tschüs!
bemutatás, bemutatkozás	Das ist Peter. Ich heiße ...
telefonálásnál bemutatkozás és elköszönés	Guten Tag, das ist ... Auf Wiederhören! Tschüs!
személyes levélben megszólítás és elbúcsúzás	Liebe(r)... Viele Grüße. Dein(e)...

érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	Wie geht's dir? Danke, prima. Und dir? / Was fehlt dir? Ich habe Kopfschmerzen.
engedélykérés és arra reagálás	Kann ich das Fenster öffnen? Ja, bitte.
köszönet és arra reagálás	Danke! Bitte.
bocsánatkérés és arra reagálás	Entschuldigung! Kein Problem!
gratuláció, jókívánságok és arra reagálás	Herzlichen Glückwunsch zum...! Danke. Fröhliche Weihnachten. / Gute Besserung!

Érzelmei kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

sajnálkozás	Es tut mir Leid!
öröm	Ich freue mich, dass.../ Toll!
elégedettség, elégedetlenség	Es ist prima, dass.. Schade, dass...
csodálkozás	Oh, das ist aber schön!
remény	Ich hoffe, du kannst kommen!
bánat	Schade, dass...
bosszúság	Das ist aber schlimm!

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs szándékok

véleménykérés és arra reagálás, véleménynyilvánítás	Magst du Mathe? Ja. / Was meinst du dazu? Meiner Meinung nach... Was denkst darüber?
valaki igazának az elismerése, és el nem ismerése	Da hast du (nicht) Recht!
egyetértés, egyet nem értés	Ja, das stimmt! Nein, du hast nicht Recht!
érdeklődés, érdektelenség	Ich interessiere mich für ... (nicht).
tetszés, nemetszés	Das finde ich gut / blöd! / Das gefällt mir (nicht)!
akarat, kívánság, képesség, szükségesség, kötelezettség, lehetőség,	ich will, ich möchte, ich kann, ich muss, ich soll, ich darf

ígéret, szándék, terv	Ich mache das schon! Ich will ...
érdeklődés értéktétel, kívánság, preferencia iránt	Und was wünschen Sie? Möchtest du einen Kaffee oder lieber Tee?
dicséret, kritika	Klasse! Blödsinn!

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs szándékok

dolgok, személyek megnevezése, leírása	Das ist... Meine Mutter ist... / Es geht um...
események leírása	Zuerst..., dann..., zum Schluss. / Es war einmal...
információkérés, információadás	Wie ist ...? Prima. / Wie alt bist du? 12. / Weißt du...? / Können Sie mir bitte sagen...?
igenlő vagy nemleges válasz	ja, nein, nicht, kein, doch, weder...noch
tudás, nem tudás	Ich weiß (nicht), dass / ob...
bizonyosság, bizonytalanság	Ich weiß es (nicht) genau. / Ich bin mir (nicht) sicher, dass / ob ...
ismerés, nem ismerés	Ich kenne .. gut / nicht.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs szándékok

kérés	Gib mir bitte ...! / Kannst du bitte...?
tiltás, felszólítás	Schreib noch nicht. Öffne die Tür.
segítségkérés és arra reagálás	Können Sie mir bitte bei ... helfen? Ja, gerne. Ich kann Leider nicht!
javaslat és arra reagálás	Möchtest du...? Ja, gerne! / Können wir gehen?
meghívás és arra reagálás	Kommst du mit? Ja. Nein, es tut mir Leid.
kínálás és arra reagálás	Noch ein Stück Kuchen? Nein, danke. Ja, bitte.

Interakcióban jellemző kommunikációs szándékok

visszakérdezés, ismétléskérés	Wie bitte? Wiederholen Sie bitte. / Sag es noch einmal! / Wie meinst du das?
nem értés	Ich verstehe nicht. / Entschuldigung, ich habe es nicht verstanden.
betűzés kérése, betűzés	Buchstabiere bitte.
felkérés lassabb, hangosabb beszédre	Kannst du bitte langsamer /lauter sprechen?
beszélési szándék jelzése, téma bevezetése	Dabei fällt mir gerade ein,...
megerősítés	Ja, das stimmt.

